İDARE

Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

ÇARŞAMBA 17 MAYIS 1978

250 KURUŞ

● ABD silah verirse, üsler tekrar Amerikalı komutanların yönetimine devredilecek

● ABD Senato'sunda Haziranda ya da Temmuz başında ambargo yeniden ele alınacak

Ulusal savunma ile ilgili düzenlemeler için ABD Kongresinin kararı bekleniyor

Ambargo kalkmazsa NATO üslerine de el konacak

ANKARA(ÖZEL)

Amerikan Kongresinin ambargonun kaldırılmasını kabul etmemesi halinde hükümet yalnızca Amerikan değil aynı zamanda NATO üslerine el koymaya hazırlanıyor. Ankara'da yapılan ve Amerika'daki gelişmelerin ele alındığı çalışmalar sonunda varılan bu karar gereğince, ambargonun kalkmaması halinde üslere el konulacak ve yönetim Türk subaylara devredilecek.

Dışişleri Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı ve ilgili diğer kuruluşların temsilcileri tarafından yürütülen çalışmalar sonunda hazırlanan rapor Başbakanlığa ve ilgili bakanlıklara sunuldu.

Üslere el konulmasından sonra ikinci aşamada da "Yeni Ulusal Savunma Kavramı" çerçevesinde yürütülen çalışmalarda varılan sonuçların da uygulamaya konulacağı öğrenildi. Dışişleri, Milli Savunma ve Devlet Planlama Teşkilatı yetkililerince sürdürülen bu çalışma sonunda ortaya çıkan programın içeriği konusunda henüz bir açıklama yapılmadı. Açıklamanın ancak Amerika'nın ambargo konusundaki kararının kesinleşmesinden sonra yapılabileceği belirtiliyor.

ÜSLERİN DURUMU

Halen Türkiye'de bulunan yabancı üslerden Adana'daki İncirlik Hava Üssü ile İzmir'deki Güneydoğu Karargahı dışında kalanlar Amerikan üssü olarak nitelenmiyor. Bu nedenle Amerika'nın ambargo kararı alması üzerine bu üsler kapatılmış, daha sonrada Türk komutanlarının yönetiminde tekrar çalışmaya başlamıştı. Ancak o tarihten sonra yapılan çeşitli açıklamalarda bu üsler çerçevesinde yürütülen faaliyetler sonucu elde edilen bilgilerin Amerika'ya verilmediği iddia edildi.

(Devamı Sa. 7, Sü. 6'da)

Brüksel' deki NATO toplantısında Varşova Paktına karşı alınacak yeni önlemler görüşülecek

● Milli Savunma Bakanı Işık'ın, Brüksel'de önemli görüşmeler yapması bekleniyor

BRÜKSEL (AA)

Bugün başlayan ve 19 Mayıs günü sona erecek olan NATO Savunma Bakanları toplantısında, ittifakın savunma sistemine ilişkin bazı reform önerileri ele alınacak. Önerilerin özellikle, Varşova Paktına karşı geliştirilecek yeni yöntemleri içerdiği ve bu pakttan gelebilecek herhangi bir saldırının esas alınarak hazırlandığı bildiriliyor. Milli Savunma Bakanı Hasan Esat Işık da bu toplantıya katılacak. Işık'ın Brüksel'de NATO'ya üye ülkeler Savunma Bakanlarıyla önemli görüşmeler yapması bekleniyor.

Bildirildiğine göre, toplantıda ele alıncak reform önerileri 10 maddede toplanıyor. Buna göre, reformlar şöyle sıralanıyor: 1-Kuvvetlerin savaşa hazırlanması 2- Destek birliklerinin kullanılış biçimi 3- Yedek kuv-

(Devamı Sa. 7, Sü. 7 de)

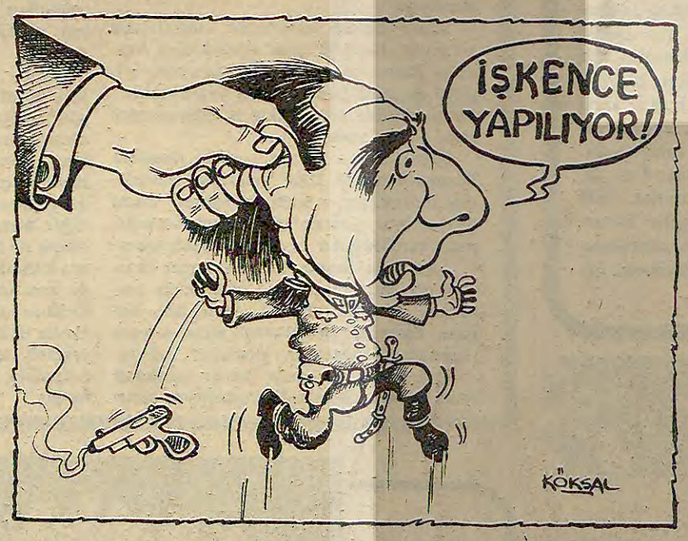

Komandoların saldırısından ölenlerin sayısı üçü buldu

İDMMA'da yaralanan öğrencilerden biri daha öldü

● Ankara'da 16 yaşında bir genç öldürüldü

● Polis Devrimci Sağlık-İş Sendikasını bastı

HABER MERKEZİ

9 Mayıs Salı gecesi okuldan çıkarken üç otomobilden açılan ateşle ağır yaralanan öğrencilerden biri daha dün öldü. Olaydan sonra ağır yaralı olarak Beyoğlu İlk Yardım Hastanesine kaldırılan Kenan Eriş adlı öğrenci, kurtarılamadı. Yıldız'daki saldırıda ölen öğrencilerin sayısı böylece 3'e yükseldi.

9 Mayıs Salı gecesi okuldan çıkan öğrenciler okulun önünde üç otomobilden açılan ateşle taranmışlardı. Olay sırasında 1 öğrenci ölmüş birçok öğrenci de yaralanmıştı. Olayın ertesi günü yaralı öğrencilerden biri daha hayatını kaybetmişti.

Öğrenciler saldırının komandolar tarafından düzenlendiğini, uzun zamandan beri komando saldırılarına maruz kaldıklarını ve MC döneminde okula yerleştirilen polislerin de komando-

(Devamı Sa. 7, Sü. 1'de)

Akova: Yeni Toprak ve Tarım Reformu Yasası yeniden düzenleniyor

Yeni tasarıda toprak ağalarına ödenecek peşin para artırılacak

ANKARA (AA)

Devlet Bakanı Enver Akova, yeniden düzenlenen Toprak ve Tarım Reformu yasasının yakında Bakanlar Kurulunca sunulacağını açıkladı.

Yeni tasarı taslağı hakkında bilgi veren Akova, "Toprak ve Tarım Reformunun ülke gerçeklerine uygun bir tarzda gerçekleştirilmesi imkanları değerlendi-

(Devamı Sa. 7, Sü. 2'de)

Devlet Planlama Teşkilatına göre Türkiye'nin bu yıl döviz ihtiyacı 6 milyar 315 milyon dolar

İSTANBUL(THA)

Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) 1978 yılı için döviz gereğinin 6 milyar 313 milyon dolar olduğunu belirtti.

Devlet Planlama Teşkilatı'nın hazırladığı 1978 yılı ödemeler dengesine göre Türkiye'nin dövizgereğinin 6

(Devamı Sa. 7, Sü 3.'de)

Sıvı yağ ve margarine zam yapıldı

ANKARA(ÖZEL)

Bitkisel sıvı yağ ve margarine yapılan yeni zamlar Resmi Gazetede ilan edilerek yürürlüğe girdi. Buna göre ham yağ margarin üreticilerine 14, bu yağları rafine edenlere 15 liradan satılacak. Buna göre sıvı yağlarla margarin yağların parakende satış fiyatları da şöyle oluyor: 2 kiloluk mutfak yağı 49,25, 250 gramlık sofra margarinlerinden kağıt ambalajlı olanları 675, plastik ambalajlı olanlar 750 kuruş. Standart ambalajlı vinterize ayçiçeği yağının kilosu 23,75, 2 kiloluğu 47,50 lira. Sıvı pamuk yağlarının kiloluğu 23 liradan satılacak.

Resmi Gazetede yayınlanan kararda bu fiyatların her türlü taşıma giderleri ve kâr oranlarını da içerdiği belirtildi.

Sovyetler'den silah alınıp alınmayacağı sorusuna karşılık

Ecevit: "Silahlanmada tek kaynağa bağlı kalmaya son vereceğiz"

● Başbakan silahların tiplerini de değiştireceklerini söyledi

● Ecevit, "Ambargonun kaderi belli olmadan NATO bildirisine imza koymayacağız" dedi

HABER MERKEZİ

Başbakan Bülent Ecevit dün sabah geldiği Viyana Havaalanında yaptığı toplantıda, "Türkiye'nin silah gereksinimi için tek kaynağı bağımlı kalmasına kesinlikle son vereceğiz" dedi. Ecevit, bu sözleri Türki-

(Devamı Sa. 7, Sü. 4'de)

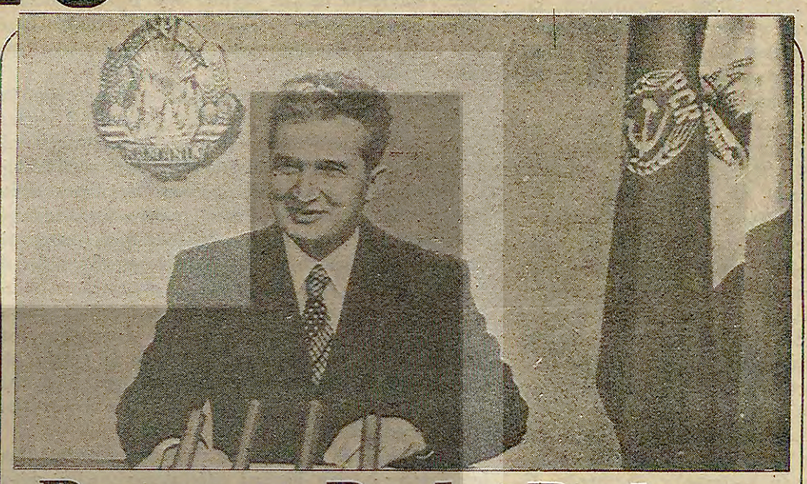

Romanya Devlet Başkanı Çavuşesku Çin'de

● Çin Başbakanı Hua Guo-feng Romanya Devlet Başkanı onuruna verilen ziyafette, dünya savaşı tehlikesinin varlığına dikkat çekti

● Çavuşesku: Dünyanın muhtelif bölgelerinde sürekli parlayan savaş kıvılcımlarından derin bir endişe duyuyoruz

(AYRINTILI HABERİMİZ 3. SAYFADA)

Karamanlis, Ecevit'in "tehdidin Yunanistan'dan geldiği" yolundaki sözlerine sert tepki gösterdi

ATİNA (AA)

Yunanistan hükümeti, Ecevit'in "Türkiye'nin Sovyetler Birliği'nin değil, başka bir ülkenin tehdidi altında bulunduğu" şeklindeki sözlerine sert tepki gösterdi.

Başbakan Ecevit'in bu konudaki sözlerini cevaplayan Yunanistan Başbakanı Karamanlis, "Acaba Türkiye, kendisini NATO'nun düşmanlarına karşı savunmak için değil de, Yunanistan ile uyuşmazlığını çöz-

(Devamı Sa. 7, Sü. 4'de)

Ecevit, Avusturya'dan kredi ve hidroelektrik santral yapımında yardım istedi

VİYANA (ANKA)

Başbakan Bülent Ecevit dün Viyana'da Avusturya Başbakanı Bruno Kreisky ile bir görüşme yaptı. Ayrıca, Türk ve Avusturyalı uzmanlar arasında teknik dü-

(Devamı Sa. 7, Sü. 4'de)

İLO ve Çalışma Bakanlığının ortaklaşa düzenlediği

"Çalışma Ortamının iyileştirilmesi" konulu sempozyum başladı

● Çalışma Bakanı Ersoy ulusal düzeyde bir işçi sağlığı kurulu oluşturulacağını söyledi

ISTANBUL(ÖZEL)

Uluslararası Çalışma Örgütü (İLO) ile Çalışma Bakanlığının ortaklaşa düzenledikleri "Çalışma ortamının iyileştirilmesinde yeni eğilimler" konulu uluslararası sempozyum, dün saat 11.00'de Kültür Sarayında başladı.

25 ülkeden 250 delegenin katıldığı sempozyum, Çalışma Bakanı Bahir Ersoy'un konuşması ile açıldı.

"Biz bu ülkede denetimden yoksun işyeri bulunmasını kabul etmiyoruz. "Bunu devletin başarısızlığı sayıyoruz" diyen Ersoy, yakında ulusal düzeyde bir İşçi Sağlığı ve İşgüvenliği Kurulu oluşturulacağını söyledi.

(Devamı Sa. 7, Sü. 6 'da)

İLO ve Çalışma Bakanlığının Sağlık sempozyumu sürerken

EREĞLİ KÖMÜR İŞÇİLERİ:

"Ocağa inmek meslek hastalığını kabul etmektir"

4. SAYFAMIZDA

Mahkumların 30 gününü 36 gün sayacak yasa kesinleşti

HABER MERKEZİ

İyi halli mahkumların 30 günlük hapislerinin 36 gün sayılmasını öngören infaz kanunu dün mecliste kabul edildi.

Senatoda görüşüldükten sonra kanunlaşacak olan tasarıya göre açık ve yarı açık cezaevlerine nakledilecek kadar iyi halli görülen mahkumların bu cezaevlerinde kalacakları her 30 gün 36 sayılacak.

Yasa tasarısına verilen bir önergenin kabul edilmesiyle "İnfaz kurumlarından tahliye edilen meslek ve sanat sahiplerine, Türkiye Halk Bankasınca Meslek edinme kredisi verilebilir" hükmü eklendi.

Sovyetler, Türkiye'deki gençlik örgütlerini etkilemeye özel önem veriyor

Küba'daki Gençlik Konferansına DEV-GENÇ de çağırılacak

HABER MERKEZİ

Sovyetler Birliği etkinliğindeki DDGF'nin (Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu) Temmuz ayında Küba'nın başkenti Havana'da düzenlediği toplantıya, Türkiye'den İGD'yle beraber Dev-Genç'in de çağırılacağı öğrenildi. Bu tutumun, Sovyetler Birliği'nin Türkiye'deki gençlik örgütlerini etkileme çabasının bir parçası olduğu belirtiliyor. Öte yandan, Dev-Genç'in henüz bu konuda bir tutum almadığı ve bu kuruluşun kararının gençlik içinde merakla beklendiği bildiriliyor.

Bütçe Plan Komisyonu, Vergi Tasarısı üzerindeki görüşmelerini tamamladı

AYDINLIK HABER MERKEZİ

Millet Meclisi Bütçe Plan Komisyonu, yeni vergi tasarıları üzerinde çalışmalarına başladı.

Komisyon çalışmalarında, küçük çiftçiler elde ettikleri gelirlerinin yılda 80 bin lirayı geçmemesi halinde vergiden muaf olması kabul edildi. Küçük esnafların gelirlerinin 240-280 bin lirası, şoförlerin kazançlarının 120 bin lirası vergi dışı

(Devamı Sa. 7 Sü. 8'de)

Türkeş erken seçim istedi

ANKARA (AA)

MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş, hükümetin istifa etmesini ve erken seçime gidilmesini istedi.

Hükümetin dış politikasını eleştiren Türkeş, ülkenin komünizm tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu iddia etti. Türkeş, DİSK ve TÖB-DER'i de komünist kuruluşlar olarak niteledi.

Etyopya, Eritre'ye karşı tekrar saldırıya geçti

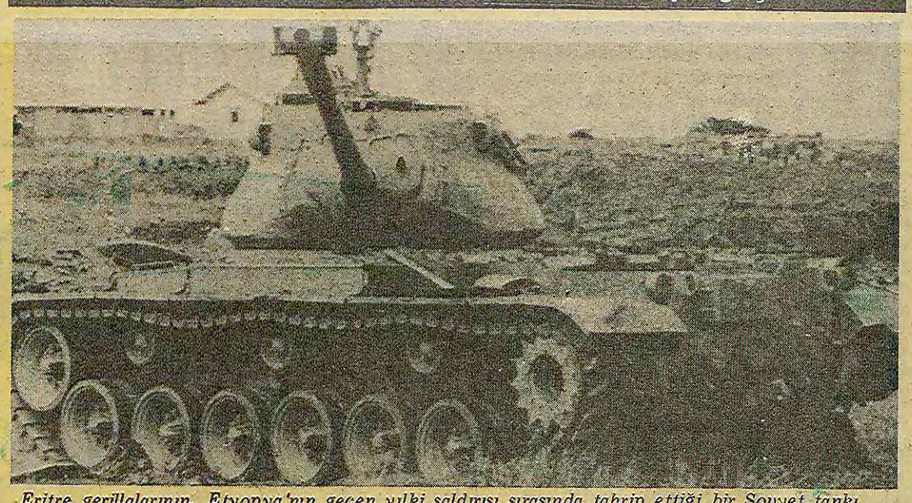

Eritre gerillalarının, Etyopya'nın geçen yılki saldırısı sırasında tahrip ettiği bir Sovyet tankı

Etyopya devlet Başkanı, Rusya ve Küba'nın saldırıyı desteklediğini açıkladı

HABER MERKEZİ

Etyopya kuvvetleri, bağımsızlıkları için savaşan Eritre gerillalarının elinde bulunan Asmara'ya karşı büyük bir saldırıya geçti. Etyopya'nın dün geceyarısı başlattığı saldırıya 20 bin askerin katıldığını bildiriliyor.

Zırhlı birlikler desteğindeki Etyopya saldırısının Asmara şehrini Eritrelilerin elinden almayı amaçladığı öğrenildi. Etyopya birliklerinin Asmara'nın 10 km. yakınındaki Tekiay yöresinde direnmeyle karşılaştıkları ve burada şiddetli çarpışmalar olduğu haber veriliyor. Etyopya geçtiğimiz aylarda da Eritre halkına ve gerilla kamplarına karşı hava kuvvetlerinin de katıldığı baskılar düzenlemişti.

Öte yandan, Sovyetler Birliği, Doğu Almanya, Küba ve Güney Yemen'in Etyopya'nın Erit-

(Devamı Sa. 7, Sü. 7 de)

Ölü sayısı 45'e çıktı

YIBA yangınında ölen 8 kişi toprağa verildi

● YIBA yangınında ölenler için saygı duruşu yapan öğrencilere komandolar saldırdı

● Öğrenciler: "YIBA yangınında sabotaj ihtimali büyüktür"

ANKARA(ÖZEL)

YIBA yangınında ölen 8 öğrenci, öğretmen ve memur için Kız Meslek Lisesinde yapılan törene Başbakan Yardımcısı Turhan Feyzioğlu, Belediye Başkanı Ali Dinçer, Ankara Valisi

(Devamı Sa 7 Sü. 8 de)

Yüksek Hakimler Kurulu:

"Yeni bir yasa çıkarılmadan İhtisas Mahkemeleri kurulamaz"

ANKARA (AA)

Yüksek Hakimler Kurulu dünkü toplantısında yeni bir yasa çıkarılmadan ihtisas mahkemelerinin kurulmasının mümkün olmadığına karar verdi . Yüksek Hakimler Kurulunun kararında aynen şöyle deniyor: "Bir mahkemenin birden çok dairelere

(Devamı Sa. 7, Sü. 2 de)

BAŞYAZI

İnönü'nün izinden

Doğu Perinçek

Sovyetler Birliği'nin gerçekten dostumuz olduğu yıllarda, Türkiye gericiliği bir "Sovyet tehdidi" teranesidir tutturmuştu. Tarafsızlık perdesi altında Nazilerle yapılan işbirliği ve İkinci Dünya Savaşından sonra Amerikan emperyalizminin Türkiye'ye buyur edilmesi, hep bu teranenin eşliğinde gerçekleşti. Oysa Lenin ve Stalin'in başında bulunduğu yıllarda Sovyetler Birliği, Türkiye halkının güvenilir bir dostuydu. O zamanlar Sovyetler Birliği'nin başka ülkelerde ne askeri vardı, ne de üssü. O zamanlar Sovyet donanması, emperyalist saldırılara karşı kendi kıyılarını bekliyordu ve Karadeniz gerçek bir barış deniziydi. Sovyetler Birliği'nin silahlı güçleri bütünüyle savunma stratejisine göre düzenlenmişti.

Bugün "Sovyet tehdidi" masallarının yerini yeni bir masal almış bulunuyor: Yumuşama! Her şey tersine döndü. Lenin'in devrimci Sovyetlerinin yerini Brejnev'in sosyal-emperyalizmi aldı. Türkiye'deki "Sovyet tehdidi" teraneleri ise, Sovyetlerle işbirliği ve dostluğa yapılan övgülere dönüştü.

Ecevit'in dün Londra'da yaptığı konuşma kadar gerçeklere gözünü kapayan bir tutum düşünülemez. Başbakan, Sovyetler Birliği'nin Türkiye için bir tehdit olmadığını ileri sürüyor ve Yunan düşmanlığında şovenlerle elele veriyor.

Brejnev Hitler'in izinden giderken, Ecevit de dış politikadaki öğretmeni İnönü'yü izliyor. Bugün hükümetin sürdüğü iz, İnönü'nün en saldırgan emperyalist önünde boyun eğme politikasıdır.

İnönü, Hitler'in tehdidinin yükseldiği yıllarda Nazi dostluğuna yöneldi ve savaşın ortasında da Hitler'in başarılarına paralel olarak Saracoğlu gibi bir Nazi işbirlikçisini Başbakan yaptı. Nazilerin Sovyetler Birliği'ne saldırmasından birkaç gün önce, İnönü Almanlarla bir saldırmazlık paktı imzalıyordu. Hitler, ihtiyacı olan birçok önemli hammaddeyi Türkiye ile yaptığı ticaretten sağladı. Bütün bunlar demokrasi adına, özgürlük adına, bağımsızlık adına o zamanki iktidar için tam bir yüz karası ve şerefsizlik olmuştur.

Nazi dostu bir politika ancak köylüye kırbaç vurarak, varlık vergileri koyarak, halkın ekmeğini kısarak yürütülebilirdi ve öyle oldu.

Naziler yenildi ve Hitler'in sahipsiz kalan çizmesini ABD emperyalistleri giydi. Eski Nazi dostu İnönü ar-

(Devamı Sa 7 Sü. 8 de)

FİKİR MEYDANI

Yöneticilerini öğretmenler seçmeli

Zeki Sarıhan
ÖĞRETMEN

Milli eğitim kademelerindeki yöneticilerin seçiminde ve atanmasında büyük bir karışıklık var. MC iktidarları döneminde, iktidarın adamı gibi görülenler bu mevkilere getiriliyordu. Böylece eğitimi faşistleştirmek için bu yöneticiler alet olarak kullanılıyordu. Aynı zamanda öğretmenlerin bölünmesi amaçlanıyordu.

Bugün de, ilkokul müdürlerinden milli eğitim müdürlerine kadar , yöneticilerin hangi ilkelere dayanılarak atanacakları belirlenmiş değil, Milletvekilleri, hükümeti tutan mahalli eşraf ve parti teşkilatı, eğitim yöneticilerinin atanmasında söz sahibi. Bunlara şimdi TÖB–DER yöneticileri ve bu derneğin içinde yer alan bazı gruplar eklenmiş bulunuyor. Yöneticiler ve grup şefleri, bu çabalarında öğretmen kitlesinin değil, kendi gruplarının menfaatlerini gözetiyorlar. Atanan yöneticiler bu anlamda bir seçime uğruyor tabii. Fakat, öğretmen kitlesi tamamen bu seçimin dışında bırakıldı. Bakanı ve Genel müdürleri kim daha çok zorlarsa, kimler Bakanlıkla ilişki halindeyse onun dediği oluyor. Çeşitli konularda Genel Merkezin politikasına karşı olduğunu söyleyen bazı gruplar, bu uygulamaya karşı çıkmıyorlar. Onlar da köşe kapma yarışında birinci olmak için gayret ediyorlar. Kendi gruplarından kaç kişinin nereye atandığının hesabıyla meşguller.

Bu anlayış geçmişte olduğu gibi öğretmen kitlesini birleştirmeye hizmet etmiyor. Aksine bölünmeyi derinleştiriyor, grupçuluğu teşvik ediyor, öğretmenleri birbirlerine karşı olumsuz bir yarışın içine çekiyor.

TÖB-DER Merkezi bu konuda onunla yarışan bazı şube yöneticileri ve grup başları, yöneticilerini öğretmenlerin seçmesi ilkesinden habersiz değil. Bu istek, 1968'lerden beri savunulmaktadır. TÖS tarafından dile getirilmiştir ve son birkaç yıldır, bütün öğretmen kitlesinin baş isteklerinden biri haline gelmiştir. Tartışıldığı her öğretmen topluluğunda da çok olumlu karşılanmaktadır. Dernek yöneticilerini öğretmenlerin seçmesi gerektiğinden söz ederlerdi. Fakat şimdi bunu ağızlarına bile almıyorlar. Çünkü, şimdi önce kendilerinin önemli mevkilere getirileceklerini ummaya başlamışlardır. Pazarlık dönemi başlamıştır. El altından listeler verilmekte, bu da öğretmenlerin isteğiymiş gibi gösterilmektedir. Birkaç şube dışında öğretmenler, bu konuyu tartışmaya bile çağrılmamıştır.

ÖĞRETMENLERİN YÖNETİCİLERİNİ SEÇMELERİ ÇOK KOLAYDIR

Bazılarının ileri sürdüğünün tersine, öğretmenlerin her kademede kendi yöneticilerini seçmesi hiç de zor değildir. Hatta öğretmenler için bundan daha kolay bir şey olamaz. Çünkü öğretmenler, iy bir eğitim yöneticisinden bulunması gereken nitelikleri çok iyi bilmektedirler. Bu konuda herkesten çok söz sahibi olmalıdırlar. Öğretmenlerin bu seçimleri yapabilmesi için bir kanun veya yönetmelik de şart değildir. Milli Eğitim Bakanlığı birkaç paragraflık bir genelge ile meseleyi kökten çözebilir ve her yanda öğretmenler için geniş bir uygulama alanı açabilir.

Bir orta okulda yöneticinin nasıl seçilebileceğini bir örnekle ele alalım: Okulun kadrolu öğretmenleri toplanacaklar, bu toplantıya katip ve hademeleri de çağıracaklardır. Bu okulda kimin müdürlüğü daha iyi yapabileceğini tartışacaklar ve içlerinden birinde karar kılacaklardır. Müdürlük için gösterdikleri aday, o anda okullarında görevli olmayan başka bir öğretmen de olabilir. Kararlarını, bir tutanakla Bakanlığa bildireceklerdir. Bakanlık da öğretmenlerin isteğine uyarak atamayı yapacaktır. Mesele bu kadar basittir. Buna engel olacak hiç bir kanun ve yönetmelik yoktur. Kanun çıkmadan, yönetmelik yapılmadan bu işin olamayacağını söylemek, işi yokuşa sürmektir. Adam kayırmalarla, torpillerle, grup çıkarları gözetilerek yaptırılan atamalar için kanun ve yönetmelikler mi vardır?

İlköğretim ve halk eğitimi müdürlerini de ilçe sınırları içinde çalışan ilkokul öğretmenleri, milli eğitim müdürüyle milli eğitim başkanlarını, ilçe merkezlerinde toplanan bütün öğretmenler seçebilirler. Bu seçimlerde ilköğretim kurumlarında çalışan katip ve hademelerin müfettişlerin, okullarda ayrıca okul aile birliklerinin, lise ve dengi okullarda, yüksek okullarda öğrenci temsilcilerinin oyunu da almak gerekir.

Böylece, yöneticilerin atanmasından doğan bütün haksızlıklar, bu haksızlık ve kayırmaların yol açtığı huzursuzluklar tamamen giderilebilir. Bu , öğretmenlerin birliğini kuvvetlendiren bir uygulama da olacaktır. Hiç değilse eğitim alanında partizanlığın önüne geçilebilecek, partiler birbirini suçlayamıyacaktır. Öğretmenler ehliyetli yöneticilere kavuşacaklar, eğitim öğretim hizmetlerinin yürütülmesinde, can güvenliği ve öğrenim özgürlüğünün sağlanmasında kendi seçtikleri yöneticilerin etrafında kenetleneceklerdir. Yöneticiler de, birlikte çalışacakları insanlara karşı sorumluluk bilinciyle hareket edeceklerdir.

Yönetici olacak öğretmenler, bir dernekten, dernek içindeki şu veya bu gruptan vize almak ihtiyacını duymamalı, bir yere atanmak için milletvekillerinin ardında dolanmamalıdır. Eğitim yöneticileri, ancak öğretmenlerden onay almalıdır.

Atamalarda, öğretmenleri "TÖB-DER'li", "TÖB-DER'li değil" diye ayırmak da hatalıdır. TÖB-DER, kişisel çıkarlara basamak yapılan bir örgüt haline getirilmemelidir. TÖB-DER'e üye olma iyi bir şeydir ve bütün Türkiye öğretmenleri aynı örgüt çatısı altında toplanmalıdır. Ancak, halka hizmet etmenin baş ölçüsü TÖB-DER'li olmak değildir. Asıl ölçü, ülkesinin tam bağımsızlığını savunmak, 45 milyon halkın birliğini istemek, öğretmenlere, öğrencilere ve halka karşı demokrasi uygulamaktır. Yalnız TÖB-DER üyeleri değil, öğretmenlerin ezici çoğunluğu bu anlayıştadır.

Eğitim yöneticilerinin seçiminde öğretmenlere dayanmayanlar, dayanacak başka kuvvetler ararlar. Milli Eğitim giderek onların bir çiftliği haline gelir. Sorunlar çözümlenmez, ağırlaşır. Eğitimi demokratlaştırmanın yollarından belki de en önemlisi, yöneticilerini öğretmenlerin seçmesidir.

ANADOLU BASINI Devrim Konuş Ekspres Tozanlı Gayret Anadolu SESLENİYOR

Anadolu Basını Özendirme Yarışmasının ardından

Kâzım Bulut

13 Mayıs günü Anadolu Basını Özendirme Yarışması Ödül Dağıtma Töreni yapıldı. Ödül alan meslektaşlarımızı ve yarışmaya katılan Anadolu Basını mensuplarını candan kutlar, yayın hayatlarında başarılar dileriz.

Sayın Turizm ve Tanıtma Bakanı Alev Coşkun törende yaptığı konuşmada Anadolu Basınının anti-emperyalist mücadele geleneğini dile getiriyor. Anadolu Basınının Kurtuluş Savaşından bu yana güç koşullar altında mücadele verdiğini belirterek şöyle diyordu.

"Anadolu Basını o günlerden, o ülkemiz ve halkımız için olduğu kadar, kendisi için de yoktan var etme günlerinden 1978'lere aynı mücadeleci ruhunu koruyarak, aynı halkın öncülüğü kutsal görevini yaparak geldi.

Biliyorum ki, bugün Anadolu Basınının çözümlenmesi gereken sorunları var. Kimi gazete sanki Anadolu'nun ilk Türk gazetesi Envar-ı Şarkiyye gibi, sanki 1866 yılından bu yana teknoloji hiç gelişme göstermemiş gibi, görevini sürdürmek zorunda kalıyor. Modern makina ve araç gerece sahip olmak istiyor ama olanak yaratamıyor, kredi alamıyor."

Sayın Bakan meselenin esasını dile getiriyor. Gerçeği itiraf ederek tüm Anadolu Basını mensuplarına sunuyor. İyi, güzel de, peki bunu bilmek yeterli midir? Bunu kürsüde anlatmakla iş bitiyor mu? Hani çözüm yolu?

Sayın Bakan bizzat kendisi Anadolu Basınının bugün 1866 yıllarının gazetelerini andırdığını, çeşitli araç-gereç, resmi ilan, sosyal güvence gibi önemli sorunlarının varolduğunu açıklıyor. Daha sonra:

"Anadolu Basını, tüm basınımız dinamik gücümüz olacaktır. Yaşadıkları zorlukları, karşılaştıkları engelleri, hep birlikte aşacağız. Basınımızla elele vererek sorunların üstesinden geleceğiz'.' diyor.

Çok güzel, Anadolu Basını senelerdir buna hasret. Senelerdir kurtuluşun omuz omuza olacağına inanıyor. Senelerdir bunu istiyor.

Bakanın bu güzel sözlerini bir yana bırakıp bir de uygulamaya bakalım. Daha dün kağıt fiyatlarında büyük gazetelerin yararına indirim yapıldı. Sekiz sayfalık gazeteler ve Anadolu basınına ise getirilen hic bir indirim vok.

Bu ne demek? Bu Anadolu Basınının yayın imkanlarını kısıtlamak değil midir? Anadolu insanının sesini duyurmaya çalışan, onun kaderiyle kendi kaderini paylaşmaya çalışan, hele hele emperyalizme karşı mücadele ruhu ve azmiyle dolu olan Anadolu Basınına böylece darbe vurulmuş olmuyor mu?

Bir de Anadolu Basınının sesine kulak verelim. Tokat'ta çıkan TOZANLI gazetesi 27 Şubat tarihli manşetinde "Sayın Başbakan Ecevit'e hükümet üyelerine ve bütün siyasi partililerimizin yetkililerine sesleniyoruz. Büyük gazeteler kağıdın tonunu 7.500 liradan alırken Anadolu gazeteleri 11.750 liradan niçin alıyorlar. Bu haksızlık ne zaman son bulacak?" diyordu. Aynı şekilde Sivas'ta çıkan ANADOLU gazetesi, Kahramanmaraş'ta çıkan HALKIN SESİ gazetesi, Yozgat'ta çıkan ANADOLU gazetesi ve Gümüşhane'de çıkan KUŞAKKAYA gazeteleri bütün meselelerini, karşılaştıkları güçlükleri sayfalarında, köşelerinde yazdılar.

Evet, atalarımızın "Ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz" sözü gerçekleri gün gibi ortaya koyuyor. Anadolu Basınıyla omuz omuza olmak demek,onun sorunlarını kararlı bir şekilde gündeme getirmek ve çözmek için çalışmaktır. Bugün de yapılacak olan budur. Anadolu Basını diğer basına tanınan bütün hakların kendisine de tanınmasını istiyor. Sayın Bakanın kürsüde söylediklerinin gerçekleşmesi, bu konuda göstereceği çabaya bağlı. Alev Coşkun'un konuşmasında bahsettiği Hasan Tahsin'lerin bütün güçlüklere göğüs gererek temelini attığı anti-emperyalist mücadele ruhunun yaşamasının yolu da budur.

HALKIN SESİ
GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

İÇİŞLERİ BAKANININ DİKKATİNE!

Malatya

Malatya'nın zararı, Valinin söylediği gibi 4 milyon lira değildir

Toptan Bakkaliye, sahibi Musa Talar Kamber Fırtına

Sayın Aydınlık gazetesi,

bizim kadar üzülerek, aramızda gezip dertlerimizi dile getirmenize minnettarız.

Malatyalı vatandaşım: Bir bakkal dükkanım var.

Bence Malatya'da olayların tek sebebi, Valinin İçişleri Bakanını kandırmasıdır. Ben Malatya'da tam tedbir aldım diyerek kandırmıştır. Ben öyle tahmin ediyorum, Valinin de olaylarda payı vardır.

Şöyle ki, Vali Malatya'nın olayda zarar ziyanı 4 milyondur demiş, Ticaret Odası ise zararı 4 milyar diye tespit ediyor. Hakim ve savcıların tespitiyse, zarar 73 milyon imiş. Yani Vali eğer Malayta'daki diğer dükkanları da yaksalar, yıksalar bir milyon gösterir. Bu Vali en aşağı yüzelli bin nüfusa kastetmiş.

Vali bununla da kalmamış. Bize dediler ki, İçişleri Bakanı gelmiş, Ticaret Odasında toplanmamızı söylemiş. Bizler toplandık, gittik. İki saat bekledik. Ticaret müdürüyle bakan telefon görüşmesi yaptı. İki sefer geleceğini söylemişken sonradan Vali ne yaptıysa bakan gelmedi. O anda Valinin bir daha bakanı kandırdığını anladık. Çünkü bakan gelseydi, vali ile gelecekti. Vatandaşlar da bu işe Valinin sebep olduğunu muhakkak ki söyleyeceklerdi. Bu da valinin işine gelmezdi.

1975'deki onbeş-onaltı şubat olaylarına da gene burdaki vali sebep olmuştur. Ben o zaman yine bir milyon zarar ettim. Gene devlet vermedi. Ben, kardeşlerim ve babam otuz iki senedir esnafız. Yirmi iki senedir devlete verdiğim vergi altıbuçuk milyon küsurdur. İki seferdir dükkanım yandı, tahrip edildi. Bana kendisine verdiğim paradan demedi ki, bu vatandaştan aldığımın bir kısmını geri vereyim.

Az çok dükkanımı yarım yurum düzdükten sonra, borç harç dağıttıktan sonra, Malatya milletvekilleri gelmeye başladılar. O gelen milletvekilleri de valinin kanaatına varmışlardır.

Başka bir diyeceğim yok. Bunları yayınlamanızı saygı ile arz ederim.

Malatya

Malatyalı parlamenterlere, Demirel ve Türkeş'e soruyorum:

Yusuf Çam

Sayın Malatyalı parlamenterlere sesleniyorum. Gerek CHP'li gerek MSP'li parlamenterlere,

Belediye Başkanı Hamit Fendoğlu ve üç yakınının hunharca öldürülmelerinden sonra Malatya'da başlayan katliam ve talan sırasında,halkı daha da kışkırtmak için Malatya'ya gelen üç muhalefet partisi lideriyle beraber neden gelip Malatya'dan masum halka olanları gösterip anlatmadılar? Şimdi bu parlamenterlere soruyorum. Durumlar yatıştıktan sonra Malatya'ya gelecekler midir? CHP'den aday gösterecekler mi? Hangi yüzle?

İkinci sorumu sayın Süleyman Demirel'e ve Türkeş'e soruyorum. Malatya'da devletin hastanesine, özel halk hastanesine, tekel tütün fabrikasına saldıran, camları kıran, hastaların kollarından serumu çeken, hemşirelere hastabakıcılara baskı yapıp, "hastalara ilaç vermeyin, adam ölse bile hiç bir doktor müdahalede bulunmayacak" diyenlerin yaptığı, Nazilerin yaptığı mıdır değil midir? Sayın Süleyman ve Türkeş beylerden sorulmasını istiyorum.

Balıkesir

Hayat pahalılığı artıyor ama Bizim yevmiyeler hâlâ 100 lira

Ali Gündoğan

Hayat pahalılığı yüzde yüz artarken, inşaat işçilerinin yevmiyeleri yine aynı. 50-100 lira arası gündelik alıyoruz. On seneden beri inşaatlarda çalışmaktayım. Can güvenliğim yoktur. Bizi satın alan patrona günde 8, hatta 12 saat hizmet yapmaktayız.

AYDINLIK YAYINLARI
MAO ZEDUNG'UN PROLETER DEVRİMCİ ÇİZGİSİNİN DÖRTLÜ ÇETEYE KARŞI ZAFERİ
159 Sayfa 12,5 Lira
BÜTÜN KİTAPÇILARDA
Genel Dağıtım: TÜR-DA
Cağaloğlu, Hamam Sok. No: 4 İstanbul

Kıyıda köşede kalmış bir öğretmenim

Ordu'nun köyünde öğretmenlik yapıyorum. Gazeteniz arada sıra da elime geçiyor, okuyorum, Ama ancak bu kadar. Kıyıda köşede kalmış bir öğretmen başka ne yapabilir ki?

Ordu'dan Hasan Kara

Değerli kardeşim, şöyle bir Türkiye haritasını gözümüzün önüne getirelim. Tüm Anadolu "kıyıda köşede kalmış" değil mi? Hakkari'ye öğretmen ceza için gönderilir. Ya da torpilin yoksa "gitsin Muş'ta çalışsın" denir. Hakim sınıfların gözüyle Anadolu böyledir. Sürgün yeri... Ama bizim için böyle olabilir mi?

Düşünürsen, o kadar çok insan var ki "kıyıda köşede kalmış". Türkiye'nin aşağı yukarı yüzde altmışı köylerde yaşıyor. Hatta bırakalım yüzde altmışı birkaç büyük şehir dışında bütün halk "kıyıda köşede." Ama şehirdeki, köydeki bu halk yapacak devrimi, Anadolusu, Trakyası, Doğusu, Batısıyla tüm Türkiye halkı emperyalizme bağımlılığı koparıp atacak, toprağı ağaların elinden kurtaracak, özgürlüğe kavuşacak. Milli demokratik devrimi gerçekleştirecek. Bunda öğretmenlere büyük görev düşüyor.

Büyük şehirlerde mücadelenin daha yüksek oluşundan, halkın daha uyanık, siyasetle daha yakından ilgili oluşundan böyle düşünüyorsan, daha iyi değil mi, gazetenin bile belki girmediği bu köyde köylülerle kaynaşır, onların dertleriyle ilgilenir, onlara gerçekleri gösterir, kurtuluş yolunu anlatırsın. Yoksa Anadolu nasıl uyanacak?

Aslında köylüler de öğretmenden bunu bekliyor. Daha önceki mektubunda köye gittiğinde nasıl büyük bir sevgiyle karşılandığını yazıyordun. Halk her yerde öğretmenleri böyle karşılıyor. Çünkü senin deyişinle kıyıda köşede kalmış yerlerde, dünyada neler olup bittiğini birinden öğrenmek, bilinçlenmek istiyor. İşte gerçek öğretmenlik de budur.

Mektubunu, köyünden sevinçli haberlerini bekler, sana ve tüm köyüne selam ederiz.

devrimci sözlük

Feodalizm

Feodalizm, toprak ağaları sınıfının toprakların büyük kısmına sahip olduğu, buna karşılık toprağı işleyen köylülerin ise çok az toprağa sahip olduğu ya da hiç sahip olmadığı bir toplum düzenidir. Köylüler yaşabilmek için toprak ağalarının toprağını işlemek zorunda kalırlar. Köylüler üzerinde ağır bir sömürü ve baskı vardır. Her türlü haktan yoksundurlar. Feodalizmde üretim araçlarının gelişme düzeyi düşüktür. Üretim saban ve ilkel aletlerle aile çerçevesi içinde yapılır. Feodal toplumda yine ilkel aletlere dayanan ve kalfanın çırağı sömürdüğü zanaatçılık da yaygındır.

Köylülerin toprak ağaları tarafından sömürülmesinin başlıca biçimi feodal toprak rantıdır. Bunun, emek-rant (angarya), ürün-rant ve para-rant olmak üzere üç çeşidi vardır.

Emek-rant şudur: Köylüler, toprak ağasının topraklarını kendi aletleriyle işlerler. Bu tamamen karşılıksız bir çalışmadır. Köylü ancak toprak ağası için yaptığı çalışmayı bitirdikten sonra kendi toprağı üzerinde çalışabilir. Angarya, feodal toplumun ilk dönemlerinde çok yaygındı.

Ürün-rant, köylünün yetiştirdiği ürünün büyük bir kısmına toprak ağasının el koymasıyla gerçekleşir. Ürettiğinin yarısından fazlasına el koyulan köylü, daha çok ve daha sıkı çalışmak zorunda kalır. Köylüler, sefalet içinde gün doğumundan hava kararıncaya kadar çalışırlar

Para-rant, feodal toplumun son dönemlerinde ortaya çıktı. Köylüler emeklerinin ürünlerini pazarlarda satarlar. Bunların karşılığında alınan paranın büyük bir kısmına toprak ağası el koyar. Diğer yandan, tüccarlar fiyatları düşürerek köylüleri iliklerine kadar sömürürler. Tefeciler ise, verdikleri faizli borçla onları daha da sömürürler.

Feodalizmde köylüler üzerinde sömürü bunlarla da kalmaz. Köylüler, toprak ağalarının, şeyhlerin, tüccarların hizmetinde olan devlet tarafından ağır bir vergi yükü altında tutulur. Feodal devletin ve toprak ağalarının silahlı adamları sömürüyü gerçekleştirebilmek için onlara karşı zorbalık uygular.

Osmanlı imparatorluğu feodal bir devletti. En büyük feodaller padişah ile birlikte saray çevresinde bulunanlar idi. Bunlar bütün toprakların sahibi idiler. Bu topraklar timar, zeamet ve has denilen dirlikler halinde küçük ve büyük feodallere dağıtılmıştı. Vezirler, beylerbeyleri, sancakbeyleri, timar sahipleri devletin memurları gibi görünüyorlardı. Aslında onlar, hakim toprak ağası sınıfından başka birşey değillerdi. Toprak ve silahlı güç bunların elindeydi. Köylünün yarattığı ürünün aslan payını padişah ve çevresi alıyor, geriye kalan kısmına bunlar el koyuyorlardı. Köylü silahsız ve toprağa bağlıydı. Hakim sınıfların sefahati köylünün alınteri üzerine kuruluydu.

Feodal toplumun iki temel sınıfı olan toprak ağaları ve köylüler arasında şiddetli bir mücadele hüküm sürer. Osmanlı tarihi de böyle mücadelelerle doludur. 1500 yıllarındaki Şeyh Bedrettin isyanı ve 1600'lerden itibaren baş gösteren Celali isyanları feodallere korku salan büyük köylü isyanlarıydı.

Feodalizmin son dönemlerinde Avrupa'da üretim araçları gelişmeye başladı. Köylüler topraktan kopup, işgüçlerini serbestçe satabilecek proleterler haline gelmeye başladı. Diğer yandan zenginlikler para olarak büyük miktarda birikti. Bu durum, kapitalist ilişkilerin ortaya çıkması demekti. Nihayet köylülere önderlik eden burjuva sınıfı feodalizmi yıktı ve iktidarı ele alarak kapitalizmi hakim kıldı. Bunun en bilinen örneği 1789 Fransız Burjuva Devrimidir.

Osmanlı toplumunda sömürünün çok ağır oluşu, kapitalist ilişkilerin ortaya çıkıp gelişmesini engelledi. Daha sonra ülke Avrupa kapitalizminin bir yarısömürgesi haline geldi. Böylece köylülerin emeğine sahip çıkan ikinci bir güç de ortaya çıkmış oldu. Önce bunlar, yaşadığımız yüzyılda ise emperyalistler yurdumuzdaki imalat ve el zanaatlarını söndürdüler. Bunlar bir yandan da toprak ağalarıyla ittifak kurdular. Bu yüzden feodal ilişkiler ve toprak ağalığı bugünlere kadar devam edip geldi. Bugün Türkiye'de hala büyük ölçüde yaşayan, ortakçılık, kiracılık ve angarya gibi feodal sömürü biçimleri ortaçağın kalıntılarıdır.

Türkiye'de feodalizmi tamamen yok edecek güç işçi sınıfı önderliğindeki köylülerdir. Emperyalizme ve toprak ağalarına karşı mücadele ederek köylüler toprak ve hürriyete kavuşacaklardır.

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Alman halkı üzerinde tekelci sermayenin kanlı diktatörlüğünü kurduktan sonra bütün dünyaya saldıran, ırkçı Alman başbuğu. 2) Ün - Bir hayret nidası - Yazım, bir dilin belli kurallarla yazıya geçirilmesi. 3) Evcil olmayan hayvanları tutma veya vurma - Deli - Bir renk. 4) Tersi, istekleri karşıt olan toplulukların her biri, yan - Üstü kapalı belirtme. 5) İki şey arasında bağıntı - Tersi gurbet. 6) Türkiye, İran ve Pakistan'ın oluşturduğu bölgesel işbirliği örgütünün resmi kısa adı - Tersi başına bir harf eklendiğinde bir eğlence yeri olur. 7) Eski bir uygarlık - Vücudunun biçim değiştirmesiyle oluşan geçici kol ve ayaklar üzerinde sürünen bir gözeli canlı. 8) Çok değil - Tersi Hint Okyanusunda bulunan ve sömürge iken Hollanda'nın Endonezya'ya devrettiği ada ülke. 9) Aralarında kan bağı olan ve feodal dönemden kalma göçebe topluluklar. 10) Aksaklık - Slav ırkından bir ulus. 11) Tersi bir ulus ya da ırkı yoketmeyi amaçlayan eylem.

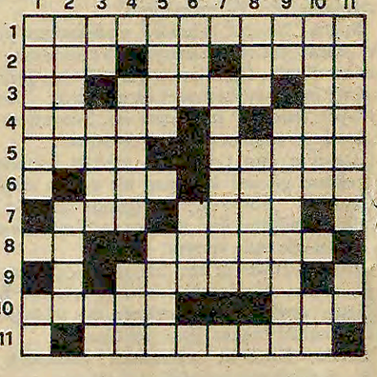

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Bir su ya da hava akıntısının bir engele çarpması ile geriye dönerek meydana getirdiği ters akıntı - Birdenbire duyulan bir ağrı ya da heyecan ifadesi. 2) Koyun veya keçi sürüsü - Paylama. 3) Fizikte bir kanun - Tersi başına bir harf gelirse kendiyle ilgili bir gerçeği söyleme, itiraf - Tersi bir soru eki. 4) Bir şey çekmeye yarar saplı çengel - Bir cins diş. 5) Tersi bir ışık demetinin ayrışmış görüntüsü - Osmanlı İmparatorluğu zamanında köylülerden alınan ve tahıl olarak onda birine el koyan vergi. 6) Hıristiyanlığın simgesi put - Tersi yapma (eski dil). 7) Çiçeğinden bir nevi çay yapılan bir ağaç. 8) Göz kırpma vs. gibi istek dışı yapılan hareketler - Ünlü Fransız gerçekçi romancısı Zola'nın ön adı. 9) Tersi tıpta kemikle ilgili bir dal. 10) Bezginlik ve bıkma anlatan bir deyim - Akıl. 11) Tersi iki yüzlü - Duman lekesi.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	T	O	T	A	L	İ	T	E	R
2	İ	R	A	■	E	■	A	L	O
3	K	O	M	Ü	N	■	L	İ	T
4	P	K	İ	■	A	N	İ	S	A
5	■	R	L	■	E	■	Y	I	T
6	A	S	■	A	N	M	A	■	İ
7	N	İ	A	H	■	S	■	F	■
8	İ	L	K	E	L	E	R	İ	■
9	S	O	S	Y	A	L	İ	Z	M

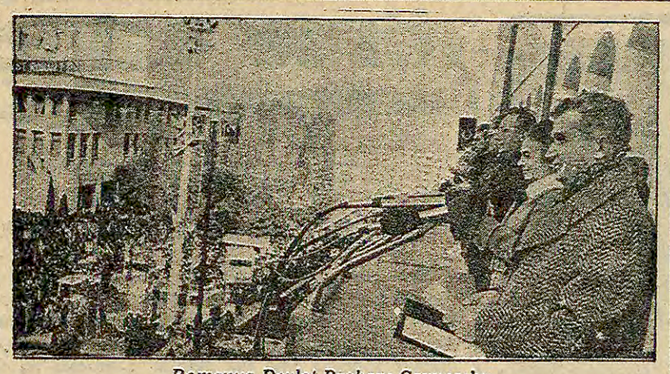

Romanya Devlet Başkanı Çavuşesku.

Romanya Devlet Başkanı Çavuşesku Çin'de

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Çin Halk Cumhuriyeti Başbakanı ve Çin Komünist Partisi Başkanı Hua Guo-feng, Romanya Devlet Başkanı Çavuşesku onuruna bir ziyafet verdi. Ziyafet ve görüşmeler samimi ve sıcak bir dostluk havası içinde geçti. Ziyafette bir konuşma yapan Başbakan Hua, dünya savaşı tehlikesinin varlığına dikkati çekti. Ancak savaşın ertelenebileceğini ileri sürerek "Üçüncü Dünya kazanacaktır" dedi.

Hua Guo-feng, süper devletlerin, dünya halklarının özellikle Üçüncü Dünyanın bağımsızlık ve güvenliğini tehdit ettiğini söyledi. "Hegemonyacılığa karşı dünya birleşik cephesi ve onun temel gücü olan Üçüncü Dünya, her geçen gün güçleniyor ve genişliyor" dedi.

ÇAVUŞESKU: DÜNYANIN ÇEŞİTLİ YERLERİNDE PARLAYAN SAVAŞ KIVILCIMLARINDAN DERİN ENDİŞE DUYUYORUZ

Romanya Devlet Başkanı Çavuşesku da konuşmasında, üçüncü dünya savaşı tehlikesinin varlığına dikkat çeken Çin Komünist Partisi Başkanı Hua Guo-feng'in görüşüne katıldığını söyledi. Ülkesinin bu hayali ortadan kaldırmaya çalıştığını belirtti.

Çavuşesku konuşmasına şöyle devam etti:

"Dünyanın muhtelif bölgelerinde savaş kıvılcımlarının sürekli olarak parlamasından derin bir endişe duyuyoruz. Ancak bizler, her an bir dünya savaşının patlak vermesine yol açabilecek gerginlik ve çatışma kaynaklarını ortadan kaldırmaya çalışıyoruz."

ÇİN-ROMANYA DOSTLUĞU

Çin ile Romanya arasındaki ilişkiler çok eskilere dayanır ve derin kökleri vardır. Romen halkı, Romanya'nın faşist hakimiyetinden kurtulmasından birkaç yıl sonra Çin devriminin zaferini ve Çin Halk Cumhuriyetinin kurulmasını büyük bir sevinçle karşıladı. O günden bu yana yeni bir sosyalist toplum kuran Çin ve Romanya, Çin Komünist Partisi ile Romanya Komünist Partisi ve Çin halkıyla Romen halkı dostluğa, dayanışmaya ve işbirliğine dayanan iyi ilişkiler geliştirdiler.

1971 yılında Çin-Romen Ortak Bildirisinin yayınlanması iki ülke arasında kardeşçe ilişkilerin gelişmesine hız verdi. Bu belge büyük bir uluslararası önem taşımaktadır. İki halkın birbirlerini daha iyi tanımalarına ve aralarındaki dostluğun kuvvetlenmesine yardım eden bilimsel ve kültürel işbirliği de sürekli gelişti.

BM 3. Deniz Hukuku Konferansı, deniz kirlenmesi ve çevre korunmasında yargı yetkisini görüştü

Tanzanya delegesi: "Kıyı devletlerin, deniz çevresinin kirlenmesiyle ilgili kanunlarını çiğneyen yabancı gemiler cezalandırılmalıdır"

Mısır delegesi: "Kıyı ülkelerin barışçı amaç taşımayan herhangi bir araştırmaya izin vermeme hakkı vardır"

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Birleşmiş Milletler 3. Deniz Hukuku Konferansı 7. Dönem Toplantısında, 3. Komite, gemilerin yol açtığı deniz kirlenmesinde ve deniz çevresinin korunmasında kıyı devletlerin yargı yetkisi meselesini ele aldı. Delegeler, hiç bir ülkenin ilgili devletten daha önce tam yetki almadan, o kıyı ülkesinin kıta sahanlığında ve dış ekonomik bölgesinde bilimsel deniz araştırması yapmamasını istediler.

Pek çok delege, "Gayrıresmi ortak müzakere metninde" yer alan deniz çevresinin korunmasıyla ilgili bazı maddelerin, kıyı devletlerin, karasularında ve dış ekonomik bölgede tam egemenliğe ve yargı yetkisine sahip olmasını engellediğini belirtti. Bu maddelerin değiştirilmesini istedi.

Tanzanya, Mısır, Fas, Somali, Fransa ve Kanada delegeleri, kıyı devletlerinin, yabancı gemilerin deniz çevresini kirletmelerini önlemek için, kendi kanun ve kurallarını uygulamaları gerektiğini söylediler. Kıyı devletlerinin bu kanunları çiğneyen gemileri cezalandırmaya ve soruşturma açmaya hakları olduğunu belirttiler. Süper devletlerin, kendi "deniz ulaşımı özgürlüklerini" korumak adına, kıyı devletlerin egemenliğini çiğnemekte tereddüt etmeyeceklerine dikkat çektiler. Fas delegesi bir kıyı devletinin, kanunlarını çiğneyen bir yabancı gemiyi cezalandırması meselesinin, kıyı devletlerin egemenlik hakkı meselesi olduğunu ortaya koydu. İspanya delegesi de, bir kıyı ülkesinin, karasuları içindeki boğazlar üstünde tam egemenliğe sahip olduğunu söyledi. Dolayısıyla boğazların denetlenmesi ve kirlenmesinin önlenmesi konusunda da o ülkenin tam yargı yetkisine sahip olduğunu vurguladı.

FRANSIZ DELEGESİ: KAZAYA UĞRAYAN GEMİLERİN DENİZİ KİRLETMESİNE KARŞI ZORLAYICI ÖNLEMLER ALINMALIDIR

Fransız delegesi, kazaya uğrayan yabancı gemilerin, denizi kirletmesi, ya da kirletme tehdidi oluşturması karşısında, kıyı ülkelerin bütün zorlayıcı önlemleri almaya hakkı olmasını önerdi. Bilindiği gibi, Mart ayında Fransa'nın batı sahilinde kazaya uğrayan bir petrol tankeri, büyük ölçüde deniz kirlenmesine yol açmıştı. Pek çok delegenin desteklediği öneriye Rus delegesi karşı çıktı. Kıyı devletlerin ancak "acil ve büyük bir kirlenme tehlikesi olduğu zaman" yaygın önlemler almasını istedi. Rus delegesi, ayrıca, "uluslararası deniz ulaşımında güçlük çıkarır" bahanesiyle, Üçüncü Dünya delegelerinin, değiştirilmesini istedikleri deniz kirlenmesi ve deniz çevresinin korunmasıyla ilgili bazı maddelerin değiştirilmesine de karşı çıktı.

MISIR DELEGESİ: BİLİMSEL ARAŞTIRMA YAPMAK İÇİN KIYI ÜLKESİNDEN İZİN ALINMALIDIR

Mısır delegesi, bir kıyı ülkesinin yargı yetkisi altındaki sularda bilimsel araştırma yapmak için, o ülkeden önceden izin alınması gerektiğini vurguladı. Kıyı ülkelerinin, barışçı amaç taşımayan herhangi bir bilimsel araştırmaya izin vermeme hakkı olduğunu söyledi. Çin delegesi ise "metinde" yeralan bilimsel deniz araştırması ile ilgili bazı maddelerin yetersiz olduğunu belirtti. Bu maddelerin gelişmekte olan ülkelerin çoğunluğunun isteklerine uygun olarak değiştirilmesini istedi.

Şeysel Adaları Devlet Başkanı Albert Rene

Başarısız darbe hakkında konuşan Seyşel Devlet Başkanı France Albert Rene:

"Ülkenin yıkılmasına izin vermeyeceğiz"

"Kapitalizm bir avuç azınlığa hizmet eder"

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Seyşel Adaları Devlet Başkanı France Albert Rene dün verdiği bir demeçte, geçenlerde yapılmak istenen ancak yarım kalan darbe hakkında konuştu ve "önlem alınmasaydı, halkın hayatı tehlikedeydi" dedi.

Önceki kapitalist düzene dönmek istemediklerini belirten France Albert Rene, bu düzenin bir avuç azınlığa hizmet ettiğini söyledi. Albert Rene, darbeyi düzenleyenlerin eski Turizm Bakanı David Jubert ve çevresinin olduğunu sözlerine ekledi.

Darbecilerin ülke dışında lüks içinde yaşadığını belirten Rene, onların ülkeye paralı askerleri davet ederek kan dökmek istediklerini, bunun halkın çıkarına ters düştüğünü söyledi. Rene, "Hiç bir şart altında, ülkenin yıkılmasına izin vermeyeceğiz" dedi.

Seyşel Devlet Başkanı 29 Nisanda Çin Halk Cumhuriyetini ziyaret ederken, darbecilerin bu girişimi başarısız kalmıştı. Daha sonra yapılan açıklamada, darbenin 3 haftadır planlandığı ve darbecilerin tutuklandığı bildirilmişti.

Polonya'nın Danzig kentindeki tersane işçileri 1970'de hayat pahalılığını protesto ederek greve gittiler.

Polonya'da dok işçileri bağımsız bir işçi sendikası kuruyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Polonya'da işçilerin gerçek sendikal ve demokratik haklarını savunmak ve ekonomik düzeylerini yükseltmek amacıyla bağımsız sendikalar kurma hareketi gittikçe yayılmaktadır. Önceki yıllarda fiyat artışlarını protesto eden tersane işçilerinin yoğun olarak bulunduğu Danzig kentinde bir grup işçi, 1 Mayıs işçi bayramı dolayısıyla bir bildiri yayınladı ve bütün işçilere, işçilerin gerçekten menfaatlerini savunacak bir işçi sendikasının kurulması için çağrı yaptı. Danzig işçilerinin yayınladığı bildirinin diğer işçi merkezlerinde de elden ele dolaştığı ve sendika kurma hareketinin gittikçe büyüdüğü haber verilmektedir.

Andrej Gwiadza, Kriystof Viyskovski ve Antoni Sokolovski isimli işçilerin imzasını taşıyan çağrıda, Polonya'da uzun yıllardır bağımsız bir işçi sendikasının bulunmadığı ve varolan resmi sendikanın, devlete hakim olan tekelci işverenin bütün emekçi sınıfları sömürmesine hizmet ettiği belirtilmektedir.

İşçilerin yayınladığı bildiri, Polonya'nın her alanda demokratikleşmesinin zorunlu hale geldiğine işaret etmekte ve yurttaşların, devletin yönetimine katılmasını sağlamak için mücadele edilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Danzig dok işçileri bildirinin sonunda ülkedeki bütün işçilere, mühendislere teknik elemanlara ve memurlara, her yerde temsilcilik kurma çağrısı yapılmaktadır.

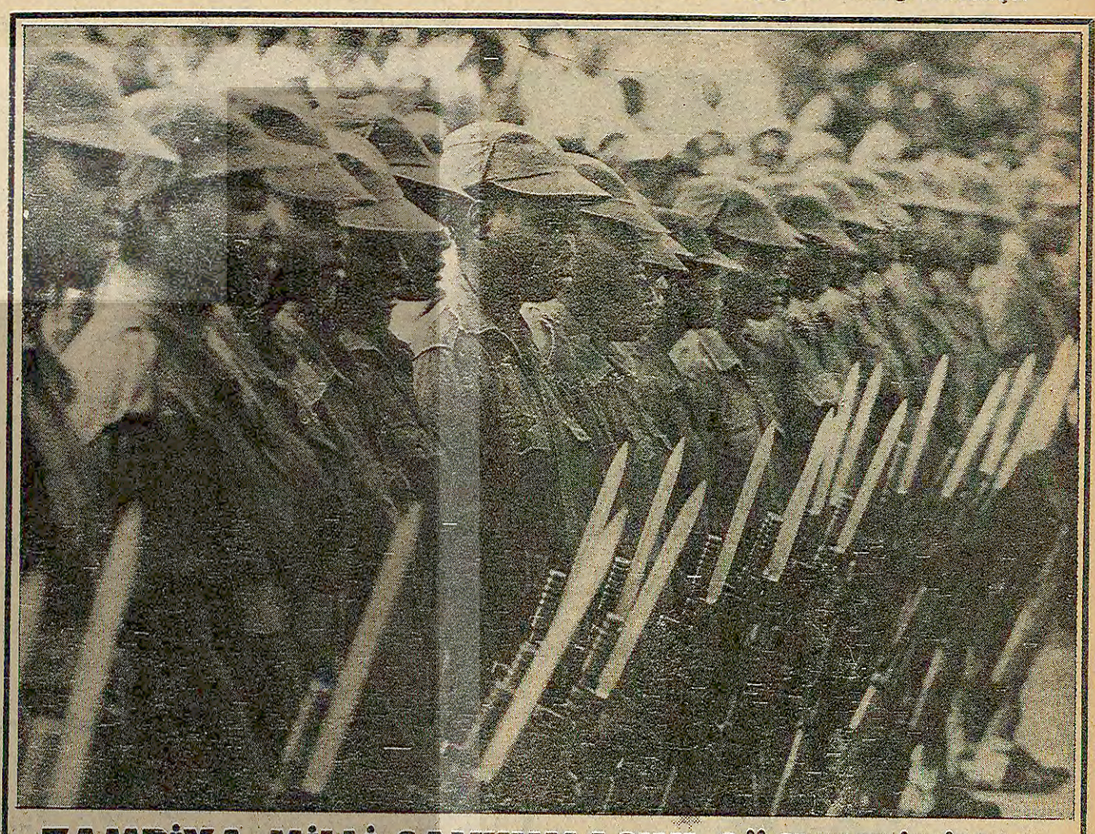

ZAMBİYA MİLLİ SAVUNMASINI GÜÇLENDİRİYOR

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Uzun yıllar İngiliz sömürgeciliği altında yaşayan Zambiya, 1964 yılında bağımsızlığına kavuştu. Afrika ve diğer Üçüncü Dünya ülkeleri ile birleşen Zambiya bugün, hegemonyacılığa karşı mücadele ediyor. Rusya ve Küba'nın Afrika'ya yaptığı müdahalelere karşı çıkıyor. Bir Ateş Hattı ülkesi olarak Zimbabve'de ırkçılara karşı verilen mücadeleyi aktif olarak destekliyor. Bağımsızlığına düşkün Zambiya halkı, iki süper devlete karşı milli savunmasını güçlendiriyor. Zambiyalı kadınlar da bu kutsal görevi canla başla yerine getiriyor. silahlanıp ordudaki yerlerini alıyorlar.

ABD Senatosu, Mısır ve Suudi Arabistan'a savaş uçağı satışını onayladı

AJANSLAR

Amerikan Senatosu, İsrail, Suudi Arabistan ve Mısır'a 4 milyar 800 milyon dolarlık savaş uçağı satışını öngören ve üç sevkiyatı da birbirine bağlayan öneriyi kabul ederek Başkan Carter'a yetki verdi.

Paket öneri, Senatoda uzun tartışmalardan sonra onaylandı. Ancak oylama alışılagelmişin dışında cereyan etti. Silah satışını tadil önergesi 43'e karşı 55 oyla geri çevrildi.

Carter'in önerisine karşı çıkan bazı senatörler, İsrail'in güvenliğinin söz konusu olduğunu ileri sürdüler.

Uçak satışında yetki alan Carter, Senatonun aldığı karardan sonra, büyük bir memnunluk duyduğunu söyledi. Mısır'ın Washington'daki Büyükelçiliği de bu yoldaki memnuniyetini dile getirdi. İsrail elçiliği ise, uçak satışının, İsrail'in düşmanlarını cesaretlendireceğini bildirdi.

Siyasal gözlemciler, İsrail ile birlikte Mısır ve Suudi Arabistan'a 60 adet savaş uçağı satılması kararının, Amerika'daki milyonlarca Museviyi temsil eden "güçlü" İsrail lobisinin başka bir ekip karşısında ilk kez yenilgiye uğradığını belirtiyorlar.

CARTER'İN BİLDİRİSİ

Oylamadan sonra yayınladığı bildiride Senatoya teşekkür eden Carter, kararın, Orta Doğu'da sağlanmasını istedikleri barış ve istikrar amaçlarını paylaşan Arap ülkeleri ile bağlantıları kuvvetlendireceğini ve İsrail'e de destek olmaya devam edeceğini belirtti.

Carter, Sovyetler Birliği'nin, Suudi Arabistan'ı tehdit etmek amacı ile, silah yığınağı yaptığına ilişkin çıkan haberleri ima ederek şöyle dedi:

"Senatonun aldığı bu karar ABD'nin dost ve müttefiklerinin güvenliğini tehdit edecek hareketlere karşı gerekli önlemleri almaya hazır olduğunu doğrulamıştır"

Mısır'ın düşmanlarına karşı önlemler konusunda referandum yapılacak

Mısır basını: "Afganistan'da olanların Mısır'da olmasına olanak tanımayacağız"

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Mısır'da önümüzdeki Pazar günü, 10 milyon seçmenin katılacağı, bir referandum yapılacak. Referandum, Devlet Başkanı Enver Sedat'ın geçtiğimiz Pazar günü parlamentoda yaptığı konuşmada, sözünü ettiği Mısır'ın düşmanlarına karşı almayı düşündüğü önlemler konusunda olacaktır.

Mısır basını, Sedat'ı destekler yönde yayın yapıyor. "El Akhbar" gazetesi, "Hiç bir Mısır vatandaşı, Afganistan'da olanların Mısır'da olmasına olanak tanımayacaktır" şeklinde bir yazıyla Sedat'ı destekledi. Yarı resmi "El Ahram" gazetesi ise, sağla solun aralarındaki hesaplaşmayı erteleyerek Sedat rejimi için birleştiklerini yazdı.

Güney Kore'nin savaş manevraları kınandı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

"Kore Anayurdunun Barışçı Yoldan Birleştirilmesi Komitesi" sekreterliği, Pak Jung Hi kliğinin Batı Denizinde yaptığı geniş çaplı atış manevralarını kınadı.

Bildiride, Güney Koreli savaş kışkırtıcılarının bu manevralarla kasıtlı olarak ülkeyi savaşa sürüklediklerini belirtildi. Güney Koreli kuklaların 27 Nisanda da Amerikan birlikleriyle ortaklaşa Rimjin-gang nehrinde manevralar yaptıkları hatırlatıldı. Pak Jung Hi kliğinin gerginliği artırarak ABD'li efendilerinden daha fazla silah ve para almayı amaçladığı bildirildi. Ayrıca Pak Jung Hi'nin Güney Kore halkına gözdağı vererek "seçim" sahtekarlığıyla "Başkanlık" makamını gaspetmeye devam etmeye çalıştığı vurgulandı.

Bildiride Pak Jung Hi kliğinin savaş manevralarına son vermesi ve Amerikan emperyalistlerinin uşağı olarak davranmaktan vazgeçmesi istendi.

Afrika Teknoloji Geliştirme Merkezi Bakanlar Konseyi toplandı

Toplantıya 17 Afrika ülkesinin temsilcileri katıldı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Afrika Teknoloji Transferi, Uygulama ve Geliştirme Merkezi Bakanlar Konseyinin Birinci Toplantısı Darüsselam'da yapıldı. Toplantıya, Tanzanya, Burundi, Mısır, Gine-Bisau, Moritanya, Etyopya, Ekvator Ginesi, Zaire, Sudan, Mozambik, Nijer, Lesoto, Nijerya, Kenya, Gana, Rvanda ve Komoros temsilcileri katıldı.

Toplantının açılış konuşmasını yapan Tanzanya Başbakanı Edward Sokoine, Afrika ülkelerinin, teknolojinin geliştirilmesini ciddiyetle ele almaları gerektiğini söyledi. Başbakan Afrika'nın kendi öz teknolojisini geliştirmesinin önemini vurguladı. Afrika ülkelerinin yabancı teknoloji ithalinden tamamen kaçınamayacaklarını belirten Sokoine, yabancı teknolojinin Afrika teknolojisiyle bütünleştirilmesi gerektiğini kaydetti.

Tanzanya Başbakanı, Afrika ülkelerinin bölgesel teknik işbirliğini geliştirmelerinin önemi üstünde durdu. Bu merkezin kurulmasının, Afrika ülkelerinin ortak sorunlarını çözmede kaynaklarını birleştirme ihtiyacının bir ifadesi olduğuna dikkati çekti. Merkezin, Afrikalıların zayıf mali kaynaklarını en etkili ve en uygun bir şekilde kullanmalarını sağlayacağını belirtti.

İsrail'de ekonomik kriz derinleşiyor

İSRAİL LİRASI, 1975'TEN BU YANA HEMEN HEMEN HER AY DEĞERİNDEN DÜŞÜRÜLDÜ

DIŞ TİCARET AÇIĞINDAN KİŞİ BAŞINA DÜŞEN PAY, BÜTÜN DÜNYADA EN YÜKSEK RAKAMA ULAŞTI

İsrail'de Begin'in iktidara gelmesinden bu yana, silahlanma ve savaş hazırlıkları daha fazla yoğunlaştı. İsrail'in silahlanma giderleri 4,2 milyon İsrail Lirasını buldu. İktisadi buhran görülmemiş boyutlara ulaştı. Bu halkın Begin'in saldırgan siyasetini protesto etmesine yol açtı. 1 Nisan da Tel-aviv'de aşağı yukarı 35 bin kişinin katıldığı gösteriler oldu. Göstericiler barış istiyoruz diye bağırdılar.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Mart başındaki deniz işçileri grevinden sonra İsrail'i yeni bir grev dalgası sardı. Nisan ayında öğretmenler, hava yolları ve radyo-televizyon çalışanları birbiri ardına daha yüksek ücret talebiyle işi bıraktılar. Bu, İsrail'de iktisadi durumun gittikçe kötüleşmesinin bir ifadesi idi.

1948'den beri İsrail'in bütçesi, her yıl açık veriyor. 1973 Ekim savaşında uğradıkları yenilgi, siyonistlere 7 milyar Amerikan dolarına mal oldu. Bununla birlikte İsrail, askeri harcamalarını artırmaya devam etti. Askeri harcamaları artırdıkça da, boğazına kadar borca batu. İçinde bulunduğu iktisadi kriz, görülmemiş boyutlara ulaştı.

SALDIRGANLIK VE YAYILMACILIK İSRAİL'E DÖRT "DÜNYA REKORU" GETİRDİ

Siyasal gözlemciler, saldırganlığın ve yayılmacılığın, İsrail'e dört "dünya rekoru" getirdiğini bildiriyorlar.

Bu rekorlardan birincisi şöyle: 1975 Haziranından beri İsrail lirası, hemen hemen her ay, hatta bazen ayda iki kez değerinden düşürüldü. Siyonistler, bu konuda bir "dünya rekoru" kırdı.

İsrail'de devlet gelirinin yüzde 46'sını vergiler oluşturuyor. Bu da, ikinci bir rekor.

Üçüncüsü ise şöyle: 1976'da İsrail'in dış borçları 10,7 milyar doları buluyordu. Kişi başına düşen borç üç bin dolardan fazladır.

Dördüncü rekor da, dış ticaret açığının vardığı noktadır. Ekonomi uzmanları, dış ticaret açığından kişi başına düşen payın, bütün dünyada en yüksek rakama ulaştığını belirtiyorlar.

BEGİN, SİLAHLANMA VE SAVAŞ HAZIRLIKLARINI TEKRAR ARTIRDI

İsrail'de Begin'in iktidara gelmesinden sonra silahlanma ve savaş hazırlıkları tekrar yoğunlaştı. Bu yılki silahlanma giderleri, 4,2 milyon İsrail lirasını buluyor. Bu harcamalar, tüm bütçenin yüzde 34'ünü oluşturuyor. Geçen yılki bütçeden ise, yüzde 20 fazla.

İsrail hakim sınıfları, "iktisadi reform" adı altında krizi işçilerin sırtına yüklüyor. İktisadi büyüme 1976 yılında sadece yüzde 1,3'tü. Ne var ki, perakende satış fiyatları yüzde 40'ı aşmıştı.

Geçen yılın Temmuz ayında Maliye Bakanlığı, birdenbire benzin, su, ekmek, süt, süt ürünleri, nebati yağ, yumurta ve ulaşım fiyatlarına yüzde 20 oranında zam yaptı. İsrail halkı bu karara şiddetle karşı çıktı. 500 bin işçi, Begin hükümetinin gerici politikasını protesto ederek işi bıraktı. Bundan üç ay sonra ise, Begin hükümeti, bir dizi "iktisadi önlem" aldığını ilan etti. İsrail lirası yüzde 45 oranında değerinden düşürüldü. Fiyatlar, birden yukarı fırladı. Temel ihtiyaç maddeleri piyasadan kayboldu.

İsrail ekonomisi, çöküntünün eşiğindedir. Ancak, süper devletlerin iktisadi ve siyasi desteği ile ayakta durabilmektedir.

Komor Adalarında siyasi tutuklular serbest bırakılacak

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Komor Adalarında gerçekleştirilen darbenin ardından, temel özgürlüklerin getirileceği, yeni bir Anayasanın yapılacağı açıklandı. Yeni yönetimin başı Muhammat Abdullah, ülkedeki bütün siyasi tutuklulara serbest bırakılacağını bildirdi.

Hükümet, yayınladığı bir bildiride, gece sokağa çıkma yasağının 40 gün daha devam edeceğini duyurdu. Kamu hizmetleri dünden itibaren yeniden görülmeye başladı.

Madagaskar'daki siyasal çevreler, yeni yönetimin siyasi doğrultusunun, 1975 yılında Ali Sulhi tarafından görevden uzaklaştırılan eski devlet başkanının izlediği siyasete yakın olacağını bildiriyorlar. Eski başkan, Fransa'ya yakın bir siyaset izliyordu.

Eski bir Fransız sömürgesi olan Komor, dört takım adadan oluşmaktadır. 1974 yılında yapılan bir referandumla bağımsızlığına kavuşmuş, yalnız adalardan birisi Fransa'ya bağlılığı savunmuştu.

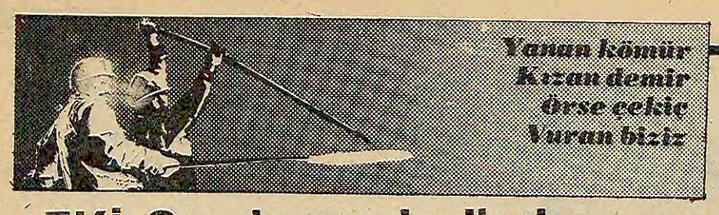

EKİ Çaydamar işçileri:

"Ocağa inmek meslek hastalığını kabul etmektir"

Ramazan Çakıroğlu

● Ocaklarda gerekli sağlık kontrolü yapılmıyor ● Hastalığa tutulan işçiler tedavi edilmiyorlar

Bu sağlıksız ortama, bu gidişe "Dur" diyecek tek güç gene maden işçilerinin kendisidir. Onlar artık toplu sözleşmelerde sağlıklı işyerlerini can güvenliğini ana talep olarak öne sürüyorlar. Bu konuda yıllardır susan sendikacılardan soracak hesapları da var!

Sabah saat 7.30 sıraları. Burası Ereğli Kömürleri İşletmesi (EKİ) Çaydamar Bölümü. İşçiler küme küme toplanmışlar ocağa girecekleri yerin yakınına. Bir şeyler konuşuyorlar. Bir yandan da Ocak Başçavuşları, işçileri tertip ediyor.

Ayakta duran, son hazırlıklarını tamamlamış bir guruba yaklaşıyoruz. Dertlerini dinlemeye geldiğimizi öğrenince elimizi sıkıyorlar. Konuşmaya başlıyoruz. Meslek hastalıkları sözü açılır açılmaz soru sormamızı beklemeden anlatmaya başlıyorlar.

"Ocağa girdin mi MESLEK HASTALIĞINI kabul etmiş olacaksın. Çünkü çalıştığımız yerler çok tozlu. Hiçbir önlem alınmıyor. Sade toz mu, havasızlık da öyle. Oksijen oranı düşük. Zor nefes aldığımız zamanlar oluyor. Ayrıca diğer gazlar da meslek hastalığı yapıyor."

Bu ara iki yaşlıca işçi yaklaşıyor yanımıza. Meslek hastalıkları için konuştuğumuzu anlattığımızda ilgileri daha da artıyor. Sırayla konuşmaya başlıyorlar. Acelesiz. Kırışmış yüzlerini bir burukluk alıyor anlatırlarken. Şöyle diyor daha yaşlı olanı. "Bende meslek hastalığı tesbit edildi. Ama gene de yeraltında çalıştırıyorlar. Kaç kez muayene oldum. Heyete girdim. Ankara'ya gönderdiler. Sadece sözde muayene oldum. Dışarıda iş vermediler. Sadece Heyet'te şöyle bir gözle bakıp 'Sen sağlamsın, bir şeyin yok' diyorlar."

Diğeri giriveriyor söze. "Ocakta çalışmak demek sadece hastalanmayı göze almak demek değil. İnsan çalışamaz hale gelmeyince işini değiştirmediler. Yani insanın posası çıktıktan sonra iş değiştirirler. İnsan emekli olsa bile parasını harcayamadan hastanelerde sürünmeye başlar. Meslek hastalığından geriye dönüş yok."

Ocağa giren herkes kendisinden umudu kesmiş gibi. Mutlaka hasta olduğu kanısı var. Anlaşılıyor ki, koşullar bu kadar kötü. Bu kadar tedbirsiz. İşler yakınıyor. "Gaz maskesi kullanmaya kalksak çalışılmaz. Tozmaması için ıslatma hiç yapılmıyor. Kurtuluş yok gibi" diyor bir başka genç arkadaş.

Beslenmeleri konusunda sorular soruyoruz. Nelerle beslendikleri ve nasıl beslendiklerini şöyle anlatıyorlar. "Bol bol turşu verilir. Bununla çalışılır mı? Yemekhanelerdeher gün bulgur çıkar. Komposto çıkar. Çalışırken de kendi paramızla yiyecek alırız. Başka ne yapabiliriz ki?" Et yemeği verilip verilmediğini sorduğumuzda gülüyor bir başkası. "Senede bir ancak çıksa bile bu kadar insana ne kadar et düşer? Bazısının tabağına hiç et gelmez. Daha çok beslenemeyip gıdasız düşüyoruz. Bu da zayıflık yapıyor."

Sağlıklarıyla ilgilenip ilgilenilmediği, yapılan muayeneleri yeterliliği konusunda şu görüşü paylaşıyorlar konuşmalarında. "Biz Sosyal Sigortalar Hastanesinde muayene oluyoruz. Günde bir doktora en az yetmiş hastanın düştüğü bu kurumda bize ancak iki dakika bakılıyor.

Biz nasıl tedavi olalım. Madende çalışanların hastalıkları apayrı bir tedavi gerektiriyor. Dışarıdan ayrı bizim yaşama şartlarımız. SSK daha önceden kendine bağlı olan kurumların işçilerine bakamıyor. Ellialtmış bin işçiye nasıl bakacak? Ancak daha önce kendi hanemiz vardı.

Yani EKİ'nin. Orada muayene oluyorduk. Ne de olsa biraz daha iyiydi. Şimdi sürekli özel muayene olmak zorunda kalıyoruz. Yoksa hastalığım tedavi edilmiyor. Dört ilaç yazıp gönderdiklerinde insan toz toprağın içinde çalışır da bununla iyi olur mu?"

"Biraz uğraşsak göze batıyoruz. Baskı yapılıyor. Baskı kademeli olarak, alttan üste doğru oluyor. Sesimizi çıkaramıyoruz. Sendikaya söylediğimizde, yaparız, ederiz şeklinde geçiştiriyor. Ama hiç bir şey yapılmıyor."

Ocaklardaki havalandırma konusunu K.Karaoğlu şöyle anlattı. "Havalandırma sistemi çok geri ve yetersiz. Ve bu havalandırma bir yönüyle de meslek hastalığını arttırıyor. Şöyle ki, pervane sistemiyle dışarıda daha çok tozutarak ciğerlerimize girmesine neden oluyor. Bunun sonucu da tabi hastalanıyoruz.

Ve günlerce kömür tükürdüğümüz oluyor. Bir kez başlayınca kurtuluş yok.

Ocağa inmeye hazırlanan iki maden işçisi... Birazdan tozun ve gazların kaynaştığı galerilere girecekler, oysa sağlıklı bir üretim için insanlar tozdan korunmalı, ıslak püskürtme ve havalandırma yapılmalıdır. Havzada bunların hiçbiri yeterince yapılmaz. Ocaklardan bir yanda kömür çıkar, öte yanda hasta insanlar...

Zonguldak'ta en yaygın hastalık olan

Silikoz nedir?

Silis tozlarının soluk alınan hava ile akciğerlere girerek birikmesi sonucu ortaya çıkan bir hastalıktır. Silis, toprak tabakalarının takriben yüzde 28'ini teşkil eden bir bileşkendir.

Karşılaşıldığı yerler:

—Özellikle kayalık arazide açılan tüneller (Buralarda büyük matkaplarla kayaların parçalanmasında)— Taş Ocaklarında — Kömür ocaklarında— Metal sanayiinde (Döküm perdahlama ve kumdan temizleme sırasında)— Seramik, fayans, porselen endüstrisinde —Zımpara ve temizleyici toz üreten yerlerde— Cam endüstrisinde (Bizotaj atölyesi) —Testi, çömlek ve benzeri kap imal eden yerlerde— Silisyum ihtiva eden bileme tozları ile kuru bileme yapılan yerlerde.

TOZLAR NASIL HASTALIK YAPIYOR?

Silikozda hastalığın nedeni toz zerrecikleridir. Nefes alırken toz zerreleri akciğere girer. Bu zerreler akciğerlerdeki hücrelere yapışır ve akciğerin yapısını tahrip eder. Bunun yanında vücudun akciğer dışındaki çeşitli organlarında, özellikle eklemlerde de tahribe yol açar.

İşçi tozlu işyerinden ayrılsa bile hastalık hızla ilerlemeye devam eder. Hatta zaman zaman alevlenme yapabilir.

Hastalık çok uzun bir süre sonra meydana çıkabilir. bazen bir işçi 10-15 yıl çalıştıktansonra hastalık belirtileri görülebilir. Eğer işyerinde çok fazla toz varsa 1-2 ay içinde hastalık ortaya çıkar. Öksürük ve balgam gibi belirtiler verir. Hasta olan akciğerlere bir de verem yerleşir. Hasta veremden ölmezse, solunum yetersizliğine bağlı kalp yetmezliğinden ölür.

ANTRAKOZ

Bir kimse uzun süre kömür tozlarıyla çalışırsa bu tozlar akciğerlere birikir ve antrakoz denen hastalık ortaya çıkar. Fakat sıklıkla kömür tozları, silis tozlarıyla karışıktır. Bu bakımdan hastalığa antaro-silikoz da denir. Bu hastalıkta teşhis akciğer filmindeki lekeler tespit edilerek konur.

Gerek silikoz, gerekse antrakoz hastalığına, özellikle maden ocaklarında çalışan işçiler yakalanmaktadır. SSK'nın 1952-70 istatistiklerinde sadece 14 bin silikoz vakası olduğu belirtilmesine rağmen, madenlerimizde çalışan tüm işçilerimizde antrako-silikoz hastalığı derece derece vardır.

Hastanede yatan kömür işçisi anlatıyor:

"ŞURDA ÖLSEN, ORAYA ATARLAR LEŞİNİ"

"44 yaşındayım. Zonguldak'ta ve Bolu'da kömür madenlerinde çalışıyorum. Yerin altına inerim. Orada taşı kazarım, kömür çıkartırım, oluklara koyarım. 27 yıllık işçiyim. Fakat çalıştığım günler, tamamen sigortaya sayılmış değil. İcabında sigorta senin çalıştığın günleri kaydetmeyebilir. Bir gün çalıştın yazar, bir gün çalışmadın yazar. Nereden bulup doğrultacaksın. Mesela ben 27 yıllık işçiyim. 5 bin yövmiyeli işgünü doldurmuşum sigortaya göre. Halbuki daha fazla gün olması lazım. Hesap edin 10 bin gün olması lazım. Çünkü 27 yıl durmadan çalıştım. Cumartesi, Pazar, bayram veya herhangi bir gün tatil yapmadım. Durup dinlenmeden çalıştım. Eskiden günde 16-17 saati buluyordu. Şimdi 10 saat, 11 saat filan çalışıyoruz. Paydos ediyoruz. Ama ustabaşı buna da memnun olmaz. Halbuki sigortaya göre en fazla 8 saat çalışmamız lazım. Hiç olmazsa bir gün dinlenmemiz lazım.

HEP UYUMAK İSTERİM

Ocakların içi toz dumandır. Kimse içinde dayanamaz. Bir kere hepimiz dumandan boğulduk. 2 arkadaş öldü, boğulmaktan can verdi. Beni de hastanede oksijenle diriltmişler. Ocakta her yer tozdur. Hepimiz çok hastayız. Öksürükten ölüyoruz. Çalışmaya mecalimiz yoktur. Halbuki çalışmayı çok seviyoruz. Halim olsa durup dinlenmeden çalışacağım. Çünkü aslında çalışmak insana sıhhat verir. Vücut çalışarak acı terleri atar. Ama bu tozda çalışmak insanı hasta yapar. Ben isteyerek çalışmaya başlarım. Ama küreğe el atınca tükenirim. Mecalim yoktur. Dizlerimde derman yoktur. Bütün vücudumu ateş basar. Ter boşalır. Ağrılar vardır. Sırtımda, hem de göğsümün her tarafını saran ağrılar vardır. Hep uyumak isterim.

ÇALIŞTIĞIM YERDE DOKTOR YOK

Durumumu çoluğa çocuğa belli etmiyorum. İşe girerken ince muayeneden geçirirler. Demir gibi olursan işe alırlar. Az bir özürün olsa işe almazlar. Sonra kimsenin arayıp sorduğu yok. Çalıştığımız yerde doktor yoktur. 3 saatlik yere gideceksin, şehre inip doktora görüneceksin.

Dinlerler sırtımızı, "Sende bir şey yok" derler. Ben kaç sefer gittim doktora kaç sefer! Doktorun gözü önünde kan tükürdüm. Doktor "Bir şey yok" deyip savdı beni...

Bu memlekette işçi bir köpek ölüsidür. Şurda ölürsen, kaldırıp oraya atarlar leşini... İşçi misin? Sana hak yoktur. Kanun yoktur.

Doktorların özel muayene yerleri vardır. Oraya gideceksin 100-150 kişi bir doktor kapısında sıraya girer. Doktor ancak kendi muayene yerinde iyi muayene yapar. Doktorların hepsi paraya bakar.

Ben verem savaş dispanserine gittim. Orası özeldir. Benim ciğerlerimin filmini aldılar. Kocaman yaralar görünüyormuş. Filmle beraber rapor verdiler. Bolu Sigortada bir doktor hanım raporları gördü. Beni muayene etti. Sonra da havale etti.

TAKATİM KALMADI

....daki sigorta doktorları da bana yüz vermediler. Doktor beni dinledi. "Sende hastalık yok" dedi. Halbuki bende Verem Savaştan rapor vardır. Madende çalışamaz raporu vardır. O raporda "Tozlu yerde çalışamaz" diyor. Ama madenin her tarafı tozdur. Daha bana bakmadılar. Film çekecekler. Ama film makinası bozukmuş. Eğer bana "Meslek hastalığı yok" derlerse fena olur halim. O zaman kendimi köprüden atmam lazım. Çünkü sigortadan tazminat parası alamayacağım. Meslek hastalığı çıkmayacak. "İşgücü kaybı yoktur" diyecekler. Malul olarak emekliye ayrılamam. Daha emekliliğimi doldurmadım. Fakat artık çalışacak takatim yoktur. Daha kazmayı kaldıramam. Ben oturacağım. Çocuklarım aç kalacaklar. Yazık değil mi bize? Bu memleketin kanunları yok mu? Neden her şey parayla görülüyor. Biz işçiyiz diye ölmemiz mi lazım?

Doç. Dr. Turhan Akbulut

İst. Tıp. Fak. Koruyucu Hekimlik ve Halk Sağlığı Kürsüsü Öğretim Üyesi

Doç. Dr. Turhan Akbulut, iş hastalıkları uzmanı olduktan sonra, 1965 yılına kadar çeşitli tekstil fabrikalarında işyeri hekimliği yapmış, çalışan insanların sağlığının korunmasının önemini ve gerekliliğini kavradıktan sonra, bu konuda özellikle çalışmaya başlamıştır. Daha sonra çalışmalarını Fransa'da sürdüren Akbulut, yurda döndükten sonra, azot ve kimya fabrikalarında çalışmış, SSK başhekimliği yapmıştır. Daha sonra Çalışma Bakanlığında görev alarak iş güvenliği grup başkanlığı, Hollanda ve Belçika'da çalışma müşavirliği, Çalışma Bakanlığında Bakanlık müşavirliği ve araştırma kurulu başkanlığı yaptıktan sonra İ.Ü. Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Kürsüsünde doçent olarak çalışan insanların sağlığı konusundaki çalışmalarını sürdürmektedir.

Doç. Dr. Turhan Akbulut:

"İşçi sağlığı yıllardır ihmal edildi"

İrfan Gökçay

● Bu meseleyi anlattığım işçi sendikaları bana aydan gelmiş gibi baktılar. Sözleşmeye tek madde dahi koymadılar. ● İşçi sağlığını bilmeyen, hekim olmayan kimseler Çalışma Bakanlığınca bu işlere verildi. Bu mesele hep sathi ele alındı ● 45 milyonluk nüfus içinde ancak bir eşantiyon gibi, sigortalanmış 2 milyonun üzerinde oynuyoruz. Ya geriye kalanlar?

Dünya çalışma örgütünün yaptığı kongreye bir delege olarak katılıyorsunuz. Bu toplantının amacı ve hangi konuları ele alacağını anlatırmısınız?

— Enternasyonal kongrelerde bir konunun bir memlekette yapılmasının nedeni en başta o memleketin, bilimsel olarak ona bir katkıda bulunabilmesidir. Acaba biz bu konuda uluslararası bir toplantıya katkıda bulunabilecek durumda mıyız? Türkiye'de henüz iş hekimliğinin kurulmadığı, Endüstri sağlık düzeylerinin ne durumda bulunduğu malumdur. Bizim memleketimizin bu kongreye bilimsel bir katkı yapmasının söz konusu olamayacağını evvela belirttim.

Şu halde bu kongre bizim memleketimizde niçin yapılmalıydı? Bu ancak ilgili olan çevrelerde bir uyum, bir tembih yapılması için, kamuoyuna duyurmak için, bu konularda da dünyada çalışmalar yapılmakta ve işçi sağlığı bu yollarla da düzeltilmek gerekiyor diye bilhassa endüstri sağlığının esas üç halkası olan, devlet ilgililerinin işveren ilgilileri ve bilhassa üstüne basarak söyliyelim, işçi teşekkülleri konuları öğrensinler diye yapılmasını istedim. Bakanlık da bunu kabul etti. Bunun ne kadar mühim olduğunu anlatmak isterim.

Örneğin, akşamları evine girinci karısına sırtım ağrıyor, sırtımı ov diyen işçilerin bu sıkıntılarının sebebi çalışmalarının ayarlanmamış olmasından ileri gelir. Veya kulaklarından genç yaşta işitme kabiliyetini kaybetmiş olan bir kimsenin bu eksikliğinin sırf endüstride gerekli olan tedbirin vaktinde alınmamasından ileri geldiği kanısındayım.

SADECE SİGORTALILAR MI?

Türkiye'de yalnız iş kazaları ve meslek hastalıklarının görülme hızlarına bakarak, çalışanların sağlık durumu hakkında bir yargıya varabilir miyiz?

— Çalışmanın insanlar üzerinde yapmış olduğu, gerek ölüm, gerek hastalanma bakımından, çeşitli etkileri vardır. Anlaşılmıştır ki, fakirlik insanları daha çok hasta eder. Hastalanmada daha çok fakirliğe götürür.

40 yaşında insanlar görürüz, 60 yaşında gözükür. Kaç yaşındasın dediğin zaman 40 der. Köylü kadınların çoğu erken ihtiyarlamıştır. Ben çalışanların sağlığı ve endüstri sağlığı dediğim zaman yalnız SSK'da sigortalanmış 2 milyon kişiyi değil, 15-60 hatta, 65 yaşları arasında bütün aktif nüfusu kastediyorum, bu nüfusda toplumun aşağı yukarı yüzde 60-65'idir. Biz bu 40 milyonluk nüfus içerisinde, yüzde 60-65'lik bu kitlenin ancak bir eşantiyon gibi 2 milyonun üzerinde oynuyoruz. Bunun dışında sigortasız olarak kalmış geniş bir tarım işçileri kitlesi ile aktif nüfusun geri kalmış kısımları çalışma hayatında hastalığın dışında erken yıpranma gibi, yorgunluk gibi, sürmenaj gibi konularda tetkik edilmemiş ve ortada kalmıştır. Şu halde biz çalışanların sağlığı dediğimiz zaman bütün bunları çıkartabilecek bir kriter bulamıyoruz. Şu halde ilkin sizin dediğiniz gibi, iş kazaları nedir, meslek hastalıkları nedir, konusuna mi gidelim?" diye insanların aklına geliyor. Ülkemizde kömür iş kolunda çalışanların ölümü, iş kazaları İtalya'dan 8 misli Fransa'dan, Belçika'dan ve Almanya'dan 6 misli daha fazladır. Şu halde bütün iş kazaları bakımından memleketimizde çalışanlara yüklenen tehlikenin bir sebebi olmalı?

Buna karşı meslek hastalıklarına dönüyoruz. Meslek hastalıkları listesi bize inandırıcı olmaktan pek çok uzak olan ve ağır tenkidlere götürülmesi gereken bir tablo olarak ileriye sürülüyor.

NE ÖRGÜT VAR NE DE ANLAYIŞ

Uluslararası sağlık örgütünün kendine üye ülkelerdeki iş yerlerinde sağlık düzeyi için belirli şartlar koyduğunu biliyoruz. Ülkemizde bu şartlar uygulanıyor mu?

— İş yerlerinde mak değerlerinin kontrolünün yaygın olduğunu söylemek mümkün değil, çünkü ülkemizde henüz bunu yapabilecek ne bir örgüt, ne de bir anlayış hâkim değildir. Bu değerleri devlet tespit ettikten sonra bunları kontrol ettirir. İş güvenliği müfettişliği ise ancak 1962'de kurulmuştur. İş müfettişliği maalesef hizmete organize edilmiş değildir. Devlet bu kuruluşu yeterli seviyeye getirmemiştir. Çalışma Bakanlığında işçi sağlığı genel müdürlüğü ne hikmetse konuya tamamen ilgisiz kimseler tarafından idare ettirilmiş ve onların yöneltmiş olduğu teknik bir kadro olması lâzım gelen iş güvenliği müfettişlerinde etkin olma olanaklarını kaybetmişlerdir.

Dünya sağlık teşkilatı ve Birleşmiş Milletler teknik yardım fonu bize çok büyük yardımlarda bulunmuştur. Bu İSGÜM adını verdiğimiz işçi sağlığı ve güvenliği merkezi Ankara'da kurulmuştur. Bunun için özel yardım fonundan, milyonlarca liralık malzeme gelmiştir. Bu malzeme yanında muhtelif kimseler yurt dışına gönderilerek eğitilmiştir. Etimesgut'ta çok büyük bir müessese yapılmıştır. Bu binada aşağı yukarı 3-4 senedir kapalı! Hiç bir iş yapmaya yıkılmaya mahkum bir durumda kalmış. İSGÜM'daki personel de iş göremez hale gelişlerdir. İLO'nun göndermiş olduğu hakikaten kıymetli bir eksper on sene gibi bir süre orada kalmış, tabi bize yapılan yardımlardan ücretler ödenmiş, ama sonunda işe yaramaz kupkuru bir bina ve ayrıca bezgin bir personel kalmış. Bilmem bunlarla dertlerimizi size anlatabiliyor muyum?

HEM İLGİSİZ HEM DE BİLGİSİZ

Endüstri sağlığı konusunda devlet, işveren ve işçi kuruluşlarının tutumları sizlerce nasıldır?

— Devlet, çalışma hayatında çalışma saatlarını saptayacaktır. Fazla mesaileri saptayacaktır. Çalışma ortamında bulabilecek zehirli maddelerin miktarını saptayacaktır. Alınacak tedbirleri belirleyecektir. Sonra bunları da devlet namına kontrol ettirtecektir. Devlet bu işleri yaparken daima sathi kalmış, deminde söylediğim gibi görevin verilmiş olduğu çalışma bakanlığı, işçi sağlığı konusunu ikinci plana almış, buraya hiç konuyla ilgisi olmayan kimseler hukukçular akademi mezunları gibi hekim olmayan kimseler getirilmiş. İş güvenliğini bilmeyen işçi sağlığını bilmeyen kimseler getirilmiş ve bu kimseler de, ben bu görevi yapabilir miyim diye düşünmemişlerdir.

İşte devletin fonksiyonu ve durumu. Bu devlet üniversitelerinde ve mekteplerinde endüstri sağlığına hizmet etmemiştir. Bunu daima tali olarak mütalaa etmiştir. Ülkemizde bu konular bir iki tıp fakültelerimizde ancak koruyucu hekimliğin içerisinde ufak bir yer alarak ele alınmakta. Devlet bu. Geriye kalıyor işçi işveren kuruluşları.

İnsanlar sağlığın kıymetini ancak kaybettikleri zaman anlarlar. Bu bakımdan gerek işçi kuruluşları, gerek işverenler bu tarafa doğru yönelmemişler, hep işin ekonomik cephesini kısa vadede menfaatlarını düşünmüşler işverenler mümkün olduğu kadar fazla kâr elde etmek için teknolojideki gelişmelere ayak uydurmuşlardır. Sağlıkla ilgili konuları ya ikinci plana atmışlar, yahutta işçi ile olan münasebetlerinde, işçi işveren münasebetlerini iyi etkileyebilsin diye biraz yapar görünmüşlerdir. 1966 senesinde dolaşmış olduğumuz işçi sendikalarının başkanlarını endüstri sağlığını anlatmak istedim anlatamadım. Hepsi böyle aydan gelmiş bir adamı dinler gibi dinlediler ve bu kesimin içinde hem sağcısı, hemde solcusu vardı, anlattıklarımı bitirdikten sonra hepsi teşekkür ettiler ve toplusözleşmeye oturdukları zaman endüstri sağlığıyla ilgili bir madde dahi koymadılar. İşçilerin eğitiminde bu konulara dayanmadılar. Neticede bugün çekmiş olduğumuz bu sıkıntının en büyük paylarından bir tanesi de kanımca işçi kuruluşlarıdır. Ben şunları kastediyorum tüm kuruluşlar hem işçi, hem işveren kuruluşları ve devlet bu konuda hem ilgisiz, hemde bilgisiz. Endüstri sağlığı konusunda ne işçi sendikası ne işveren sendikası bize tatmin edici bir ortam yaratmadılar.

Ülkemizde zannediyorum ki, en büyük eksikliklerden biri bu konunun bugüne kadar halledilmemiş olması ve gelmiş geçmiş yalnız hükümet demiyeyim işçi ve işveren kuruluşlarında bu konuya gerekli ağırlıklarını koymaktan nedense daima kaçınmış olmalarıdır.

Teşekkür ederiz.

örse çekiç

Gülay Kurnaz

Sempozyumda bu çıban deşilmelidir

Bir ocakta patlama olsa, bir inşaat çökse, hiç değilse haber olarak çıkar gazetelerde Eğer ölü sayısı yüksekçeyse, yetkililer, bakanlar demeçler verirler. Araştırma komisyonları kurulur. Gerçi hiç bir şey çıkmaz sonuçta ama hiç değilse, kamuoyu bu sistemli iş cinayetlerinden haberdar olur. Türkiye'de herkes bilir ki, hergün birkaç insan iş kazası adı verilen bu cinayetlerde hayatını kaybetmektedir.

Bir de, hiç bilinmeyen, görülmeyen, yazılmayan, çizilmeyen sinsi bir cinayet türü var: Meslek hastalıkları.

Türkiye'de işçi sınıfı hasta hasta çalışıyor. Milyonlarca işçi hergün bir parça daha ölüyor. Her altı işçiden biri meslek hastalığına tutuluyor.Ama 50 yıllık Cumhuriyet tarihi boyunca bu gidişe bir dur diyen çıkmıyor.

Yapılan istatistikler, gerçek durumu örtbas ediyor.

Ayrıntılı tüzükler, talimatlanmeler hazırlanmış, ama hepsi kağıt üstünde kalıyor. Hiç biri uygulanmıyor.

İşyerlerini sağlık açısından denetlemekle görevli iş müfettişleri var. Ciddi bir denetim yapılsa, işyerlerinin yüzde 90 ı kapanır, Ama bu denetimin nasıl yapıldığı herkesin malumu. Teftişi önceden haber alan patron bazı göstermelik tedbirler alır, müfettişler usulünce "görülür" ve teftişler böylece atlatılır. En kötü ihtimalle, kısa bir süre için kapatılan işyeri, tedbirbile denmeyecek ufak tefek değişiklikler lerle mesela bir aspiratör takılmasıyla tekrar faaliyete geçer, kimse de çıkıp "peki değişen ne" diye sormaz.

"İşyeri hekimliği" diye bir müessese var. Kanunlara göre, 50'den fazla işçi çalıştıran yerlerde bir işyeri hekimi bulundurulması zorunludur. Ama ne denetleyen vardır, ne de uygulayan, Uygulanan yerler de çoğu kez doktorlar için bir ek gelir kapısından başka bir şey değildir. Haftada birkaç defa işyerine uğrayan bu doktorlar, işçilere "birşeyin yok" deyip işbaşı vermek için maaş alırlar.

İşte, bugün "İşçi Sağlığı ve İşgüvenliği Sempozyumu"nun toplandığı ülkemizin durumu budur.

Elimizde, sempozyumda ele alınacak konuları belirten bir broşür var "Çalışma hayatının optimizasyonunda yeni eğilimler" ele alınacak deniliyor.

Bir meseleyi örtbas etmenin en bilinen yollarından biri, özü bırakıp ayrıntılarla uğraşmaktır. Sempozyumun programına bakınca içimizi böyle bir kuşku sarıyor. Bu toplantıya katılan bazı kapitalist ülkeler, kurşun buharının kana karışmasına, çiğit tozunun ciğerlere dolmasına karşı ülkemizde bazı tedbirler almışlardır. belki. Onlar, daha ayrıntı meselelerde tartışmak isteyebilirler.Ancak, bu sempozyuma katılan yetkililerimizin, uzmanlarımızın unutmaması gereken gerçekler başkadır.

Çalışma Bakanı başta olmak üzere, bütün yetkililerimiz, sempozyum boyunca, kanına işleyen kurşun yüzünden daha 26 yaşında, ağzında diş, dizinde derman kalmayan Boyasan'lı işçimizi, makina gürültüsünden kularları sağır olan Merinoslu genç kızlarımızı, karbon sülfür zehirlenmesinden aklını yitiren "Gemliğin Delilerini" 5 yıl çalıştıktan sonra kısırlaşan işçilerimizi, ciğerleri delik deşik kazma sallayan madencilerimizi, Gedikpaşa'daki kundura imalathanelerinde benzen zehirlenmesinden hergün biraz daha ölen çırakları akıllarından çıkarmasınlar. Türkiye'de daha "Meslek Hastalıkları" diye bir uzmanlık dalı bile oluşturulmadığını, bütün ülkede SSK hastanelerinden sadece birinde 'Meslek Hastalıklarıyla ilgili 80 yatalık bir bölüm bulunduğunu, Türkiye'de çalışan nüfusun yüzde 80 ine yakın bir bölümünün daha sigortalı bile olmadığını unutmasınlar.

Bu gerçekleri unutmasınlar ki, "İşyerlerinde renk uyumu", "işe uyumsuzluğun psikolojik etkileri", "Band sisteminin yol açtığı ruhsal bunılamlar" gibi lüks tartışmalara dalıp gitmesinler. Ülkemizin gerçeklerini cesaretle ortaya sersinler ve çözüm arasınlar. Ortada deşilmesi gereken koskoca bir çıban dururken, sivilcelerle uğraşmasınlar. Bu sempozyum ancak o zaman işçi sınıfımız için bir yarar sağlayabilir.

PAMUK ÜRETİCİLERİNİN PARASI AP'YE HİBE EDİLMİŞ!

Çukobirlik Ceyhan Yağ Fabrikası Yönetim Kurulu AP'ye 30 bin lira bağışta bulunmuş

ADANA (ÖZEL)

Çukobirlik Ceyhan Yağ Fabrikası Müdürü Ahmet Köse, kanunsuz olarak AP'ye yardım etti.

Çukobirlik Ceyhan Yağ Fabrikası, yönetim kurulu kararıyla, Adalet Partisinin, Adana İl ve Ceyhan İlçe örgütlerine toplam 30 bin lira tutarında bağışta bulundu.

Bağış makbuzlarının üzerinde, verildiği tarih, tutarı ve teslim alan kişinin isimleri bulunuyor.

Bağış, Adana İl Örgütüne 7 Şubat 1977 tarih ve 30414 sayılı bağış makbuzu karşılığı, Ceyhan İlçe Örgütüne de 15 Nisan 1977 tarih ve 33976 sayılı bağış makbuzu karşılığı yapıldı. Her iki bağışı da teslim alan Adalet Partisi Adana İl Yönetim Kurulu Başkanı Ali Sepici.

Bilindiği gibi, 648 sayılı yasanın 71. maddesi,

"Gerçek veya tüzel kişilerin her birinin, bir siyasi partiye aynı yıl içerisinde, 25 bin liradan fazla kıymette bağışta bulunması yasaktır." ..... Madde 123: "71. madde hükümlerine aykırı olarak bağışta bulunan kimse ve bu bağışı kabul eden parti sorumlusu 3 aydan 1 yıla kadar hapis cezasına mahkum edilir." demektedir.

Çukobirlik Genel Müdürü Kütküt:

"900 milyonluk üreticiyi destekleme fonunun sadece 160 milyonu üreticiye dağıtıldı"

●Genel Müdür, MC döneminde iplik fabrikasının yılda 19 milyon, yağ fabrikasının da buna yakın bir zararla çalıştığını açıkladı

ADANA (ÖZEL)

Çukobirlik Genel Müdürü Abdullah Kütküt, bir basın toplantısı yaparak daha önceki yöneticiler döneminde, birliğin milyonlarca lira zarar ettiğine, birliğe bağlı fabrikaların atıl durumda bulunduğunu söyledi.

Daha önceki yöneticilerin, 900 milyon liralık üreticiyi destekleme kredi fonunun, sadece, 160 milyonunu üreticiye dağıttıklarını, bunun da üreticiyi zor durumda bıraktığını söyleyen Abdullah Kütküt, 900 milyonluk kredi fonunun tümünün üreticiye dağıtılacağını, 500 milyonunun şimdiden dağıtılmış bulunduğunu belirtti.

Pamuk alım merkezlerinde meydana gelen uzun kuyrukların yılların verdiği yanlış uygulamanın bir sonucu olduğuna değinen Abdullah Kütküt, bunun üreticiyi zorunlu olarak tüccarın kapısına gitmeye zorladığını söyledi.

İplik fabrikasının yılda 19 milyon lira zararla çalıştığını, yağ fabrikasının da buna yakın bir zararla çalıştığını belirten Abdullah Kütküt bu konuda da şunları açıkladı:

"Depolarda 5 yıldır bekleyen pamuk var. 1 kilo pamuğun, depolama masrafı yılda 3 lira. 5 yıl bekleyen pamuk için 15 lira depolama masrafı yapılıyor. Ayrıca, şimdiye kadar Çukobirlik ne zaman dış piyasada pamuk fiyatları yükselse ihracatı azaltmış, ne zaman fiyat düşse satışı artırmış. Bu hususları gözönüne alırsak, elbette zarar ederiz.

"Pamuk piyasası, tekellerin elindedir. Piyasayı bilmeyen, günlük değişmeleri takip etmeyen Çukobirlik, şimdiye kadar piyasaya etki edememiş, hep kendisi tekellere bağlı kalmıştır. Malımızın düşük fiyatla satılması, kalitesinin düşük olmasından değil, piyasadan habersiz olunmasından, tekellere bağlı kalınmasından ileri gelmiştir. Bu durumun düzeltilmesi, Çukobirlik'in milli ekonomiye faydalı bir kuruluş haline getirilmesi için elimizden geleni yapacağız."

Abdullah Kütküt, entegre tesislerinin sadece pamuk ve iplikle kâr sağlayamayacağını, kâr etmek için mutlaka dokumaya geçilmesi gerektiğini de sözlerine ekledi.

Fabrikada iş güvenliğini engelleyen, üretimi düşüren kişiler hakkında ne gibi işlemler yapılacağı, Sabri Öge döneminde haksız olarak işten atılan işçilerin ne zaman işe alınacağı şeklindeki bir soruyaise Aptullah Kütküt şu karşılığı verdi:

"Her kim olursa olsun, fabrikaya zarar veren, üretimi aksatan, huzuru bozan kişileri fabrikada barındırmayacağız. İşten atılan işçiler için hazırlıklar tamamlanır tamamlanmaz işe alacağız."

TÖB-DER Gazipaşa Şube Kongresi yapıldı

ANTALYA (ÖZEL)

Antalya Gazipaşa TÖB—DER Şubesi Genel Kurulu 14 Mayıs Pazar günü yapıldı. Divan Başkanlığı seçimlerini sosyal-demokratların ve yurtsever öğretmenlerin desteklediği Yakup Yılmaz 97 oy alarak kazandı. Devrimci Öğretmen'in desteklediği Halil Güven 37 oy aldı.

Kongrede yurtsever ve sosyal-demokrat öğretmenlerin oluşturduğu Öğretmenlerin Birliği grubu adına söz alan konuşmacılar mevcut yönetimin ihraççı ve bölücü tutumunu eleştirdiler. Öğretmenlerin birliği yolundaki çalışmalarını ve sosyal-demokrat adıyla çıkan öğretmenlerin eski yönetime karşı yürütülen birlik mücadelesini engellediklerini anlattılar.

Seçime üç grup katıldı. Devrimci Yol, Kurtuluş ve bir kısım sosyal-demokrattan oluşan Devrimci Öğretmenler 58, Halkçı Eğitimciler 63, ve Yurtsever Öğretmenlerin Birliği grubu da 59 oy aldılar.

Cevdet Kolak Eğitim Vakfı kuruldu

İSTANBUL (ÖZEL)

Cevdet Kolak Eğitim Vakfı İstanbul'da kuruldu. Gazetemizi ziyaret eden vakfın kurucusu Cevdet Kolak, Vakfın mahkeme tarafından onaylanması ile kuruluş işlemlerinin tamamlandığını veVakfın Fatih Kıztaşı, Kızanlık Cad. 2/4 Daire 5'deki yerinde çalışmalarına başladığını belirtti.

Cevdet Kolak, eşinin vefat ettiğini, çocuğunu da bulunmadığını, bu nedenle böyle bir hizmet yaparak gençlere yararlı olmak istediğini söyledi. "Türkiye Cevdet Kolak Vakfı" olarak adlandırılan vakıf, maddi değeri 20 milyon dolayındaki 10 daireden, bir işyerinden ve 18 parça arsadan oluşuyor.

Erzincanlı olduğunu belirten Cevdet Kolak Vakfın amacının Erzincanlı ve diğer "kabiliyetli fakat maddi olanakları noksan öğrencilerin eğitimine yardımcı olmak" olduğunu söyledi. Kolak, öğrencilere yapılacak yardımın miktarının yönetim kurulu kararıyla tesbit edileceğini ifade etti.

Sosyal Bilimler Derneğinin düzenlediği "Türk Toplumunda Kadın" konulu seminer başladı

Prof. Afet İnan: "Kadınlar Kurtuluş Savaşımıza sadece silahla değil, fikirsel planda da katıldılar"

ARMAĞAN ANAR

Sosyal Bilimler Derneğinin İstanbul'da düzenlediği "Türk Toplumunda Kadın" konulu seminerine çoğunluğunu kadınların oluşturduğu dernek üyeleri ve konuklar katıldı. Konuklar arasında Fas Üniversitesinden Sosyolog Dr. Fatima Mernissi ve Hindistan Sosyal Bilimler Araştırma Konseyi üyesi Vina Mazumdar da var.

"Türk Kadını ve Toplumsal Değişme" konulu ilk konuşma dernek başkanı Prof. Nermin Abadan Unat tarafından yapıldı.

Bu konuşmadan sonra söz alan, Prof. Afet İnan, Mustafa Kemal'in kadınların eğitimi ve kadın hakları düşünceleri oluşturduğu yıllara ait anılarını anlattı. Prof. İnan, bu arada kadınların Kurtuluş Savaşımıza sadece iş günü ve silahlı güç olarak katılmakla kalmayıp fikri ve örgütsel planda da katıldığını söyledi. Anadolu Kadınları Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti önderliğinde 1919 yılında Kastamonu'da, 3000 kadının katıldığı "Biz memleketimizi yabancılara istila ettirmeyeceğiz" diyerek miting yapmalarını örnek gösterdi.

Prof. İnan, Cemiyetin Lloyd George'nin bir demeci üzerine bir ay sonra aynı şekilde kadın mitingi yaptığını ve bütün elçiliklere protesto telgrafı çekildiğini de sözlerine ekledi.

Fas Üniversitesinden Sosyolog Dr. Fatima Mernissi, Kemalist Devrimin İslam dünyasını derinden sarstığını kadının kazanacağı hakların İslam düzenini sarsacağını gören tutucu çevrelerin tehlike olarak gördükleri bu değişikliği gözardı edebilmek için Türkiye ve Tunus'u müslüman ülke saymama yolunu tuttuklarını söyledi.

Seminerin ilk gününde ODTÜ'den Dr.Leila Erder' in "Demografik Açıdan Türkiye'nin Kadın Nüfusu" konulu, yine ODTÜ'den Dr.Tansı Şenyapılı'nın "Metropol Bölgelerin Yeni Bir Ögesi: Gecekondu Kadını" konulu konuşmalar da yer aldı. Seminer dinleyicilerin soruları ve katkıları ile canlı bir biçimde sürüyor.

Soldan sağa semineri yöneten Dr. Mübeccel Kıray, Dr. Leila Erder ve "Gecekondu Kadını" konulu konuşmasını yapan Dr. Tansı Şenyapılı

Yetişkinler Teknik Eğitim Merkezi:

«Hem öğretmen hem de araç gereç yetersizliği var»

● Bir öğretmen, gecikti diye arkadaşımızı bıçakladı

● Yurtta gazete ve kitap okumak yasak

15 Mayısta yayınladığımız Şişli Motor Meslek Lisesi röportajının devamını yer darlığından dün veremedik. Okuyucularımızdan özür dileriz.

Röportaj: Nazım Güler (2)

SÖZDE YATILI: GİRERKEN 1000 LİRA KURS ÜCRETİ 1000 LİRA

Bu okul yukarıda da belirttiğimiz gibi ilkokul mezunlarına bir meslek kazandırmayı amaçlıyor. Okulu daha yakından tanımak için öğrencilerle konuştuk:

—Okula girebilmek için hangi şartlar aranıyor:

— "Bu okula girebilmek için ilkokul mezunu olmak ve 17-20 yaşları arasında bulunmak gerekiyor. Giriş oldukça güç.

Çünkü, Türkiye'de ilkokul mezunu olan ve iş bulamayan oldukça büyük bir kitle var. Türkiye'nin dört bir yanından müracaatlar yapılıyor. İçlerinden yalnız 120 kişi alınıyor. Girerken 1000'er lira ödüyoruz. Zaten buraya girmek için müracaat edenlerin çoğu maddi durumu kötü olduğu için okuyamamış gençler. Bunun dışında dört aylık kurs ücreti olarak, yeniden 1000 lira ödüyoruz. Bütün bunlar bizi güç durumlarda bırakıyor.

Okula girerken neler düşünüyordunuz?

"Adım Adnan Çakmakçılar. Amasya'dan geldim. Memleket buraya 15-16 saat uzaklıkta. Herşeyi bırakarak geldik. Amacım bir sanat öğrenmekti. Ama maalesef öğrenemiyoruz. Çünkü hem öğretmen hem de araç-gereç yetersizliği var. Böyle olunca okulun bize verdiği belgenin hiçbir önemi yok. Çektiğimiz bunca sıkıntının sonunda birşeyler öğrenemeyince çok üzülüyoruz.

OKUL, AÇIK CEZAEVİNDEN FARKSIZ

Bir diğer öğrenci İhsan Terzioğlu söze karışıyor:

"Bizim okulda yeterli bir eğitim yok, ancak sorunlarımız ve üzerimize uygulanan baskılar var" diyor. İhsan Terzioğlu sözlerini şöyle sürdürüyor:

"Okul açık cezaevinden farksız. Hepimiz yatılıyız. Herbirimiz belli yaşlarda kişiler olmamıza rağmen, çok yakınlarda bir tanıdığım evine bile gidemeyiz. Dışarıya çıkış süremiz 1,5 saat kadar. Saat 22.00'den sonra gelmek yasak. Yurtta kitap gazete okumak yasak. Dışarı çıkmak yasak."

Yasaklar böyle uzayıp gidiyor. Öğrencinin anlattığına göre. Hoş, yasakların olmadığı okul var mı diyeceksiniz belki? Ama bakın öğrenci arkadaş ona nasıl cevap veriyor:

HATA YAPARSAN CEZA DİYE ÜÇ GÜN YEMEK YEDİRMİYORLAR

"Hepimiz 20 yaşındayız. Hâlâ dayak atılmasının ne yarar getirdiği konusunda öğretmenlerimiz hiç düşünüyorlar mı acaba?

"Öğretmenler çoğu zaman öğrencilere yüklenerek, hırpalayarak meseleleri çözeceklerini sanıyorlar. Hatta geçenlerde bir öğretmen, arkadaşımızı geç geldi diye hırsını alamayarak bıçakladı. Arkasından da onu okuldan attırmaya çalıştı. Daha sonra bu mesele hiç soruşturma yapılmadığından kapandı gitti.

Diğer bir öğrenci şunları ekliyor:

"Bizim okulda, yapılan hatalara verilen cezalardan biri de üç gün yemek yedirmemektir. Böyle ceza olur mu?"

Peki üç gün yemek yememe cezası aldığınızda ne yapıyorsunuz?

"Birbirimizle dayanışma içinde çözmeye çalışıyoruz tabi. Bazen de aç kalıyoruz. Daha önce de belirttiğimiz gibi maddi durumumuz iyi değil. Kantinden de hiçbir şey alamayınca aç kalıyoruz.

Öğrencilerle okulun akademik ve demokratik sorunları hakkında konuştuktan sonra, okulun öğrenci temsilcisi Durmuş Eğilmez, bize okulda bugüne kadar bu taleplerin gerçekleştirilmesi için yürütülen mücadeleyi anlattı:

KOMANDOLARIN HAKİMİYETİ ADIM ADIM KIRILDI

"Faşistler 1975'in başlarında okulumuzda baskı ve zorbalığa dayanan bir hakimiyet kurmuşlardı. Bu baskılara karşı öğrencilerde bir tepki doğmaya başladı. Bizler, Devrimci Liseliler Birliği üyeleri olarak, bu tepkilerin bir mücadeleye dönüşmesi için çalıştık. Bu çalışmalarımız sonunda, komandolar okulumuzda 7 kişi kaldılar.

Daha önce MHP'nin fikirlerinden etkilenen bir çok genç bizimle birlikte mücadele etmeye başladı. Sene başında faşistlerin elinde olan okulda, sene sonunda akademik, demokratik haklarımız için boykot yapmayı başardık. Öğrencilerin çıkarlarını dile getiren bu boykotun sonunda faşistlerin hakimiyeti tamamen kırıldı."

KOMANDOLAR KENDİLERİNDEN AYRILAN ŞAKİR AY'I KAÇIRARAK ÖLDÜRDÜLER

"1977 döneminde bu yedi kişide mezun olunca okulumuzda hiç faşist kalmadı. Bundan sonra dışarıdan gelen komandolar okulumuza saldırmaya başladılar. Saldırıların MHP Şişli İlçesi gençlik kollarından yönlendirildiğini herkes biliyor. Komandolar, bir yandan okula saldırırken, diğer yandan da eskiden Ülkü Ocaklarına üye olan öğrenci arkadaşlara baskı yaparak onları tekrar bu cinayet şebekelerine alet etmeye çalışıyorlardı. Ancak, bu öğrencilerden hiçbiri komandolara destek olmadı. Komandolar bu arada Şakir Ay adlı eski bir Ülkü Ocakları üyesini kaçırdılar. Şakir Ay'a aşırı miktarda morfin vererek öldürdüler. Bu olay üzerine bazı CHP Milletvekilleri araştırmalara girmişlerdi."

OKULDA ÇALIŞANLARIN SORUNLARI

"Okulda yatılı kontenjan olduğu için bir de bu kontenjanın ihtiyacını karşılayan kurumlarda çalışanlar var. Bunlardan yemekhanede çalışanlar, sorunlarını gazetemiz vasıtasıyla duyurmak için bizi çağırdılar. Onlarla da görüştük. Yemekhanede yedi kişi çalışıyor. Bunlar üç yüz kişiye yemek veriyorlar. Yani ortalama herbiri kırk öğrencinin sabah öğle ve akşam yemeklerini hazırlıyor, bulaşıklarını yıkıyorlar."

HİÇ DİNLENMEDEN ÇALIŞ ÇALIŞ OLMUYOR Kİ?

Çalışma şartlarını soruyoruz. 11 yıldır burada çalışan Ali Demir sözü alıyor:

"Garsonun dışında altı kişiyiz. Garson her gün sabah kahvaltısından akşam yemeğine kadar burada kalıyor. Diğer altı kişinin üçü, sabahın beşinde geliyor buraya. Sabah kahvaltısını hazırlıyorlar önce. Daha sonra öğle yemeğini hazırlamaya başlıyorlar. Saat 11.00'de diğer üç kişi geliyor. Hepimiz günde en az on saat çalışıyoruz. "Arkadaşların belirttiği gibi izin de yok. Hiç dinlenmeden çalış çalış olmuyor ki. Okul tatile girince de sürekli çalışıyoruz. Hemen tatilden sonra sıraları temizleme işi başlıyor. Daha sonra motorları, hatta tuvaletlere kadar herşey. Yaz boyunca temizlik yapıyoruz. Hemen sonra badana başlıyor."

1 YILLIK MESAİLERİMİZ 500 LİRA TUTUYOR!

Recep Kaplan adlı işçi de şöyle konuşuyor:

"Bir de bizi memur sayıyorlar. Benim bildiğim memur masa başında görev yapar. Bütün gün bedenen çalışmaz. Ayrıca memurlar Cumartesi Pazar günleri izin yapıyorlar. Biz bir gün bile izin yapamıyoruz. Ancak arkadaşlar benim yerime iş yapacaklar da ben izin yapacağım.

İşçi sayılırsak grev hakkımız doğar. Bu kadar ağır işlere karşı daha uygun bir fiyat isteyeceğiz. Bu bizi memur sayanların işlerine gelmiyor. Bir örnek vereyim. Mesai ücretlerini almak için uzun süre uğraştık, ancak geçen yıl alabildik. Bize verdikleri ücret ise saat başına 140 kuruş. Bir yıl izin yapmadan çalışıyoruz. Geçen yıl aldığımız bütün mesai ücretlerinin toplamı 500 lira civarında."

AĞRI DEVLET HASTANESİ BAŞTABİBLİĞİNDEN

CİNSİ	Miktarı:	Muh. Bed. Lira Krş	Geçici Teminatı Lira Krş.	İhale Şekli
Ekmek	15000 Kgr.	90.000.-	5750.-	Kapalı Zarf
Kuru ve Yaş gıda maddeleri	58 Kalem	214.063.75	11953.15	" "
İlaç ve Tıbbi malzeme	72 Kalem	235.375.-	13018.75	" "

1- Ekmek ihalesi 1.6.1978 Perşembe günü saat 11.00 de.
2- Kuru ve Yaş gıda maddeleri ihalesi 1.6.1978 Perşembe günü saat 14.00
3- İlaç ve Tıbbi malzeme ihalesi 2.6.1978 Cuma günü saat 11.00 de
4- İhale Ağrı Devlet Hastanesi İçinde (Baştabibliği odasında) Satın alma komisyonunca yapılacaktır.
5- Şartnameler mesai dahilinde hastane idaresinde görülebilir.
6- İhaleye girmek istiyenler 1978 yılı ticaret odası belgesi, geçici teminat makbuzları ile kapalı zarfları yukarda belirtilen saatlerden bir saat önce 2490 sayılı kanun hükümlerine göre satın alma komisyon Başkanlığına vermeleri mecburidir.
7- Postada vaki gecikmeler kabul edilmeyecektir.
İlan olunur.

Basın-1584

Eczacılık Haftasında

Eczacılar: «İlaç sanayisi dışa bağımlılıktan kurtarılmalıdır»

ANKARA (ÖZEL)

Sağlık Bakanlığı Özlük İşleri Müdürü Dr. Turhan Temuçin, "Siyasal iktidarlar kendilerine baskı yapan güçlere karşı çıkmadığı sürece ilaç hammaddesi üretilemez" dedi.

Eczacılık Haftası nedeniyle Ankara Eczacı Odasının düzenlediği toplantıda konuşan Temuçin, özetle şunları söyledi: "Daha önceki konuşmacılar ilaç ve hammadde konusunda bilimsel olarak sorunu ortaya koydular. Fakat çözüme gelince 'ancak' diye söze giriştiler. Türkiye 'ancak' lafından çok çekmiştir. 'Ancak'lardan kurtulamadığımız sürece de ilaç hammaddesinin ülkemizde üretilmesi mümkün değildir".

Konuşmacılardan Eczacı Yıldız Ünver ise, ilaç ve hammadde üreten 74 firmanın 66'sının yerli, 8'inin yabancı olduğunu belirterek, yine de toplam satışın %32'sinin yabancı firmalar tarafından gerçekleştirildiğini söyledi.

Türkiye'nin ilaç sanayisinde dışa bağımlılıktan kurtulması gerektiğini söyleyen Ünver, bunun için de Sağlık Sosyal Yardım Bakanlığı ile Sosyal Sigortalar Kurumunun birlikte çalışmasının zorunlu olduğunu söyledi.

İstanbul Eczacılık ve Dişhekimliği'nin bir tıp kuruluşuna bağlanması istendi

İSTANBUL (ÖZEL)

İstanbul Eczacılık ve Diş Hekimliği yüksek okulları öğrenci temsilcileri bir açıklama yaparak okullarının bir tıp kuruluşunun bünyesine alınmasını istediler.

Öğrenci Temsilciler Konseyi imzasıyla yayınlanan basın bildirisinde İstanbul Eczacılık ve Diş Hekimliği Yüksek Okullarının İktisadi Ticari İlimler Akademisi'ne bağlı olduğu belirtilerek şöyle deniliyor:

"Tüm sorunların çözümü kendi öğretim dallarıyla hiç bir ilgisi bulunmayan Ecza ve Diş Hekimliği yüksek okullarının İstanbul İktisadi Ticari İlimler Akademisinden ayrılıp bir tıp kuruluşuna bağlanmasıdır".

GERÇEĞİN IŞIĞINDA

Uzay anıtı Neyin kanıtı?

Doğan Yurdakul

İGD Kongresinin bir afişi var. Moskova'daki uzay anıtının kaidesinde ufak bir değişiklik yapılıp İGD yazısı oturtulmuş. Adamların afişi bile Moskova'dan. İGD afişlerindeki uzay anıtı, Rus uşaklığının kanıtı.

* * *

İGD Kongresinin divanı Maden-İş Yürütme Kurulundan gelen kişilerden oluşuyor. Her taraf TKP pankartlarıyla donatılmış. Bağırılan sloganlarda TKP var. Bir İ. Bilen eksikmiş, o da mesaj gönderince sahne tamamlanmış. Aslında yapılan İGD Kongresi değil, galiba TKP kongresi.

* * *

İGD Kongresine katılan Yunanistan Komünist Gençlik Örgütü Temsilcisi, "Kıbrıs sorunu Sovyetler Birliği'nin önerileri doğrultusunda çözülmelidir" demiş. Yani çözülmesin demek istemiş. Çünkü Sovyetlerin isteği Kıbrıs meselesinin çözülmemesi ve Türkiye ile Yunanistan arasındaki düşmanlığın ilelebet sürmesi.

Onlar hangi meselenin Sovyetlerin önerileri doğrultusunda çözülmemesini istiyorlar ki, Kıbrıs'ınkini istemesinler. Aklıma Yunanistan'da yapılan bir espri geldi.

Komünist Partisi Başkanı Florakis'in Brejnev ile konuştuğu telefonun sadece kulaklığı varmış...

* * *

12 Mart mahkemelerinde Demirel'e "en büyük vatanseverdir" diye övgüler düzen bazı dönekler de İGD kongresine mesaj yollamışlar.

Demirel ne kadar vatanseverse, İ.Bilen'de o kadar vatansever. Ha hasan Kel, ha kel Hasan

* * *

Adamın biri lokantada garsona ne yemek var diye sormuş. Patlıcan musakkadan, imam bayıldıya kadar bir sürü patlıcanlı yemek adı duyunca dayanamamış, "oğlum bir su getir ama patlıcansız olsun" demiş ya.

İGD Kongresi de öyle. Sovyetler Birliğinden başka birşey yok. "Yaşasın Sovyetler Birliği", "SSCB çok yaşa". Pankartlarda, sloganlarda hep bu. Belki de Rusya'daki gençlik örgütünün kongresi bile böyle değildir.

Peki bu adamlar bu cesareti nereden alıyorlar? Esas olarak Rusya'dan. Sırtlarını İvan Dayıya dayadıkları için bu kadar cüretkar olabiliyorlar. Halkla hiç bir ilgisi olmayan adam başka ne yapacak?

Ecevit'in Londra'da söyledikleri ise bunların cesaretlerini iyice artıran yeni bir unsur olacak. Nasıl ki Ecevit "Sovyetler Birliğinin artık tehdidi altında değiliz" dedi. Şimdi yeni sloganları da bekleyin: "Yaşasın bizi tehdit etmeyen Sovyetler Birliği"!

* * *

İGD'nin seçmeye vararak Sovyetler Birliğine tapmasının aslında bir de iyi yönü var. Bağımsızlığına tutkun Türkiye halkının gözünde bunların nitelikleri iyice açığa çıktı.

Yurt dışında okuyanların aylık ödenekleri artırıldı

ANKARA (THA)

Yabancı ülkelerde öğrenim, ihtisas ve doktora yapmakta olan öğrencilerin aylık ödenekleri ve yollukları yeniden düzenlendi. Yeni listeler 1 Mart 1978 tarihinden itibaren geçerli olacak.

Resmi gazetenin bugünkü sayısında yer alan konuyla ilgili kararnameye göre, yurt dışında lisans öğrenim gören öğrencilerin bu yeni liste ile almaya hak kazandıkları aylık ödenek farkları da kendilerine ödenecek.

Kararnamede, Almanya'da lisans öğrenimi gören öğrencilerin aylıkları 825 marka, lisans sonrası ve üstü öğrenim görenlerin aylıkları 925 marka yükseltildi. Kararnamede yayınlanan listelerde ABD, Avusturya, Avusturalya, Belçika, Danimarka, Fransa, Hollanda, İngiltere, İsviçre, İsveç, İtalya, Kanada, Norveç, Japonya ve diğer ülkelerde öğrenim gören lisans ve lisans sonrası üstü öğrenim gören öğrencilerin aylık ödenekleri de bu ülkelerin milli paraları ve ABD dolarına göre yeniden ayarlandı.

GAZETE BAYİLERİ ANLATIYOR 20

Röportaj: ŞENOL KONUKÇU

Ali Güner: "Küçükbalık uyanırsa büyük balığa karşı koyar"

Ali Güner, Mısır Çarşısı girişinde 20 senedir bayilik yapıyor...

Malatyalı olduğunu ve toprağı olmadığı için İstanbul'a geldiğini söyleyen Ali Güner bize şunları anlattı:

"Köyümüz dağlık olduğu için sadece hayvancılık yapıyorduk. Hayvanları kışın beslemek başlıbaşına bir sorundu. Bu tür geçim yolunu ancak hayvanı ve bir miktar toprağı olanlar yapabilirlerdi. Benim toprağım olmadığı için geçinemiyordum. Sonunda kalkıp İstanbul'a geldim. 1958'den bu yana burada gazete bayiliği yapıyorum."

Ali Güner bayilik mesleğinde karşılaştığı sorunlar hakkında ise şöyle konuştu:

"Bayilik mesleği yoksulluktur. Bu meslekte bir çok sorunlarla karşılaştım. Şu gördüğün yeri kiralamak için dahi ne kadar uğraştık. Burası daha önceden Belediyeye aitti. Daha sonra Vakıflar'a geçti. Burayı Vakıflar'dan kiralamak için Ankara'ya mekik dokuduk. Gittik geldik. Benim dosyam diğer bir şahsın dosyasından yüz dosya ileride idi. Bu adama karşı bir çok yerlerde haksız çıkardılar. Çünkü bizde 'büyük balık küçük balığı yutar' derler. Ben de kendi kendime öyle isem dedim, 'küçük balık da uyanırsa büyük balığa karşı koyar'. Uzun boylu uğraştım, 7-8 sene kadar. Şimdi hem Belediyeye, hemde Vakıflar'a kira veriyorum.

Üç çocuk var. İkisi okula gidiyor. Birisi daha küçük. Babam, annemde yanımda. Gücümüzün yettiği kadar geçiniyoruz. Bir gecekondum var. Ev kirası vermiyorum. Yalnız eve gidiş geliş çok uzun sürüyor. Otosanayi gecekondularında oturuyorum. İşe gitmek için sabah beşte kalkıyorum. Akşam dokuzda zor evde oluyorum. Günde 16 saat buradayım. O kadar zor yani."

Kitaplar arasında

MARKSİST SANAT ANLAYISINA IŞIK TUTAN ÜÇ KİTAP

Celal Üster

Bugün ülkemizde tüm ideoloji alanında olduğu gibi sanat ve edebiyat alanında da gözle görülür bir düşünce kargaşası hüküm sürüyor. Öteki alanlardan ayrılan kendine özgü özellikleriyle, kendine özgü yasalarıyla sanat ve edebiyat alanında, Marksist düşüncelerin karşısında her boydan gerici düşünce at oynatıyor. Bu gerici düşünceler, Marksist sanat anlayışının kavranmasını kösteklediği kadar, revizyonist görüşlerin sanat ve edebiyat alanında etkinlik kazanmasına ortam yaratıyor. Bu yüzden, sanat ve edebiyatta proleter devrimci bakış açısı ile Marksizme yabancı her türlü bakış açısı arasına kesin bir sınır çizgisi çekmek büyük önem taşıyor.

Bize bu sınır çizgisini çekmemizde yol gösterecek Marksist eserler var. Biz bugün burada bu temel eserlerden üçünü kısaca ele almak istiyoruz.

"Yanılsama ve Gerçeklik"

Christopher Caudwell
(Türkçesi: Mehmet H. Doğan
Payel Yayınevi).

İngiliz devrimcisi Christopher Caudwell, "Yanılsama ve Gerçeklik" adlı eserini 1934-35 yıllarında kaleme almış. Bu dönem, Marksist sanat teorisine esas olarak Plehanov'un yazılarının kaynaklık ettiği ve Marksist sanat anlayışının geliştirilmeye muhtaç olduğu bir dönemdir. İşte bu bakımdan Caudwell, özel olarak şiir sanatının kökenlerini ve gelişmesini incelediği bu çalışmasında, Plehanov'un görüşlerini geliştirerek Marksizmin sanat konusundaki görüşlerine ciddi bir katkıda bulunmuştur.

Plehanov'un sanatın işlevini yalnızca toplumsal kökeni açısından incelemesine karşılık, Caudwell sanatın toplum hayatında kendine özgü ve sürekli bir işlevi olduğunu saptamış ve açıklamaya çalışmıştır. Başka bir deyişle, Caudwell, "Yanılsama ve Gerçeklik"te, sanat ile toplum arasındaki ilişkide yalnızca toplumun sanatı belirlemekle kalmadığını, aynı zamanda kendine özgü yollardan sanatın da toplumu etkilediğini; sanat ile toplum arasında tekyanlı, mekanik bir ilişki değil, diyalektik, karşılıklı bir ilişki bulunduğunu derinlemesine bir çalışmayla ortaya koymuştur. Dahası, bununla da yetinmemiş şiir sanatının kendine özgü yasalarını inceleyerek, sanat ve edebiyatın ilkel toplumdan günümüz toplumuna kadar değişe değişe nasıl bir işlev gördüğünü, sanat ve edebiyatın toplumun gidişini belirlemede nasıl bir rol oynadığını açıklamıştır. Bu yönüyle, Caudwell'in geliştirdiği görüşler, Marksist sanat teorisine ve sanatın diyalektik materyalizm açısından kavranılmasına önemli katkılarda bulunmuştur.

Christopher Caudwell, teorik çalışmaları kadar devrimci kişiliğiyle de örnek alınması gereken bir işçi sınıfı aydınıdır. Onun en temel özelliği, devrimci teori ile, devrimci pratiği bütün bir mücadelesinde kaynaştırmayı, birleştirmeyi başarmış olmasıdır. Caudwell, sanat ve edebiyat teorisi konusundaki ayrıntılı incelemelerini sürdürürken, Partisinin günlük gazetesinin satışına katılmayı hiç savsaklamamış, kendisine görev verildiğinde proletarya partisinin sıradan bir neferi olarak bir an bile duraksamadan İspanya halkının faşizme karşı mücadelesine koşmuş, savaşın en ön saflarında çarpışmış ve Uluslararası Tugayın geri çekilen bir birliğini korumaya çalışırken mitralyöz başında can vermiştir. Christopher Caudwell, gerçek bir proleter devrimci aydın olarak belki de önümüzde duran en canlı ve öğretici örneklerden biridir.

Caudwell'in, Marksist estetiğe büyük katkıda bulunan bu eserinin dilimizdeki çevirisi ne yazık ki önemli bir eksiklik taşımaktadır. Kitabın, burjuva sanatçının yanılgılarını ortaya koyan ve proletaryanın burjuva sanatçılar karşısındaki doğru tutumu açıklayan "Şirin Geleceği" başlıklı son bölümünün Türkçe çevirisine alınmamış olması, Türkiyeli okur açısından bir talihsizliktir.

"Edebiyat, Müzik ve Felsefe Üzerine"

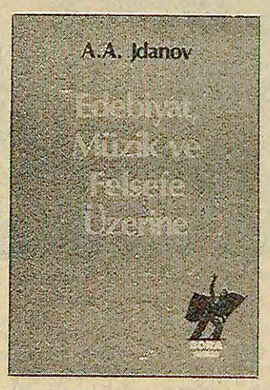

A. A. Jdanov
(Türkçesi: Fatmagül Berktay
Bora Yayınları).

Jdanov'un "Edebiyat, Müzik ve Felsefe Üzerine" adlı kitabı ise; ülkemizde yıllardır tartışılan bir soruna açıklık getirmiştir. Öncelikle revizyonistler ve Troçkistler, Jdanov'un sanat konusundaki görüşlerinin bilinmemesinden yararlanarak, Jdanov'un şahsında Marksizmin sanat anlayışına saldırmışlar, onu karalamaya çalışmışlardır. Jdanov'un bu kitabının en sonunda ülkemizde yayınlanması, bütün bu çarpıtmaların çürütülmesi bakımından önemli bir hizmet olmuştur.

Jdanov'un eserinin asıl önemi, sosyalist toplumda sanat ve edebiyat alanında varlığını sürdüren iki çizgi mücadelesini, proletaryanın devrimci çizgisi ile eski toplumu geri getirmek isteyen burjuvazinin karşı-devrimci çizgisi arasındaki amansız ideolojik mücadeleyi somut örnekleriyle kavratmasındadır.

Jdanov'un bu mücadele içinde kaleme aldığı edebiyat ve müzik üzerine yazıları, aynı zamanda sosyalist gerçekçiliğin ana ilkelerini, sanatın hammaddesini halkın hayatından almanın zorunluluğunu, insanlığın bütün bir geçmiş kültür mirasının tüm olumlu yanlarına sahip çıkmanın önemini kavratması açısından çok yararlı olmuş sanat ve edebiyat adamlarını emperyalist ve revizyonist sanatın yozlaştırıcı etkilerine karşı uyarmıştır.

"İnsanın Özü"

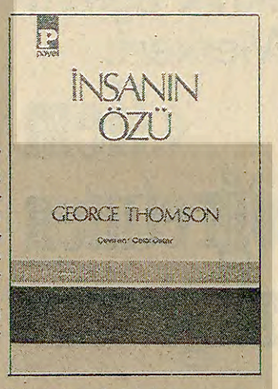

George Thomson
(Türkçesi: Celal Üster
Payel Yayınevi).

Marksist sanat teorisyeni George Thomson, "İnsanın Özü"nde, Marks, Engels, Lenin ve Mao Zedung'un çeşitli yazılarındaki görüşlerden yola çıkarak, sanat ve bilimin toplumsal kökenlerini, tarihsel gelişmesini ve işlevlerini özlü bir biçimde ortaya koymaktadır.

Thomson, bilimi, insanın bilgisel deneylerini örgütleme biçimi olarak, sanatı ise, insanın duyumsal ve coşkusal deneylerini örgütleme biçimi olarak tanımlamaktadır. İlkel toplumda bilim ile sanat arasında kesin bir ayırımın henüz belirmemiş olduğunu, her ikisinin de varlıklarını büyü biçiminde sürdürdüğünü anlatmaktadır. Bilim ve sanatın serpilip boy atabilmesi için meta üretiminin gelişmesi, kafa emeğiyle kol emeğinin birbirinden ayrılması ve toplumun sınıflara bölünmesi gerektiğini açıklamaktadır. Böylece, bilimle sanat arasındaki ilişki, bilimle sanatın toplumdaki işlevleri konusunda diyalektik materyalist bir bakış açısı vermektedir.

Burada kısaca değindiğimiz bu üç eser, derinliğinde ve ciddi bir biçimde incelendiğinde, sanat ve edebiyat alanında hem revizyonist ve sağcı anlayışlara, hem de dogmatik, sekter ve "solcu" anlayışlara karşı, ayakları yere basan temel bir anlayış getirmektedir. Sanat ve edebiyatın geniş emekçi kitlelere gerçekten hizmet edebilmesi, bu temel anlayışın derinliğine kavranılmasına bağlıdır.

"Sait Faik Hikaye Armağanı"nı Selçuk Baran ve Adnan Özyalçıner kazandı

Darüşşafaka Cemiyeti tarafından düzenlenen 1978 "Sait Faik Hikaye Armağanı"nı, "Anaların Hakkı" adlı eseriyle Selçuk Baran ve "Gözleri Bağlı Adam" adlı eseri ile Adnan Özyalçıner kazandılar.

Prof. Vahit Turhan'ın başkanlığında Haldun Taner, Behçet Necatigil, Oktay Akbal, Hilmi Yavuz, Rauf Mutluay ve Tahsin Yücel'den oluşan seçiciler kurulu, 12 Mayıs Cuma günü son kez toplandı ve on bin liralık ödülün Selçuk Baran ile Adnan Özyalçıner arasında bölüştürülmesini kararlaştırdı.

Sait Faik Burgaz Adasında anıldı

Ünlü hikayecimiz Sait Faik, 14 Mayıs Pazar günü, hayatının büyük bir bölümünü geçirdiği ve çok sevdiği Burgaz Adasında, Türkiye Yazarlar Sendikası ve Burgaz Adası muhtarı Güngör Yıldırım tarafından ortaklaşa düzenlenen bir törenle anıldı.

Deniz Kulübünde yapılan törene ada halkı, Sait Faik'in yakınları ve dostları, Türkiye Yazarlar Sendikası üyeleri ve İstanbul Darüşşafaka Cemiyeti üyeleri katıldılar.

Törende açış konuşmasını yapan Burgaz Adası muhtarı Güngör Yıldırım'dan sonra Sait Faik Hikaye Yarışması Seçiciler Kurulu Başkanı Prof. Vahit Turhan, Türkiye Yazarlar Sendikası İkinci Başkanı Şükran Kurdakul ve bu yıl ilk kez Sait Faik Hikaye Armağanını kazanan Selçuk Baran da birer konuşma yaptılar. Daha sonra bu yıl Sait Faik Hikaye Armağanını kazanan Selçuk Baran ve Adnan Özyalçıner'e ödülleri verildi.

Ayrıca Adalar Birinci Karikatür Sergisindeki "Issız Ada" konulu karikatürler bir kez daha sergilendi. Sergide Semih Balcıoğlu, Turan Selçuk, Tan Oral, Alper Uygur, Z. Beyner, Haslet Seyöz ve Cafer Zorlu gibi karikatürcülerin eserleri bulunuyor.

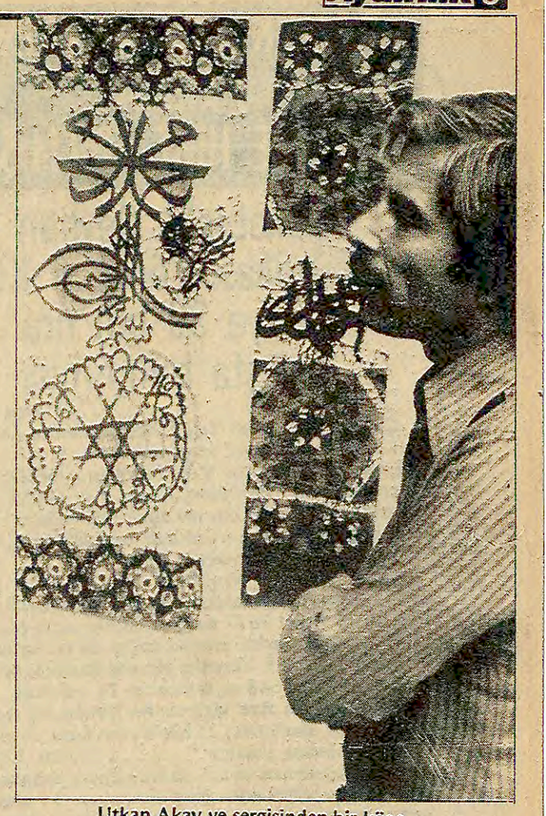

Utkan Akay ve sergisinden bir köşe

Utkan Akay'ın Batik Sergisi açıldı

Desinatör Utkan Akay'ın batik sergisi İzmir de açıldı. U. Akay, bu sergisinde, öğrencilik döneminden bu yana ondokuz yıldır sürdürdüğü çalışmalarının ürünü olan Seksenüç eserini sunuyor.

Sanat öğrenimi İstanbul Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulunda görmüş olan sanatçı, şimdi izmir Sümerbank Basma Sanayiinde kumaş desinatörü olarak çalışıyor.

Bu ilk kişisel sergisinde, ülkemizde çok az tanınan batik (kumaş baskı tekniği) sanatını tanıtmayı amaçladığını belirten Utkan Akay, muhabirimizle yaptığı görüşmede, çalıştığı yerde yaratıcı gücünü yeterince kullanamadığına değinmiş ve şunları söylemiştir: "Ben, Sümerbank'ta çalışıyorum. İçtenlikle söylüyorum, yaptığım iş kopyacılıktır Orada yaratıcı çalışmada bulunmuyorum. Ticari piyasa araştırılır ve bize örnekler getirilir. Biz de bunları uygularız yalnızca. Dolayısıyla ben orada bir sanatçı olarak değil, bir negatifçi olarak çalışıyorum. İktisadi devlet kuruluşları bize yaratma olanakları tanımalıdır. Kreatörler modanın tutsağı olmamalıdır.

Utkan Akay, bu sergisinde, çeşitli süsleme motiflerinin bir tekrarlamasından öteye gitmediğini, bundan sonraki çalışmalarındaysa toplumsal sorunları ele alan konulara yönelmek istediğini belirtmiştir.

"Halkımızın başı sağolsun"

Sevgili Aydınlık, yiğit arkadaşımız, kültür ve basın emekçisi Gani'yi gece karanlığında kaybettiğimizi acıyla öğrendik. Güneş her sabah yine parlayacak. Gani, her gün yeniden ve daha güçlü doğacak. Aydınlığı karartmaya hiç kimsenin gücü yetmeyecek. Halkımızın başı sağolsun.

Çine'li Devrimciler Adına
İrfan Ülkü

"Devrimci sanata katkıları Gani'yi yaşatacak"

Çok değerli devrimci şair kardeşimiz Gani Bozarslan'ın ölümünü turnede bulunduğumuz bir sırada öğrendik. Gani kardeşimiz, tiyatromuzun çalışmalarını candan destekler, bize güç katar ve yardımcı olurdu. Onun acısı yüreğimize hançer gibi oturdu. Ama devrimci sanata katkıları Gani'yi yaşatacak. Son görevimizi yerine getirmeyi, yani cenazesine katılmayı çok isterdik. Ancak O'nun en büyük dileği bizim halka daha fazla ulaşmamız, özellikle Anadolu'ya seslenmemizdi. O'nu kalbimize gömdük. Acısı bize her gün O'nun gibi kararlı olmayı öğretiyor. Halkımıza başsağlığı dileriz.

HALK TİYATROSU Oyuncuları

7'den 70'e SPOR

Bahçelievler ve Sen-Josef Liseleri Dünya Kupasına katılıyor

Dünya Liselerarası Voleybol Şampiyonasına katılan Eskişehir Bahçelievler Lisesi kız voleybolcuları

İSTANBUL (THA)

Belçika'nın Brüksel kentinde yapılacak Orta Dereceli Okullar Voleybol Dünya Şampiyonasında Türkiye'yi temsil edecek olan Eskişehir Bahçelievler Lisesi ve İstanbul Sen-Josef lisesi Belçika'ya gittiler. Türkiye'den hareketlerinden önce Gençlik ve Spor Bakanı tarafından kabul edilen Eskişehir Bahçelievler voleybolcuları Dünya Şampiyonasından en az bir dördüncülükle döneceklerini söylediler.

Voleybol Federasyonu önceleri savunması zayıf olduğu gerekçesiyle Eskişehir Bahçelievler Lisesini Dünya Şampiyonasına göndermek istememişti. Spor çevrelerinde "skandal" olarak nitelendirilen bu kararın kaldırılması üzerine Eskişehirli voleybolcular ülkemizi temsil olanağına kavuştular.

MTA Kulübü bireysel spor anlayışına karşı çıkıyor

ANKARA (ÖZEL)

Ankara Maden Tetkik Arama Spor Kulübü 1977-1978 yılı çalışma programını geçen ay yayınladığı özel bir spor bülteniyle kamuoyuna açıkladı.

MTA Spor Kulübü yönetim kurulu bu bültende geçmiş çalışmalarını gözden geçiriyor ve bir değerlendirmeye tabi tutuyor.

MTA yönetim kurulu bültende bireysel spor anlayışına karşı çıkıyor. Çok sayıda insanın aktif olarak spor yapmasını ve sağlıklı bir toplum için kollektif çalışmanın gerekli olduğunu vurguluyor.

Bültende ünlü sporcu yetiştirme anlayışı da eleştiriliyor. Doğru anlayışın yeni sporcu kaynakları bulmak spor olanaklarından yararlanan insan sayısını artırmak özellikle MTA'da çalışanların yakınlarına ve çocuklarına ulaşmak olduğu vurgulanıyor.

Öte yandan MTA Spor Kulübü yönetim kurulu, spor yapan çalışanların eğitimlerine de önem verdiğini, bu amaçla sporcu sağlığı konusunda konferanslar düzenlediğini ve böylece geniş kitleyi eğiteceğini belirtiyor.

Basketbol Antrenörler Derneği Başkanı Dr. Girgin de yabancı antrenöre karşı çıktı

(ÖZEL)

Basketbol Antrenörü ve Basketbol Antrenörleri Derneği Başkanı Dr. Orhan Girgin de yabancı antrenörlere karşı çıktı. Pazar günü TV'de kendisi ile görüşen muhabirin sorularını cevaplayan Girgin, Amerikalı Antrenör Gidding'in milli takıma yararlı olup olamadığı şeklindeki bir soruya "bence olamadı" diye karşılık verdi. Derneğin bu konudaki görüşlerini daha önce kamuoyuna açıklamış olduğunu hatırlatan Girgin, Gidding üzerinde özellikle durdu. Dil bilmeyen ve oyuncularla temas kurmakta güçlük çeken bir yabancı antrenörün oyuncuları oyuna hazırlamada ve onlara moral vermede başarılı olamadığını, Gidding'in saha kenarında oturup kalmaktan başka bir şey yapamadığını söyledi.

Basketbol Milli Takımı Yardımcı Antrenörü Gidding

önce dostluk

CÜNEYT AKALIN

Ya diğerleri ne olacak?

Futbol Federasyonu yabancı antrenör getirtilmesini yasakladı. Federasyonun kararı "Üç Büyükler" in temsil ettiği bir avuç yabancı hayranının dışında olumlu karşılandı. Geniş bir destek gördü.

Ne var ki iş bu kadarla bitmiyor.

Futbol Federasyonu yabancı antrenör sorununu kendi bünyesi içinde çözdü ama bu karar futbolla sınırlı kaldı. Oysa ülke sporu futboldan ibaret değil ki. Futbolun dışında daha birçok dalda yabancı antrenörlerin çalıştıklarını görüyoruz. Örneğin basketbolda, örneğin voleybolda.

Hatta bu dallarda çalışan yabancı antrenörler milli takımların bile başına getirilmiş durumda. Sözgelimi Amerikalı Gidding Basketbol Milli Takımının Yardımcı Antrenörlüğünü yapıyor. Voleybol Milli Takımını da bir Bulgar antrenör çalıştırıyor. Daha düne kadar Bayan Voleybol Milli Takımını da bir Bulgar çalıştırıyordu. Daha başka dallarda benzer örneklerle karşılaşıyoruz.

Pekiyi bunlar ne olacak ? Futbolda kötü ise voleybolda iyi olabilir mi?

Üstelik bu şahısların antrenörlük yapabilmek için hiç bir özel niteliğe sahip olmadıkları da biliniyor. Basketbol Antrenörleri Derneği Başkanı Dr. Orhan Girgin, Amerikalı Gidding'in oyunculuk dışında hiç bir özelliğe sahip olmadığını açıkladı. Daha düne kadar bayan voleybol milli takımını çalıştıran Bulgar'ın antrenörlüğe hakemlikten geçme olduğunu ve antrenörlük tecrübesinin bulunmadığını öğreniyoruz. Pekiyi bunları kim milli takımın başına getirmiş?

Neresinden bakarsanız bakın, her yanı ile tutarsız.

Yukardaki örnekler yabancı hayranlığının hangi noktalara varmış olduğunu göstermesi bakımından önem taşıyor. O hale gelmiş ki hiç bir niteliğe sahip olmayan bazı şahıslar sırf yabancı oldukları, yabancı pasaport taşıdıkları için milli takımların başına getirilebilmiş.

Bu kadarına da pes doğrusu.

Yabancı hayranlığının bu kadar vahim bir noktaya getirildiği ülkemiz sporunda, yabancı hayranlığına karşı mücadele büyük önem taşıyor.

Futbol Federasyonunun başlattığı uygulamanın, bütün ülke sporunu kapsaması için ilgililerin harekete geçmelerini bekliyoruz.

Semt Kulüplerini tanıtıyoruz

Karadeniz Gençlik Gücü (Ortabayır)

Bizler İstanbul Ortabayır bölgesinde oturangençleriz. İki sene önce bu kulübü kurmak için seferber olduk. İmkansızlık nedeni ile daha bir sürü eksikliklerimiz var. Paramız olmayınca spor bile yapamıyoruz. Çevremizde iki saha var, onları da kiraya veriyorlar.

Beden Terbiyesi, semtlerdeki gençlerin spor yapması için saha açmalı, bizlerin elinden tutmalı. Bizler boş vakitlerimizi daha iyi değerlendirmek için, vücut sağlığımızı korumak, arkadaşlık bağlarını güçlendirmek için spor yapıyoruz. Yetkililerin ilgilenmesi için sporu sömürü ve ahlaksızlık için mi yapalım.

Karadeniz Gençlik Gücü olarak ilgisizliğe karşı mücadele edeceğiz. Diğer amatör sporcularla dayanışmaya gireceğiz, sesimizi duyurmak için çeşitli kampanyalar açacağız. Aydınlık gazetesinin amatör sporculara gösterdiği ilgiye seviniyor, gazetemize güveniyoruz.

Erdoğan Öztürk

TV Dünya Kupasını yayınlıyor

ANKARA (ÖZEL)

Arjantin'de yapılacak Dünya Şampiyonasını TRT Televizyonu naklen verecek. TRT naklen yayın için tüm hazırlıklarını tamamladı. 27 gün sürecek büyük kupa mücadelesinde 21 maç TV ekranlarına gelecek. TRT bu karşılaşmaları seslendirmek üzere Arjantin'e Çetin Çeki Başkanlığında 7 kişilik bir ekip gönderiyor.

1978 Dünya Kupası maçlarının naklen yayını TRT'ye 2,5 milyon liraya malolacak.

Ankaralı basketçiler "Siyavuş bizi birbirimize düşürdü"

Basketbol Milli Takımı Antrenörü Aydan Siyavuş

ANKARA(THA)

Basketbol Mili Takım kadrosunda bulunan Ankaralı sporculardan bir grup bir açıklama yaparak Teknik Direktör Aydan Siyavuş'u suçladılar.

Aydan Siyavuş'un görevde kalabilmek için çeşitli yollara başvurduğunu, bunun da milli takımımızın Balkan Şampiyonasında başarısız olmasına yolaçtığını ifade eden sporcular, Aydan Siyavuş'un kampta bazı basketçileri köşeye çekerek Baturalp'ı destekleyenleri kendisine bildirmelerini istediğini söylediler. Bunun ikilik yarattığını belirten basketbolcüler "sporcular arasında sürtüşme yaratan bir teknik direktörün başarılı olmasının düşünülemeyeceğini" belirttiler.

Ankaralı basketçiler milli takımın başına gerçekleri görebilecek ve bölücülük yapmayacak bir çalıştırıcının gerekli olduğunu söylediler

İDMMA...

(Baştarafı 1. Sayfada)

ra arka çıktıklarını anlatıştılardı.

Kenan Eriş'in cenazesi in yapılan törenle doğum eri, olan Koya'ya gönderili. Saat 14.00'de Mor binaönünde toplanan gençler arafından alınan cenaze aygı duruşundan sonra ai-sine teslim edildi.

ANKARA'DA

Ankara'nın Dikmen Semnde 16 yaşındaki bir lise öğrencisi öldürüldü. Atatürk Lisesi öğrencilerinden olan Sedat Yalnızcan akşam saat 20.00 civarında evinin önünde üç kişinin saldırısına uğradı. Açılan ateş sonucu ağır yaralanan genç, çevreden gelenler tarafından hastaneye kaldırılırken yolda öldü.

Polis yetkilileri olaydan sonra yaptıkları araştırmada 7,65 çapında 7 adet boş kovan bulduklarını bildirdiler.

AKSARAY TİCARİ İLİMLER YÜKSEK OKULUNDA ÇATIŞMA ÇIKTI

İstanbul'daki Aksaray Ticari İlimler Yüksek Okulunda çıkan çatışmada bazı öğrenciler yaralandılar. Dersçıkışı meydana gelen olaylardan sonra 22 kişi gözaltına alındı. Yetkililer okulun boşaltıldığını derslere bugün devam edileceğini söylediler.

DEVRİMCİ SAĞLIK-İŞ SENDİKASI BASILDI

DİSK'e bağlı Devrimci Sağlık-İş Sendikası bugün polis tarafından basılmıştır. Sendikalarının 1 Mayısla ilgili olarak bastıkları bildirilerin Savcılık tarafından toplatılmasının bu baskıya yol açtığını belirten sendika yöneticileri, durumu kınamışlardır. Ayrıca, Devrimci Sağlık-İş Gazetesi Yazışleri Müdürü Nazım Yılmaz'ın hakkında da Türk Ceza Kanunu'nun 159 uncu maddesinden soruşturma açılmıştır. Polisin, arama sırasında söz konusu bildirilerden bulamadığı belirtilmiştir.

Akova...

(Baştarafı 1. Sayfada)

rilmiş, vatandaş-devlet ilişkisi, topraklı, topraksız veya az topraklı çiftçilerimizin sıkıntıları gözönünde tutularak, sosyal-ekonomik gerçekler objektif bir yaklaşımla ele alınmıştır" dedi.

Bakan yeni tasarıda toprağın çiftçi tarafından işlenmesinin esas alınacağını da ileri sürdü. Akova, bırakılacak veya dağıtılacak toprakların tariflerinin yeni tasarıda aynen korunduğunu ancak kamulaştırma usulü ile kamulaştırma bedellerinin ödenmesinde yenilikler yapıldığını açıkladı. Kamulaştırma bedellerinin taksit süresinin 12 yıla indirildiğini söyleyen Bakan, peşin ödeme miktarının da artırılacağını bildirdi.

Yeni bir yasa...

(Baştarafı 1. Sayfada)

ayrıldığı yerlerde, o mahkemenin görevine giren işlerin bu daireler arasında şekil bakımından bölüştürülmesi ve dağıtılması yargı yetkisiyle ilgilidir."

Yüksek Hakimler Kurulunun kararının gerekçeleri ise şöyle:

"Bazı davalara bakmaları öngörülmüş olmasına rağmen, ihtisas mahkemeleri ancak yasa ile kurulabilir.

"Tabii hakim ilkesinin zedelenmemesi için anayasal gereklerin yerine getirilmesi şarttır. Anayasa mahkemesi bu konudaki görüşünü daha önce belirtmiştir. Buna göre idari bir işlem ya da buyruk sonucu sırf o işlere bakan ve böylece mahkemelerin yasa ile belirlenmiş görevlerini ortadan kaldıran bir yandan da yasa ile kurulması gereken konularda o mahkemeyi idari bir buyrukla kurulmuş duruma sokan bir nitelik oluşturmanın, Anayasanın 32. maddesine ters düşeceğine karar verilmiştir."

Türk Tabibler Birliği Başkanı Atabek sağlık hizmetlerinin devlet eliyle yapılmasını istedi

DİYARBAKIR(THA)

Diyarbakır'da iki gün süren Türk Tabipler Birliği Temsilciler Meclisinin sona ermesi nedeniyle basına bir açıklama yapan Birlik Başkanı Dr. Erdal Atabek, tüm sağlık hizmetlerinin devlet eliyle yürütülmesini istedi. Atabek, "Bu nedenle toplantıda, sağlık hizmetlerinde çalışma ilkesinin tam süre olarak tüm yurtta uygulanması benimsenmiş, bu yolda önemli kararlar alınmıştır" dedi.

Devlet...

(Baştarafı 1. Sayfada)

milyar 315 milyon dolar yaklaşık 160 milyar Türk Lirası olduğu açıklandı. Türk Sanayici ve İş Adamları Derneği'nin (TÜSİAD) yayınladığı Olaylara Bakış dergisinde yer alan bir araştırma içinde DPT'nin hazırladığı 1978 ödemeler dengesi tahminlerine yer verilerek, 6 milyar 315 milyon dolar döviz ihtiyacı olduğu belirtildi. Bu ihtiyacın 5 milyar dolarının ithalat için, 640 milyon dolarının dış borç ödemeleri için, 570 milyon dolarının dış borç faizleri ve 105 milyon dolarının diğer giderler için gerektiği açıklandı.

DPT'nin yaptığı tahminlere göre Türkiye'nin döviz kaynakları döviz gereğini karşılayabilecek. Türkiye'nin döviz kaynaklarına ilişkin gelirleri ihracattan 2 milyar 550 milyon dolar, işçi dövizlerinden 1 milyar 300 milyon dolar, proje kredilerinden 800 milyon dolar, kısa vadeli borçlanmadan 810 milyon dolar, bedelsiz ithalattan 100 milyon dolar, turizmden 35 milyon dolar, özel yabancı sermayeden 75 milyon dolar, kabul kredilerinden 300 milyon dolar, program kredilerinden 300 milyon dolar ve diğer görünmeyenlerden 340 milyon dolar olmak üzere 6 milyar 315 milyon dolar olarak tahmin ediliyor.

Üniversitelerarası Seçme Sınavları sırasında öğrenciler evlerde konuk edilecek

İZMİR (AA)

Üniversitelerarası Seçme Sınavlarına girecek öğrenciler, daha önce form dolduracak aileler tarafından sınav yapılan illerde konuk edilecek.

Konuyla ilgili açıklama yapan Gençlik ve Spor Bakanlığı Eğitim Genel Müdür Yardımcısı Erdoğan Akkerman, "Konuk Öğrenci Projesi"nin ilk kez bu yıl İstanbul, İzmir, Ankara, İçel ve Diyarbakır olmak üzere beş ilimizde uygulanacağını bildirdi.

Projeye göre sınava girmek üzere gelen öğrencilere yardım etmek isteyen aileler istek formlarını 26 Mayıs akşamına kadar, aile yanında konuk olmak isteyen öğrenciler ise 1 Haziran akşamına kadar Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüklerine iletecekler.

Akkerman ayrıca İzmir'de iki, İstanbul ve Ankara'da üç; diğer illerde ise birer "Danışma Bürosu"nun açılacağını bildirdi. Danışma Büroları 17 Mayıs Çarşamba günü faaliyete geçecek.

CENTO Genel Sekreteri Gürün Pakistan'a gitti

ANKARA(AA)

CENTO Genel Sekreteri Büyükelçi Kamuran Gürün resmi bir ziyarette bulunmak üzere Pakistan'a gitti.

CENTO Basın ve Halkla İlişkiler Dairesinden yapılan açıklamaya göre, Gürün'ün bu ziyareti teşkilat üyesi ülkeler başkentlerine yaptığı yıllık ziyaretler çerçevesinde düzenlendi.

Ecevit, "Silahlanmada...

(Baştarafı 1. Sayfada)

ye'nin "Sovyetler Birliği'nden silah alıp almayacağı" yolundaki bir soruya cevaben söyledi.

Başbakan Ecevit, silah ambargosu ile ilgili olarak şöyle dedi:

"Ambargonun kalkma olasılığı azdır. Amerikan Kongresi Suudi Arabistan'a silah verilmesini kararlaştırırken, Türkiye'ye uygulanan silah ambargosunu kaldırmamasında ısrar etmesi garip bir tutumdur. Ambargo sorunu Türkiye için olduğu kadar, Amerika ve NATO'nun öteki müttefikleri için de önem taşıyan bir konudur. Amerikan yönetimi Türkiye'nin NATO üyeliğine önem veriyorsa, ambargo sorununu etkin bir biçimde ele almalı, alabilir ve almalıdır."

"NATO'YA KATKIMIZ AZALACAK"

Ecevit, Türkiye'nin NATO'dan ayrılmayı düşünmediğini tekrarladığı konuşmasına şöyle devam etti:

"Çünkü NATO'nun, dünyada detant ve barışın dayandığı dengenin sürdürülmesinde hâlâ bir işlevi olduğuna inanıyoruz. Bununla birlikte, ambargo sürdüğü taktirde NATO'ya yaptığımız katkılar tabiatıyla azalacaktır. Ortak savunma ittifakına yapacağımız katkılar, müttefiklerimizi Türkiye'nin savunmasına ve ekonomisine yapacakları katkılarla orantılı olacaktır."

"SİLAHLARIMIZIN TİPLERİNİ DEĞİŞTİRMEK ZORUNDA KALACAĞIZ"

Ecevit, "Yeni ulusal savunma kavramı" ile ilgili bilgi verirken de şunları söyledi:

"Üzerinde çalışmakta olduğumuz yeni ulusal savunma kavramı içinde gereksindiğimiz silahların yalnızca miktarını değil, aynı zamanda da tiplerini tanımlamak zorunda kalacağız. Simdiye kadar Türkiye'nin bir ölçüde soğuk savaş yıllarına dayanan savunma stratejisi kendi gereksinimleri değil, genellikle NATO'nun gereksinimleri gözönünde tutularak hazırlanmıştır. Şimdi özellikle, Amerikan ambargosu kalkmazsa, biz Türkiye'nin kendi güvenliğini gözönünde tutacağız ve kendi savunma kavramımızı kendi gereksinimlerimize uyduracağız. Bu da Türkiye'nin gereksindiği silahların yalnızca miktarlarının değil, aynı zamanda tiplerinin de değiştirilmesine yol açacaktır."

"AMBARGONUN KADERİ BELLİ OLMADAN NATO BİLDİRİSİNİ İMZALAMAYACAĞIZ"

Başbakan Ecevit, NATO ülkeleri Başbakanlarının Washington'da yapacakları toplantıdan sonra, ortak bir bildiri yayınlamaları yolunda başkan Carter'ın yaptığı önerinin Türkiye tarafından reddedilmesi ile ilgili bir soru üzerine de şöyle dedi:

"Ambargonun kaderi ve Türkiye'nin bünyesindeki durumu açıklığa kavuşmadan, Türkiye ortak bildiriye imza koyamaz".

Ecevit, yakında Başkan Carter ile yapacağı görüşmede Amerika'ya ambargo konusunda herhangi bir baskı yapmayı düşünmediğini de belirtti.

"ABD'NİN BASKISI SÜRDÜKÇE YUNANLILAR UZLAŞMAZ TUTUMLARINA DEVAM EDECEKLER"

Başbakan Ecevit, konuşmasında ayrıca Yunanlıların ABD ile Batının Türkiye'ye karşı baskılarını sürdüreceklerini umdukları sürece uzlaşmaz tutumlarını sürdüreceklerini öne sürdü.

Ecevit, Kıbrıs sorunun çözümünde ABD dahil hiçbir ülkenin arabuluculuğunu kabul etmeyeceklerini de sözlerine ekledi.

Karamanlis...

(Baştarafı 1 Sayfada)

mek için mi Amerikan silah ambargosunu kaldırmaya çalışıyor?" dedi. Karamanlis, Yunanistan'ın Türkiye'yi hiçbir şekilde tehdit etmediğini olayların bunu kanıtladığını belirterek şöyle devam etti:

"Yunanistan Türkiye'ye barış süreci önerdi. Türkiye daha önce bir saldırmazlık paktı ve silahların karşılıklı kontrolünü nasıl reddettiyse, bu barış sürecini de öyle reddetti. Buna bakarak kimin tehdit ettiğini, kimin tehdit edildiğini anlamak kolaydır."

Ecevit...

(Baştarafı 1. Sayfada)

zeyde de çalışmalar yapıldı.

Görüşmelerde Türkiye'nin Avusturya'dan kredi istediği ayrıca Avusturya'dan hidroelektrik santrallerin yapımına katkıda bulunmasının istendiği öğrenildi. Bu konuda, Türkiye'de inşa halinde bulunan hidroelektrik santrallerin durumunu kapsayan bir rapor Avusturya yetkililerine verildi. Rapor, Avusturya yetkililerince incelenecek ve hangi projeye ne ölçüde katkıda bulunulacağı daha sonra saptanacak.

Avusturya Başbakanı Kreisky, görüşmeler hakkında yaptığı açıklamada Türkiye'nin ekonomik bakımdan zor durumda olduğunu bildiklerini ve gerekli desteği sağlamaya çalışacaklarını söyledi. Avusturya Başbakanı, "OECD çerçevesinde Türkiye'ye yapılacak her türlü yardıma katkıda bulunmaya hazırız." dedi. Türkiye heyetinin 17 Mayıs'ta Paris'te yapılacak OECD toplantısında Avusturya'dan destek istediği bildiriliyor.

TSİP: Başbakan'ın Sovyet tehdidi olmadığını söylemesi olumludur

İSTANBUL (THA)

TSİP Başkanlık Kurulu yaptığı açıklamada "Başbakanın Sovyet tehdidi olmadığı yolundaki açıklaması olumludur"dedi.

Bildiride Başbakan Bülent Ecevit'in Lonra'da Sovyetler Birliği'nin yurdumuzu tehdit etmediği, tehdidin Yunanistan'dan geldiği şeklinde sözleri ve buna bağlı olarak yeni bir ulusal savunma kavramından söz etmesi "resmi politikada önemli bir aşama" olarak nitelendi. TSİP'in bildirisinde, "Sovyetlerin tehdit olmadığı yolundaki sözkonusu açıklamadan sonra, sosyalist ülkelerin kuşatılmasını hedefleyen emperyalist kampın çıkarlarına hizmet eden askeri politikada köklü değişiklikler yapılmasından başka bir yol kalmamıştır"deniliyor.

Köseoğlu, Ecevit'in dünyada soğuk savaş yok sözlerini eleştirdi

ANKARA (AA)

MHP Genel Sekreter Yardımcısı Nevzat Köseoğlu, Ecevit'in "Dünyada soğuk savaşın bitmiş olduğu" sözüne karşı çıktı ve "Sayın Başbakan'ın hayallerinden sıyrılarak gerçeklere dönmesini istiyoruz" dedi.

Yazılı bir demeç veren Köseoğlu, Helsinki Konferansından sonra Brejnev'in "ideolojik savaşın durmayacağını ve bütün şiddetiyle devam ettirileceğini" açıkça ilan ettiğini söyledi. Köseoğlu "Kaldı ki, soğuk harbin varlığını görmek için dünyamıza sadece açık gözle bakmak yeterlidir." dedi.

Ambargo...

(Baştarafı 1. Sayfada)

AMBARGO GÜNDEMDE BEKLİYOR

Öte yandan Amerikan Kongresinde ambargo konusundaki çalışmaların yeniden ne zaman başlayacağı henüz belli olmadı. 1 Ocak 1978'de başlayacak olan 1978 mali yılı içinde yapılacak askeri yardımları içeren kanun içinde yer alan 620(x) maddesi Türkiye'ye konulmuş olan ambargonun kaldırılmasını öngörüyor. Amerikan Kongresinin iki meclisinden biri olan Temsilciler Meclisi'nin Uluslararası İlişkiler Komitesi 17 oya karşı 18 oyla benimserken, diğer meclis olan Senato'nun Dış İlişkiler Komitesi 4'e karşı 8 oyla ambargonun devamına karar vermişti. Bu durumda Temsilciler Meclisi askeri yardım anlaşmasını görüşürken otomatik olarak ambargonun kalkmasını da oylayacak. Buna karşılık Senato'daki görüşmelerde ambargonun kalkmasının en azından bir senatör tarafından önerilmesi gerekiyor.

Ancak böyle bir önerinin yapılacağına da garanti gözüyle bakılıyor. Teknik olarak ambargo konusunun yeni mali yılın başlangıcı olan 1 Ekim'e kadar oylanması gerekiyor. Bununla birlikte bu yıl Kasım ayında Amerika'da ara seçimler olacağından meclislerin erken seçime gireceği, bu nedenle de bu yasaların Haziran ya da Temmuz başı arasında konuşulabileceği öğrenildi. Carter yönetiminin bu konuda oylamanın erkene alınması için bir çaba göstermediği, ancak Temsilciler Meclisi ve Senato'da belli ölçüde güç toplandıktan sonra konunun gündeme alınması için girişimde bulunacağı ifade ediliyor.

Çalışma...

(Baştarafı 1. Sayfada)

Ersoy konuşmasını, "Sempozyuma sunulacak bildiriler ve burada belirlenecek görüşler çalışmalarımıza ışık tutacak bize yol gösterecektir" diyerek bitirdi.

Daha sonra Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk ve Başbakan'ın sempozyuma gönderdikleri mesajlar okundu.

4 gün sürecek olan sempozyum İşçi Sağlığı ve İş güvenliği konularında işçi ve işveren temsilcilerinin katılacağı tartışma toplantılarıyla devam edecek.

Milli Eğitim Bakanı Uğur, birçok saldırının sorumlularını bildiğini ancak açıklamadığını söyledi

HABER MERKEZİ

Milli Eğitim Bakanı Necdet Uğur, dün Meclis'te yaptığı gündem dışı konuşmada "Türkiye'nin artık militanların ayakta tutulmasında yararı yoktur. Tüm siyasi partiler militanlardan kurtulmalıdırlar. Bunu engellersek, herkes bindiği dalı keser." dedi.

Kastamonu'da bir hafta önce Eğitim Enstitüsünde çıkan olaylarla ilgili bilgi veren Uğur, sözlerine şöyle devam etti:

"Bunların kimler olduğunu biliyorum, ancak söylemiyorum. Kimlerle temas ettiklerini, nerelerde toplantılar yaptıklarını, kimlerden emir aldıklarını biliyorum. Açıklamak istemiyorum.

"Türkiye'nin çok çeşitli yerlerinde buna benzer olaylar oluyor. Kimlerden talimat alındığını biliyorum, açıklamıyorum.

Hatırlanacağı gibi, Kastamonu Eğitim Enstitüsünde komando oldukları bilinen bir grup okul müdürü ve öğrencilere saldırmış, olayda 8 kişi yaralanmıştı. Enstitü bu olaylar üzerine 12 Mayıs günü kapatılmıştı.

Brüksel'deki...

(Baştarafı 1. Sayfada)

vetler, 4- Deniz gücü potansiyeli, 5- Hava savunması, 6- Komuta, denetim ve haberleşme, 7-Elektronik savaş, 8- Rasyonelleştirme çalışmaları, 9- Tüketim lojistiği, 10- Nükleer taktik güçler.

NATO'ya yakın çevreler, ilk sırada yer alan üç reform önerisinin, ittifaka üye herhangi bir ülkenin, kendi ülkesi dışındaki bir bölgeye savaş malzemesi yığma, bu malzemenin yığıldığı bölgede hava savunmasını kurma ve bölgeye sürekli kalabilecek birlikler gönderme işlerini en kısa zamanda yerine getirmeyi amaçladığını belirtiyorlar. Dördüncü madde ise, Avrupa kıtasının savunması için ABD, Kanada ve İngiltere'nin savaş gemileri ile denizaltı gemilerinin koruyuculuğunu zorunlu görmekte.

Askeri gözlemcilerin belirttiğine göre, beşinci reform tasarısı, karadan havaya fırlatılabilen füzelerin geliştirilmesini öneriyor. Bu füzelerin Varşova Paktı birliklerine bağlı ve radar denetiminden kurtulabilecek düzeyde alçaktan uçabilen uçaklara karşı korunmada kullanılmasını öngörüyor. Yedinci sırada yer alan tasarıda da, Varşova Paktına bağlı birliklerin, özellikle kara kuvvetlerinde çok çeşitli elektronik araç ve gereçlere sahip olduğu, buna karşı NATO'ya bağlı birliklerin de aynı nitelikte cihazlarla donatılması gerektiği ifade ediliyor.

NATO Savunma Bakanları Toplantısında bu maddelerin dışında, özellikle ittifaka bağlı birliklerin çok kısa bir süre içinde alarm durumuna geçirilmesinin yöntemleri üzerinde durulacağı öğrenildi. Askeri gözlemciler, Amerikalı general Alexander Haig'in Varşova Paktına üye ülkeler askerlerinin Orta Avrupa üzerine düzenlenebilecek bir saldırı için sadece 48 saatlik bir hazırlık sürecine ihtiyaç duyulduğunu söylediğini belirtiyorlar.

Mataracı: TIR'lar üzerinde kontrol artırılacak

İSTANBUL (THA)

Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay Mataracı, gümrük kapılarındaki denetimin artırılacağını ve TIR kamyonlarının havadan helikopter ile kontrol edileceğini açıkladı.

Dün bir basın toplantısı düzenleyen Mataracı, gümrüklerdeki personelin eğitimi, hudut kapıları, TIR ve yolcu gümrük muhafaza teşkilatının güçlendirilmesi sorunları üzerinde durdu. Tuncay Mataracı gümrüklerin sorunları içinde en önde gelenin personelin eğitimi olduğunu ileri sürdü. Bu konuda Bakan şunları söyledi:

"Teşkilatın değişik kademelerinde görev yapan memur ve amirlere bugüne kadar ciddi bir hizmet içi eğitim verilmemiştir. Eğitim ve bilgi eksikliği bir yandan ithalatta vergi kaybına neden olurken bir yandan hizmetin en iyi biçimde vatandaşa götürülmesini engellemektedir"

TIR sistemi için yapılan karayolu taşımacılığının, güzergah üzerinde gerektiği biçimde denetim altına alınamamasının büyük zararlara yol açtığını belirten Bakan, TIR güzergahı üzerinde 400-500 metrede bir kontrol kuleleri yapılacağını söyledi. Bu arada havadan kontrol için helikopter ve kara yolundan kontrol için motorlu ekipler oluşturulacak.

Etyopya...

(Baştarafı 1. Sayfada)

re'ye karşı giriştiği saldırıyı desteklediklerini bildiriliyor. Bu konudaki açıklamayı, Etyopya Devlet Başkanı Mengistu Haile Meriam dün Adis Ababa Radyosundaki konuşma sırasında yaptı.

İnönü'nün izinden

(Baştarafı 1. Sayfada)

tık ABD ile işbirliğini geliştirmeye çalışıyordu. Bu politikayı Bayar ve Menderesler daha serbest yürütebildikleri için iktidar koltuğunu da onlara bıraktı.

Ecevit, dış politikada İnönü'nün öğrencisi olduğunu söylerken, aslında önümüzdeki dönemde nasıl bir yol izleyeceğini de açıklamıştı. Bu yol, daha tehlikeli süper devlet önünde boyun eğme yoludur, en saldırgan emperyaliste teslimiyet yoludur. Aslında Ecevit, Kıbrıs macerası ile birlikte böyle bir yola girmiştir. Dün büyük bir gazete, "Ecevit'in son durağı Viyana" diye başlık vermişti. Bize kalırsa son durak, bu gidişle Moskova'da imzalanacak siyasal bir belgedir. Ve bu belgenin İkinci Dünya Savaşı yıllarında Hitler'le yapılan "Saldırmazlık Paktı" ile özünde aynı anlamı taşıdığı da ortadadır.

Dünyanın her köşesinde kargaşalık çıkaran, İtalya'dan Afrika ülkelerine, kadar, dünyanın her yerine elini uzatan Sovyetler Birliği, Ecevit'in dilinde saldırı tehdidi oluşturmayan bir devlet. İnsan biraz gerçeklere bakar. Türkiye bugün Sovyetler Birliği'nin Akdeniz'e, Orta Doğu'ya ve Hint Okyanusuna iniş yolu üzerindedir. Brejnevlerin yeni bir dünya savaşına hazırlandıklarını ise körler bile görebilmektedir. İnönü'nün ve Saracoğlu'nun Hitler'in barışçılığı üzerine söylediği sözler, hangi değeri taşıyorduysa, Ecevit'in Sovyetler Birliği hakkındaki sözleri de bugün aynı değeri taşımaktadır.

Bugünkü dünya şartlarında Yunan tehdidinden söz etmek, onursuz ve teslimiyetçi bir dış politikanın Başbakanın ağzından ilan edilmesinden başka bir anlama gelmiyor.

Yunan düşmanlığı, Sovyet sosyal-emperyalistlerine teslimiyetin öbür adıdır.

Yunan düşmanlığı iç politikada ister istemez baskı ve zulmü de beraberinde getirir.

Yunan düşmanlığı üzerine kurulmuş bir askeri siyaset, Türkiye halkı için daha az ekmek, daha ağır baskı demektir. Tıpkı Hitler'e teslimiyet yıllarında olduğu gibi.

Yunan düşmanlığı, sahte TKP revizyonistlerinin devlet örgütü içine daha fazla yuvalanması demektir.

Yunan düşmanlığı, Brejnev'in kışkırttığı gerici savaşlara, milli bogazlaşmalara doğru koşar adım ilerlemek demektir.

Yunan düşmanlığı, yeni bir dünya savaşı tehlikesini daha da yükseltmek demektir. Çünkü Ecevit'in bu politikası Brejnev'in yenisıçrama tahtaları, yeni dayanaklar elde etmesine hizmet eder ve bu nedenle savaşı yakınlaştırır.

Her gün birbirini tutmayan sözlerine ve dengesizliğine bakınca, Ecevit'in dümende olduğu bir gemi için akla şu sözler geliyor:

Bindik bir alamete
Gidiyoruz kıyamete

Doğu Perinçek

YİBA yangınında ölen...

(Baştarafı 1. Sayfada)

Tekin Alp, Meclis Başkanı Cahit Karakaş ölenlerin aileleri, öğrenciler ve çok sayıda halk katıldı. Milli Eğitim Bakanlığı görevlisi Mustafa Orman yaptığı konuşmada yangında 21 öğrencinin öldüğünü, 20'sinin de kayıp olduğunu belirterek 27'sinin cenazelerinin de memleketlerine gönderildiğini belirtti. Milli Eğitim Bakanı Uğur ise yaptığı konuşmada, ölenlerin ailelerine başsağlığı diledi. Tören çıkışında biriken 50-60 kadar MHP yanlısı törene katılanlara laf atarak ve çeşitli sloganlar atarak halkı tahrik etmeye çalıştı. Cebinde Aydınlık gazetesi bulunan bir yurttaşa saldırarak gazeteyi cebinden aldılar.

Öte yandan diğer bazı gruplar da slogan yarışına

Bütçe...

(Baştarafı 1. Sayfada)

bırakıldı. Kıdem tazminatlarının 594 bin liraya kadar olan miktarının vergiden muaf olması kararlaştırıldı.

Emlak Vergisinde de değişiklik yapılmış ve arsalarda vergi oranı binde 10 olarak tespit edildi. Ayrıca boş arsaların emlak vergisinin her beş yılda bir yüzde 100 oranında artırılması kararlaştırıldı. Eski tasarıda bu oran yüzde 25'di.

Ücretlilerin vergilendirilmesine ilişkin özel indirim günde 95, ayda 2850, yılda 34 bin 200 lira olarak tespit edildi.

Komisyon çalışmaları sırasında küçük çiftçilerin vergilendirilmesine ilişkin görüşmeler tartışmalı geçti. AP'liler ve bazı CHP'liler tasarıyı eleştirdi. Tartışmaların sonucu küçük çiftçilerin işletme büyüklükleri ölçüsünün vergilendirmede esas alınması kararlaştırıldı. "Küçük çiftçilerin vergilendirilmemesi"ne ilişkin önerge ise reddedildi. Komisyonun kararına göre, hububatta 130-300 dönüm, bakliyat, ayçiçeği, afyon, susam, keten ve kendirde 30-220 dönüm, pamukta 30-150 dönüm, çeltik, kavun ve karpuzda 40-90 dönüm, pancar, patates, soğan ve sarmısakta 30-90 dönüm, çayda 10-50 dönüm, tütünde 25-50 dönüm, serada 300-1500 metrekare, fındıkta 30-150 dönüm, bağ ve incirde 40-150 dönüm, antep fıstığında ve zeytinde 800-1500 ağaç, narenciyede 200-500 ağaç vergiden muaf tutulan asgari ve azami büyüklükleri göstermektedir.

Balıkçıların vergi muafiyet sınırı ise, 100 bin lira olarak kabul edildi.

başladılar. Bunun üzerine öğrenci kitlesi bu gruplardan ayrılarak Hacı Bayram Camiine doğru yürüyüşe devam etti. Bu arada polis Hacı Bayram Camii önünde yaptığı aramada iki demir çubuk buldu ve üzerinde bildiri bulunan bir öğrenciyi gözaltına aldı. Hacı Bayram Camiinde kılınan öğle namazından sonra 8 kişi Karşıyaka Mezarlığında prağa verildi.

Öte yandan, cenaze törenine, siyasi partilerden sadece Türkiye İşçi Köylü Partisi'nin çelenek gönderdiği gözlendi.

BAZI OKULLARIN ÖĞRENCİLERİ KIZ MESLEK'TEKİ TÖRENE ALINMADI

Ulus Endüstri Meslek Lisesi Yıldırım Beyazıt Meslek Lisesi, Opera Ticaret Lisesi, Atatürk Pratik Kız Meslek Lisesi öğrencileri YIBA çarşısındaki yangında ölen öğrenci arkadaşları için dün saat 9'da Kız Meslek Lisesinde yapılan cenaze törenine alınmadılar. Törene alınmayan Ulus Endüstri Meslek Lisesi öğrencileri okulda bir forum yaparak bu uygulamayı protesto ettiler. Öğrenciler ölen arkadaşları için saygı duruşunda bulundukları sırada faşist komandoların saldırısına uğradılar. Bu saldırıdaki iki öğrenci taş, sopa ve demir çubuklarla yaralandı. Yaralılar derhal hastaneye kaldırılırken, başından yaralı olan bir öğrencinin durumunun ağır ve ciddi olduğu bildirildi.

ÖĞRENCİLER SABOTAJ İHTİMALİ ÜZERİNDE DURUYOR

Ulus ve İskitler Endüstri Meslek Lisesi öğrencileri YIBA yangınında sabotaj ihtimalinin çok büyük olduğunu belirterek şu noktalara dikkat çektiler:

— O gün Ulus'ta komandoların dergi satması ve itfaiye arabalarının YIBA çevresinde engellenmek istenmişti.

— Üst kattaki okulun hemen altında bulunan Ülkü Ocaklarına bağlı derneğin (Her gün aynı saatlerde açık olduğu halde) o gün kapalı olması,

— Yangın sırasında dışarıda bazı kimselerin "Bırakın komünistler gebersin" diye bağırmaları, ve itfaiyeyi engelleyici hareketlerde bulunmaları.

— 8 öğrencinin içerde bulunduğu matbaa kapısının arkadan kilitli oluşu,

— Üç haftadır komandoların okula gelmemesi ve Akşam Pratik Sanatlar Okulunu devrimcilere mezar edeceklerini söylemeleri.

Kadıköy Yabancı Diller Yüksekokulu öğrencileri yürüyüş yaptı

● Öğrenciler öğretmenlik hakkı verilmesini istiyor

İSTANBUL (ÖZEL)

Kadıköy Yabancı Diller Yüksek Okulu öğrencileri öğretmenlik haklarının tanınması için dün saat 18.00'de dersten çıkarak Kaymakamlığa kadar yürüdü. Yay-Kur'a bağlı Örgün Yüksek Öğrenim kurumlarından biri olan Yabancı Diller Yüksek Okulu öğrencileri Eğitim Enstitülerinden daha ağır bir program uygulanmasına rağmen kendilerine öğretmenlik hakkının tanınmadığını söylediler. Okuldan Kaymakamlığa kadar yürüyen öğrenciler yürüyüş boyunca "Akademi hakkımız, söke söke alırız", "Herkese öğretmenlik hakkı", "Yaşasın halk için eğitim" gibi sloganlar attılar.

Kaymakamlık önünde bir öğrenci yaptığı konuşmada geçen yıl bu amaçla dört ay boykota gittiklerini, ancak bunun sonuçsuz kaldığını belirterek özetle şöyle dedi: "Okulda uygulanan 2-1 sistemi değiştirilerek her 3 sene okuyan öğrenciye öğretmenlik hakkı verilmelidir." Bu amaçla öğrenci temsilcilerinden oluşan bir heyetin Milli Eğitim Bakanlığına gönderildiğini, ancak bakanlığın soruna ilgisiz kaldığını söyleyen konuşmacı, "Yabancı dil öğretmenlerine ihtiyaç bulunan bir ülkede öğretmen olmaya hak kazananlara bu haklarının verilmesi gerektiğini" savundu. Öğrenciler öğretmenlik hakkının verilmesi için sonuna kadar mücadeleye kararlı olduklarını belirttiler.

TELEVİZYON

19.30 HAYVANLARI TANIYALIM (Kaplumbağa)
19.40 ÇOCUKLARIN TELEVİZYONU
Programda Tonton Ailesi adlı çizgi film dizisinden iki bölüm ve Idık ile Bıdık adlı kukla oyunu sunuluyor.
20.05 İKİ AŞIK
Programda mahalli sanatçılardan Mehmet Bulanlı ve Mansur Alyanoğlu izlenecek.
20.30 HABERLER
21.05 BEŞ DAKİKA (Hamilelikte Spor)
Bu programda müstakbel annelerin hamilelikte basit spor hareketleri yapmalarının önemi üzerinde duruluyor. Yapım- Yönetim: Naim Akgün. Oynayanlar: Ayşin Atav, Kahraman Acehan, Hikmet Acehan.
21.10 TÜRK ROMANI VE GERÇEKLER
İlk bölümü dün yayınlanan Ahmet Mithat Efendi'nin "Felatun Bey ile Rakım Efendi" adlı romanının bölümlerine devam edilecek.
22.10 ACEMİLER
Dizi filmin "Kötü Alışkanlık" adlı serüveni yayınlanacak.
23.00 BİR KONSER
Programda Beethoven'in Op. 81 Veda Sonatını piyanoda Jörg Demus seslendiriyor.
23.20 GÜNE BAKIŞ

RADYO

TRT 1

05.05 Türküler, Oyun Havaları
06.02 BÖLGESEL GÜNAYDIN
07.02 Köye Haberler
07.30 HABERLER
07.40 Sabahtan Sabaha
09.02 Kadın Dünyası
10.01 ARKASI YARIN
11.02 Hafif Müzik
11.15 Solistler Geçidi
11.45 Türküler
12.00 BÖLGE HABERLERİ
12.10 Öğle Üzeri
13.00 HABERLER
13.15 Oyun Havaları
14.32 Türküler ve Oyun Havaları
15.01 Sizlerle birlikte
16.00 BÖLGE HABERLERİ
16.05 Hafif Batı Müziği
16.15 Beraber ve Solo Şarkılar
16.45 Türküler
17.02 Akşama Doğru
18.01 ÇOCUK BAHÇESİ
19.00 HABERLER
19.30 BÖLGESEL YAYIN
20.15 Köy Dağarcığı
20.40 Türküler Geçidi
21.02 Konuların İçinden
21.30 Şarkılar (Kevser Tanrıkurt)
21.45 Türküler
22.02 BÖLGESEL YAYIN
23.00 HABERLER
23.10 Beraber ve Solo Şarkılar
23.35 Türküler ve Oyun Havaları
00.02 Gece Konseri

TRT 2

15.20 Hafif Batı Müziği
15.40 Şarkılar ve Saz Soloları
16.00 Çağdaş Türk Sanat Müziği
16.20 Arkası Yarın
16.40 Şarkılar
17.00 Büyük Eserler
18.00 Yurttan Sesler
18.30 Anılar ve Renkler Ülkesinden (Haz: Fatma Günbulut)
18.50 Çağdaş Türk Sanat Müziği
19.30 Türküler
19.45 Karma Fasıl
20.15 Türk Hafif Müziği
20.30 OLAYLARIN İÇİNDEN
21.00 Radyo Tiyatrosu (Teyzemin Altınları Yazan: P.A.Breal)
22.02 Yay-Kur Saati
23.00 Çağdaş Türk Sanat Müziği
23.30 HABERLER
23.35 Çeşitli Soloalar
08.00 GÜN BAŞLIYOR
08.30 Sabah Konseri
09.00 OLAYLARIN İÇİNDEN
09.30 Dünden Bugüne Oda Müziği
10.00 Gönül Telimizi Titretenler
10.30 Yaşadığımız Cumhuriyet
10.50 Hafif Müzik
11.00 Çağdaş Türk Sanat Müziği
11.30 Türk Halk Müziğinde Usüller ve Ritm özellikleri
11.45 Şarkılar
12.00 Tangolar
12.20 Yaşayan Hukuk
12.40 Türküler Geçidi
13.15 Çağdaş Türk Sanat Müziği
13.30 OLAYLARIN İÇİNDEN
14.00 Türküler
14.15 Tarih Defteri (Haz: Yücel Ertugay)
14.35 Şarkılar ve Saz Soloları
15.00 Türküler Geçidi

TRT 3

07.02 Güne Başlarken
07.30 Barok Müzik
08.00 Sabah İçin
09.00 Çağdaş Türk Sanat Müziği
10.45 Türküler ve Oyun Havaları
11.15 Öğleye Doğru
12.15 Hafif Müzik
13.00 Konser Saati
14.30 Çağdaş Türk Sanat Müziği
16.00 Oda Müziği
17.00 Çağdaş Bestecilerimiz
18.00 Sanat Müziğinde Dans
18.30 Bir Solist Konseri
19.00 Dünden Bugüne
22.00 Türküler Geçidi
22.20 Klasik Batı Müziği
23.00 Çağdaş Türk Sanat Müziği
24.00 Caz Müziği
00.30 GEce ve Müzik

Kayıp

Şebekemi kaybettim hükümsüzdür.
HASİP BEREKET

KAYI

Dükkan kapatmakla kaçakçılık önlenir mi?

RÖPORTAJ: ALİ HAYDAR NERGİS

Gayrı eşkiyaya çıkar adımız

Kısa bir süre önce, Kilis'te kaçak eşya satıldığı gerekçesiyle çok sayıda dükkanın kapısına kilit vuruldu. Tek geçim kaynağı kaçak eşya satmak olan Kilis halkı hükümetin bu kararını protesto etti. Hükümetten aldığı kararı değiştirmesini istedi. Muhabirimiz Ali Haydar Nergis olay hakkında Kilis halkıyla konuştu.

"Bağımız viran oldu. Floksera hastalığı yakıp kavuruyor. Asma köklerinde bir çürüme peydah oluyor. İki yıl içinde çürütüp bitiriyor dalı yaprağı. Çare bulunamıyor. Şimdi bir de mantar hastalığı türedi. Asmada, üzüm hevenkleri büzülüyor, zehir gibi acıya kesiyor, sonra salkım salkım dökülüp gidiyor."

Kilis esnafı yollara dökülmüş. Herkes panik içinde. İşgal ordularını bekliyormuş gibi bir halleri var. Kulaktan kulağa sözler dolaşıyor. Antep'teki dükkanlar dün mühürlenmiş. Bugün yarın sıra buraya da gelecek.

Ara sokaklarda insanlar koşuşuyor. Yabancı gördüklerini kuşkuyla izliyorlar. Dükkanların birçoğu kapalı. İçleri boşaltılmış. Kepenkleri örtülü.

Kaçak eşya satılan dükkanlar mühürleniyor.

Mehmet Koca konuşuyor, kucağında plastik ayağını tutuyor. Kundakta bebe gibi. "Al işte, iktidarların bugüne kadar bize verdikleri bu" diyor.

1963 yılında yüz lira kira için kaçak yük taşırken ayağını mayın tarlasında kaybetmiş. Evli, altı çocuğu var. Hiç bir yerde çalışma imkanı yok.

Kilis'in 54 bin nüfusu var. Elli bininin geçimi kaçakçılığa dayanıyor. Şimdi devlet bu mağazaların hepsini kapatıyor.

"İyi güzel" diyor Mehmet Koca, devam ediyor: "Paramız yabancı ülkelere gitmesin. Ülkemizin gelir kaynaklarını düşünmek, hepimizin görevi. Gelgelelim bizim halimiz ne olacak? Tarla yok, tapan yok. Bağlar desen hak getire."

Ali Aslan anlatıyor, o da ayağını mayın tarlasında kaybetmiş:

"Unutmayın şu sözümü. Bu dükkanların kapatılmasıyla kaçakçılık önlenmeyecek. Sınırlarda çatışmalar, ölümler, mayın tarlasında parçalanmalar olacak bundan sonra. Zaten vardı. Daha da artacak. Ne yapacak bu millet. Aç it fırını yıkar derler. 50 bin nüfus neyle geçinir. Fabrika açsınlar. İş bulsunlar. Bu pis işi bırakmaya biz dünden razıyız. Biz ister miyiz böyle olmayı. Görüyorsun kimimizin kolu yok, kimimizin bacağı. Zevkimizden mi yapıyoruz bu işi?

Ekmek parası geçim derdi. Bizi böyle mayın tarlalarının ağzında sersebil bırakanlar utansın. Yedi nüfusa bakmak için, yüz lira şelek kirası için mayın tarlalarından geçmeye zorlayanlar, ayağımızı canımızı kaybetmeye zorlayanlar utansın! Radyolardan sık sık duyacaksınız bundan sonra. Gazeteler uzun uzun yazacak. Sınırda çatışma oldu. Bilmem kaç şaki vuruldu, şu kadar kaçakçı öldürüldü diye. Gayrı kaçakçıya, eşkiyaya çıkar adımız."

Pasaporta ısınmamış içimiz
Budur katlimize sebep suçumuz,
Gayrı eşkiyaya çıkar adımız.
Kaçakçıya
Soyguncuya
Hayına
Ahmed Arif

Mehmet Koca, Bir mayın patlamış ve ayağı gitmiş. Elindeki takma bacağı sallıyor. "Al işte, iktidarların bugüne kadar verdikleri" diyor. (Foto: A.H.Nergis)

Bir öğretmen anlatıyor: "20 yıldır bura insanı bu işle uğraşır. Şimdi suyu kesilmiş balığa dönecekler. Buna bir çare bulunmalı. Sonra, dükkanlar kapatılmakla kaçakçılık önlenmeyecek. Bu iş evlerde yapılacak. Dükkanlar evlere taşınacak yani. Ondan sonra kaçak eşya arama bahanesi ile her gün sorgusuz sualsiz evler basılacak. Kaçakçılığı önleme adı altında sivil sıkıyönetim uygulanacak senin anlayacağın."

Kilis esnafı şehrin caddelerine toplanmış korku içinde kaderini bekliyor.

Toprağınız yok mu diyorum? İçlerinden biri cevap veriyor:

"Verimli topraklarımızın 1 kilometrelik kısmına mayın döşediler. Ekim yapılamıyor. Bu da yetmiyormuş gibi mayınlı bölgelere en fazla beşyüz metre yaklaşabiliyoruz. Bir adım daha ileri geçmek yasak. Hasat zamanı tarlası sınıra yakın olanlar binbir güçlükle jandarmadan izin alıp ekinlerini kaldırmaya çalışıyorlar. Birbuçuk kilometrelik en verimli arazimiz işe yaramaz durumdadır. Halimiz bu. Bizi böyle bırakanlar utansın."

Ali Aslan da bacağını mayın tarlasında kaybedenlerden. "Zevkimizden mi yapıyoruz bu işi? Ekmek parası geçim derdi." diyor. (Foto: A.H Nergis)

Kilis esnafı yollara dökülmüş. Herkes panik içinde. Kulaktan kulağa sözler dolaşıyor. Antep'te dükkanlar dün mühürlenmiş. Bugün yarın sıra buraya da gelecek. (Foto: A.H. Nergis)

Kaçakçı Duran'ın öyküsüdür

Ali Haydar Nergis

Karşı kayalardan büyük bir cayırtı koptu. İlyas'la Duran silahlarına davrandılar. Top-top karamuk çalılarını kendilerine siper ettiler. Önlerinden kalabalık bir keklik sürüsü kalktı, koyak aşağı süzülerek ırmağa doğru gitti, kayboldu. Gecenin karanlığında kaba bir küfür savurdu İlyas: "Üzerlerinde azrail heybeti var! Kerbela'da Hasan'la Hüseyin'in kanlarını içmişler. Ayakları, ağızları ondan kırmızı" dedi.

Duran'ın dizlerinin bağı çözüldü, nefesini zor tutuyordu.

Sırtlarında kaçak eşyalarla sürüne sürüne dulda bir yere girdiler.

Duran'ın içinde bir sıkıntı vardı

Duran'ın kalbi hâlâ vuruyordu. Ter basmıştı her yanını. Kulakları çınlıyordu habire. Kekeleyerek konuştu:

— Ay doğmak üzeredir İlyas kardaş!

İlyas cevap vermedi.

— Ay doğmak üzeredir dedim, İlyas kardaş!

— He, Duran kardaş, duydum, doğmak üzeredir!

— Bu tarafa doğru keskin bir yıldız kaydı. Fani dünyadan bir can daha göçtü. İçimde bir sıkıntı var İlyas kardaş, yüreğim yanıyor, boğazım acıyor. Sanki başımıza bir iş gelecek. Korkuyom kendi kendime.

— Kalbini sakin dut Duran Kardaş, beni de korkutacan! Allah, yarabbim sen bilirsin, yolda belde koma bizi, çoluk çocuğumuza sağ salim kavuştur!

— Kendi kendime ne diyom biliyon mu İlyas kardaş?

— Ne diyon Duran kardaş?

— Diyom ki, bu şeleği de satıp düğünümü ettim miydi tamam gayri, kaçakçılığa paydos diyecem. Bu işin sonu yok İlyas kardaş. Su destisi su yolunda kırılır demişler. Bir gece kör bir derede böğrüne dehlediler miydi kurşunu gidersin it niyetine. Düğünü yaptım mıydı Zülfü'yü alıp Çukurova'ya inecem. Haççe Ali'nin Ağa söz verdi, "Düğünü yap, seni Sıtır'a Topal'ın oğlunun yanına gönderiyem. Portakal bahçelerine bekçi dur. Topal'ın oğlu has adamımdır. Bir pusulamı götür, seni el üstünde daşır." dedi.

— Haççe Ali'nin Ağa'nın sözüne pek inanma, o bol keseden atar biraz.

— Olsun İlyas kardaş, elim daşın altında kalmadı ya. Olmazsa Kadirli'ye enistemin yanına giderim. Kadirli'nin yarısını bizim Sarızlı Kürtler kaplamış. Birisi bir iş bulur elbet. Açın mezarı var mı hiç?

İlyas cevap vermedi. Dalmıştı, kafası başka şeylerle doluydu.

Duran devam etti.

— Dün gece rüyamda gördüm?

— Kimi?

— Zülfü'yü.

— Sabret, mevlam kavuşturur inşallah!

— Gördüm ki: Köyün eniği, cücüğü toplanmış Düzgün Dede'nin ziyaretine gitmiş. Konu-komşu koca daşın etrafına toplanmış feryadı figan ediyor. O ara nasıl oluyorsa oluyor Zülfü yanıma geliyor. 'Kurban olam sana yeter, gitme gayri' diyor, boynuma sarılıp ağlıyor. Ben onu teselli ediyom. 'Sus diyom Zülfü! Ağlama, elaleme rüsfa etme beni. Er gişinin karısı ağlamaz. Gözyaşı uğursuzluk getirir' diyom ya fayda etmiyor, Zülfü yakamı bırakmıyor. Uyandım ki kan ter içinde kalmışım, dilim damağım kurumuş.

— Beni de dün gece hiç uyku dutmadı Duran kardaş. Ne zaman gözümü yumsam benim güççük sıpa 'Bavvo!... bavvo!' diye karşıma dikiliyor. Hayırdır inşallah! Çoluk çocuğun başına bir iş mi geldi, ne oldu?

Hata ettiler kurban, hata ettiler

Duran yola bakarak:

— Bu şoförlerin hayatı da bizimkine benziyor, dedi. Gece kuşu gibi, vakıtları, zamanları belli değil.

İlyas'ın, kafasında başka bir düşünce vardı. Kıvrıla kıvrıla akan ırmağa bakarak konuşmağa başladı:

— Hata ettiler kurban, hata ettiler!

— Kim hata etti, ne hatası İlyas kardaş?...

— Aynı böyle bir su akıyormuş Adıyaman'ın orda bir yerde. Dağ başlarında günlerce aç, susuz kalmışlar. Üstleri başları kirlenmiş. Su ırmakta bir çimek, üstümüzü başımızı yıkıyak demişler. Yarı bele kadar cıplak suyun içindelermiş. O saat arkadan daramışlar hepsini...

Bir Baykuş uçtu. Gelip yanlarındaki taşa konarak ötmeğe başladı. Duran, yerden bir taş kapıp baykuşa fırlattı:

— Kişt! gidi uğursuz kişt! dedi.

Baykuş, çok uzaklara gitmedi. Taşın ulaşamıyacağı bir yere gitti kondu: tekrar ötmeye başladı. Sesini duyan bir başka baykuş geldi kondu yanına. İkisi birlikte ötmeğe başladılar bu defa.

Duran'ın sesi titredi yine:

— Bu gecede bir uğursuzluk var, İlyas kardaş, baykuşlar kötü kötü ötüyor!

— Kalbini sakin dut Duran kardaş, mevlanın izniyle hiç bir şey olmaz. Rüyanda Düzgün Babanın ziyaretini de görmüşsün ki hiç korkma. Şu sazlıkları da bir geçtik miydi, dağın duldasından yürüye yürüye gideriz.

Söğütler arasında güvercin sürüleri uyur

Sazlıklar adam boyuydu. Yerler ıslaktı. Göksu Irmağının kenarındaki salkım söğütler dallarını ta yerlere kadar eğmişlerdi.

İlyas:

— Bu söğüt dallarının arasında güvercin sürüleri uyur. Bir ses duydular mı gürültüyle terkederler söğütleri. Korkup ne etmeyesin.

Kulaklarına bir hışırtı geldi. Oldukları yere sinip etrafı dinlediler. Sonra, "lahavle" çekip yola devam ettiler. Ard arda iki kaplumbağa takırdayarak yürüyordu. Duran kızdı. Arkadaki kaplumbağayı yakalayarak sırtüstü yatırdı. Kaplumbağa, bir süre hareketsiz kaldı. Sonra küfesinden ayaklarını başını çıkarıp debelenmeğe başladı.

Mevla, kimseyi yolda belde komasın

Duran:

— Kimse evinden, yuvasından ayrı kalmasın dedi. Kaplumbağayı düzeltti. Kaplumbağalar ağır aksak ard arda sürünmeye devam ettiler.

İlyas'la Duran salkımsöğütlerin yanına gelmişlerdi. Güvercin sürüleri kendilerini korkutmasın diye yerden üç dört taş alıp söğütlere doğru fırlattılar. Gürültüyle, top top güvercin sürüleri boşandı dallar arasında. Ay ışığında uzaklara doğru gidip kayboldular.

Irmağın kenarına gelmişlerdi. Az ilerde tahta bir köprü vardı. Köprüyü sazlıkları geçip karşı dağın duldasına kendilerini bir attılar mıydı, tamamdı gayri.

Ay ışığında çakıl taşları parlıyordu. Cırtlak sesleriyle kurbağalar ötüyordu. Suyun içinde balıklar oynaşıyordu cipil-cipil. Bir top tarla kuşu geldi, ırmağın kenarına kondu. Kana kana su içti. Yeni biçilen tarlaların tanelerini yiye yiye iyice şişmişlerdi. Kendilerini güçlükle taşıyorlardı. Suyu içtikten sonra, yine topluca uçup gittiler.

İlyas'la Duran köprünün tahtalarını gıcırdata gıcırdata geçtiler. Kurbağalar, gürültüden ürktü sustu. Balıklar oynaşa oynaşa suyun derinliklerine daldı.

Bilinmeyen yöne doğru parlak bir yıldız kaydı.

Duran aniden irkildi.

— İlyas kardaş kulağıma bir ses geldi, dedi.

İlyas sinirlendi:

— Yok bişe, devam et. Amma irkicikli adamsın, dedi.

Adım atmaya fırsat kalmadan aniden yer-gök inledi. Dağın yamacından üzerlerine doğru uzanan mavzerler kurşun kustu. İlyas kendini yakındaki çalılığın arkasına attı, mavzerin emniyetini çevirmeye fırsat bulamadan kurşunu yedi, olduğu yere yığıldı. Duran geri döndü, tahta köprüye doğru koştu. İlk adımı attı, ikinciyi atamadı... Köprünün tahtaları arasından ırmağa sıcak kan sızdı.

İlyas'ı çalılığın arkasında yakalayıp yarasına bakmadan bileklerine kelepçe vurdular...

Jandarmalardan biri cebinden mendilini çıkardı. Duran'ın çenesini bağladılar.

İlyas, kelepçeli elleriyle Duran'ın açık kalan gözlerini kapattı.

Gökyüzünde bilinmeyen bir yöne doğru parlak bir yıldız kaydı.

Duran'ın cenazesini askeri bir cemsenin arkasına attılar. Sarız'a, Yalak'a geldiklerinde İlyas'ı arabadan indirip, kaçak malları boynuna astılar. İbret olsun diye Kırkısrak, Çağşak, Dallıkavak köylerinde bir uçtan öbür uca boynunda kaçak eşyalarla dolaştırdılar.

DURAN'IN AĞITI

İlk akşamınan vurdular
Kuru yere yatırdılar
Körolası jandarmalar
Üç yerden kurşun sıktılar

Aşağıdan çam söküldü
Dalı budağı döküldü
Ne yatıyon oğlum Abbas
Anayın beli büküldü

41 — Selçuklu veziri Nizamülmülk'ün Siyasetname Kitabından yararlanarak — Yazan: RÜSTEM ALADAĞLI — Çizen: SEVİNÇ ALTAN

BABEK — Bir halk isyancısının destanı

1550 sene önce Babek önderliğinde halk, Abbasi Sultanlarına karşı isyan eder. Sultan, Babek'in üzerine ordular gönderir. Halk kendini savunur. Orduları bozguna uğratırlar. Sultan Afşin'in komutasında yeni bir ordu kurar. Afşin, Babek'in üzerine saldırır. Savaş sırasında Ali Maziyar ölür.

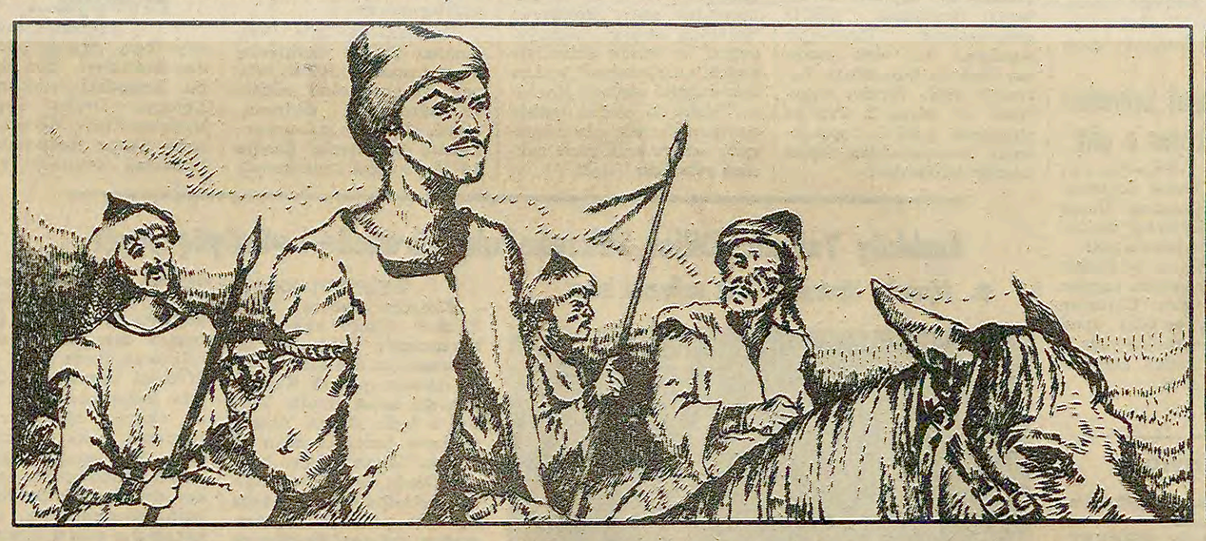

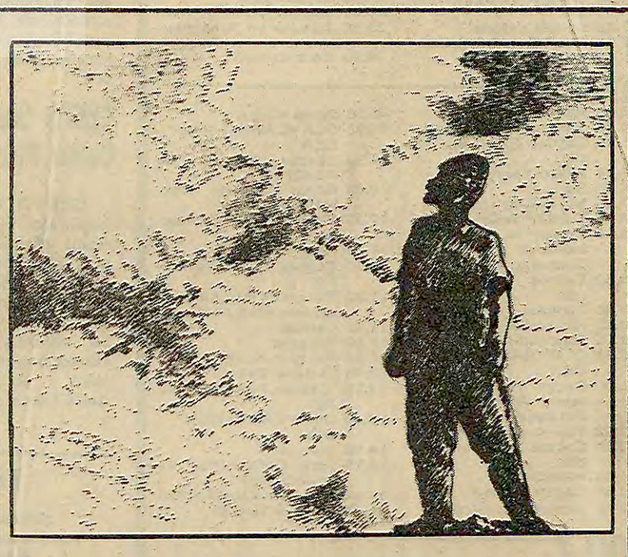

Azin durmadan ilerledi. Öğle vakti Cafer'in ordusunu Tebriz yakınlarında yakaladı. Birkaç bin yoldaşıyla Azin, onbinlerce düşman askerinin arasına daldı. Kıyasıya, bir mücadele başladı. Azin, Bazz'ı kurtarmak için bütün gücüyle vuruşuyordu. Cafer'in ordusunu dağıttılar. Ama Azin'in etrafında artık bir avuç yiğit kalmıştı. Cafer ordusunun büyük kısmını kaybetmişti. Bir kısmı da kaçmıştı. Son kalan kuvvetiyle Azin'e saldırdı.

Dağların ardında kaybolan akşam güneşi, savaş meydanını kızıl bir renge boyarken, Azin'in bütün yoldaşları yerde yatıyordu. Babek yoldaşı, halkın ordularının komutanı, dört bir diyarda zalimlerin yüreğine korku salan Azin, düşmanın elinde tutsaktı. Cafer oralarda kalmaya eesaret edemedi. Afşin'in yanına ulaşmayı göze alamadı. Kalan adamlarını toplayıp döndü Samarra'ya.

Azin Samarra'ya girerken yoldaşları Ali Maziyar ve Nevet'in kapıya asılmış başsız vücudunu gördü. Öylece durdu. Bütün ordu durdu. Cafer zalimi bile ses edemedi. Azin yoldaşlarıyla konuştu. Onların ölümü nasıl da gülerek karşıladıklarını hatırladı. Yüreği sevinç ve ferahlıkla doldu. Samarra'nın yoksul halkı uzakta gözyaşlarını içine atıp ona bakarken, Azin dimdik girdi Sultan'ın şehrine.

Babek de Bazz'da halkın içinde dolaşıyor. dertlerini onlara açıyor, acılar paylaşılıyordu. Bazz halkı tek bir yürek olmuş Azin için ağlıyordu. Babek, Hiyo dağının en sivri tepelerine tırmandı. Oradan Samarra'ya baktı. Azin'e seslendi:

"Değerli dost; aslan yatağıdır dağlar, ağlama
Yiğitlerin kellelerinden örülür kurtuluş duvarları
Güçle kurulmuş yüceliş, savaşla zorla,
Dönme aşağıya boyunduruktur, buyrun daha
yücelere çıkalım
Özgürlük sarayı çok yüksek...
Yalnız iki kellelik yerimiz var benle senin
Esirlik kirliliğinden pas tutmuş hançerim
Kansız erer mi hiç kimse kurtuluşa
Derin vadilerde uyusan, kötü düşler görürsün
Korkaklık yorganını çeksen başına, gamlı olursun
Sakın dönmeyesin ardından tüm yaşam boyu
Ayıp değil mi biz sağ ve yiğitken düşmanı yesin bu
bağı (X)

Samarra halkı ertesi gün evlerinden çıkınca Samarra nın kapısında, Azin'in , yoldaşları Ali Maziyar ve Nevet'le buluştuğunu gördü. Yoksul insanlar sessizce evlerine döndüler. O gün hiç kimse evinden çıkmadı.

(Devamı var)

(x) Ciğerhun'un şiiri (Lenin Şafağı, S.67, Bora Yayınları)